REGD. No. H 18

విడిప్రతి 0–25 పై.

10–11–67 శుక్రవారం

WANTED
Stenographer
Lady or Male- no qualification necessary, experienee is enough- on part time 7 to 10 morning or 5 to 8 evening anory other time convenient. Apply with experience and expected salary.
ADVT. Box No. 147
Zamin Ryot- Nellore.

జమీన్‌రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు

సంపుటి 39 ★ సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి ★ సంచిక 44

10–11–67 తేది
శుక్రవారంనుండి

One Spy too Many

అగ్గి గూఢచారి చిత్రం.

కాంగ్రెస్ ఎన్నికల గొడవలు

ఆంధ్రకాంగ్రెస్ తగాదలు ఇందిరాగాంధీ-కామరాజ్ విభేదాల్లో భాగమయ్యాయి!

గత రెండు దశాబ్దాల్లో కాంగ్రెస్ ఎన్నికలు ఎన్నడూ ప్రశాంతంగా జరగలేదు మన రాష్ట్రంలో. ముందు సభ్యత్వంగూర్చి, తరువాత ప్రదేశ్ ఎన్నికల అధికారి, అతను నియమించవలసిన జిల్లా అధికార్లు, ఇలా ప్రతివిషయం గూర్చి తగాదాలురావడం సహజమైపోయింది.

ఇలాంటి గొడవలేమీ జరగకుండా సాఫీగా ఎన్నికల కార్యక్రమమంతా నిర్వహించాలనో ఏమో బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు అసంతృప్తి వర్గం వారితో సంభాషణలు ప్రారంభించారు. ఆ నాడు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారుకూడా, ఈ సంభాషణల వైఫల్యానికి అసంతృప్తి వర్గనాయకుల్లో కొందరి మంకుపట్టే కారణమంటున్నారు. కాని ఆయన సంభాషణలు ప్రారంభించినప్పుడు వ్యతిరేకత ప్రదర్శించిన వారూ, ఏమైనాసరే అసంతృప్తి వర్గంతో రాజీ అంటూ కూడదని వాదించినవారూ ముఖ్యమంత్రి అనుయాయులే.

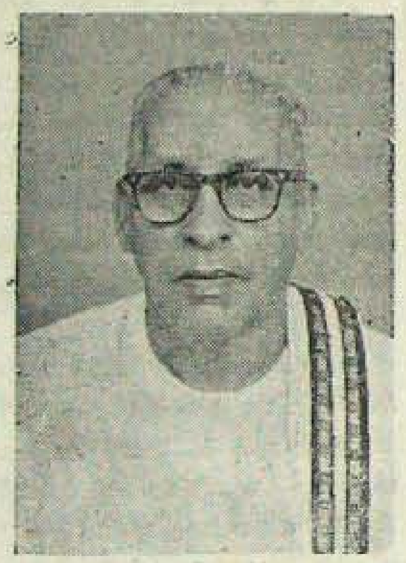

పి సి సి అధినేత శ్రీ కాకాని

గగ్గోలు పెట్టినా పెడచెవినిబెట్టి, తమ వర్గానికి చెందినవారిని గెలిచారని ప్రకటింపజేసుకొనడమే ప్రత్యర్థుల ఆశయం. అందుకే నందా నారాయణప్ప నియమిం

పాల్గొనవద్దని కాంగ్రెస్ వాదులకు కాకాని గారు విజ్ఞప్తి చేశారు. ఏమైనాసరే కాంగ్రెస్ అగ్రనాయకులు జోక్యంచేసుకొని ఎన్నికలు జరగకుండా కొంతకాలమైనా వాయిదావేసే పరిస్థితిని, లేదా నారాయణప్ప తన "పాక్షిక" వైఖరితో ఎన్నికలు జరిపించితే అవి చెల్లనేరవని ప్రకటింపజేయడానికే అధికారవర్గం ఈ ఎత్తు వేసిందనడంలో సందేహం లేదు.

ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ తగాయిదాలు జాతీయస్థాయిన ఇందిరాగాంధీ-కామరాజ్ తగాయిదాల్లో ఒక భాగంగా తయారయ్యాయి. వారిద్దరిలో ఎప్పుడైనా ఏకాభిప్రాయం లేదా రాజీ కుదిరితే, ఇదికూడా పరిష్కారం కావచ్చును. అప్పటిదాక ప్రతిష్టంభన కొనసాగవచ్చును. లేదా రెండు రాష్ట్ర కాంగ్రెస్‌సంఘాలు, రెండేసిచొప్పున జిల్లా సంఘాలు పనిచేస్తూ వుండవచ్చును కొంతకాలం.

కార్యదర్శులులేకుండా ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్

కార్యదర్శులు లేకుండా జరిగినప్పుడు, అధ్యక్షుడు-సంఘమే లేకుండా కాంగ్రెస్ నిర్వహణ సంభవంకాదా?

విచిత్రమేమిటంటే సంభాషణలు సమష్టిగాను వ్యక్తిగతంగానూ జరగడం, విఫలంకావడం కూడా జరిగిపోయింది. ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్, జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘాల్లో అత్యధికం అధికార వర్గం స్వాధీనంలోనేవున్నాయి. ఇక అసంతృప్తి వర్గానికి మిగిలింది ఒక్క నందా నారాయణప్పగారే. ఈ 'తురుపు కార్డునే' వారు నేర్పుగా వుపయోగించారు. ఉపయోగించిన సమయ నిర్ణయంలోనే వారి నేర్పంతావుంది లండన్ ప్రయాణానికై ఢిల్లీ విమానం ముఖ్యమంత్రి ఎక్కగానే నారాయణప్పగారు జిల్లా ఎన్నికల అధికార్లను నియమిస్తూ ప్రకటనచేశారు

ఆ అధికార్లు ఎవరైతేనేమి నిబంధనల ప్రకారం న్యాయంగా జరుగుతాయికదా అన్న నమ్మకం కాంగ్రెస్ వాదులకులేదు. ఏ వర్గానికావర్గం తమ కనుకూలమైన ఎన్నికల అధికార్లకోసం నానాయాతనలు పడ్డారు. వీరిద్వారా, అవతలి వర్గంవారు పాక్షికంగా వ్యవహరిస్తున్నారని ఎంత

దిన జిల్లా అధికార్లు ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ నాయకులకు నచ్చలేదు. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు లేకపోతే దిక్కు లేనివారుగా అధికారవర్గం నాయకుల్లో కొందరు ఢిల్లీకి, మరికొందరు కామరాజ్ గారిని కలుసుకొని నందా నారాయణప్ప దురాగతాన్ని అరికట్టించేటందుకు

మా హైదరాబాదు
విలేఖరి

ప్రయత్నిద్దామని వెళ్లారు. "పార్కలాం" అని అనలేదు కాని నందా నారాయణప్పను పిలిపించి అతని సంజాయిషీకూడా విని, ఉభయవర్గాలు రాజీకివచ్చే ప్రయత్నం చేయండి, ఎన్నికలుమాత్రం వాయిదావేయడానికి వీల్లేదని సలహా నిచ్చారట శ్రీ కామరాజ్. అంటే ఇంతవరకు ఎన్నికలను వాయిదా వేసే ప్రసక్తి లేదన్నమాట. అలాంటప్పుడు గత్యంతరంలేక ఎన్నికల్లో

సంఘం వ్యవహరించింది. అధ్యక్షుడు లేకుండా లేదా ఒక సంఘమంటూలేకుండా కూడా కాంగ్రెస్ నిర్వహణ సంభవమేనని తోస్తున్నది.

★ ★ ★

రాష్ట్రంలో పిసిసి ఎన్నికల పర్యవేక్షకు కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు శ్రీ లలిత సేన్ అనే ఆయనను పరిశీలకుడుగా నియమించినట్లు నమోద్యవర్గాల వర్తమానం. ఒకరు ఎన్నికలను బహిష్కరించారు; ఇంకొకరు ఇండ్లలో కూర్చొని ఎన్నికలు జరుపుతున్నారు. ఈ పరిస్థితుల్లో ఆ పెద్ద ఆయన చేయబోయే పరిశీలన ఏమిటో, ఆ పరిశీలనవల్ల జరగబోయేదేమిటో మరి!

ఇరువర్గాలమధ్య సామరస్యానికి కామరాజ్ ఢిల్లీలో ప్రయత్నించవచ్చునని ఒక చాటావార్త.

—

ఇరువురి బహిష్కరణలు!

నందా నారాయణప్పగారి డి. ఆర్. ఓ. లు నిర్వహించే కాంగ్రెస్ ఎన్నికలను అధికారవర్గంవారు బహిష్కరిస్తున్నారు. అవిధంగా అధ్యక్షుడు శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం గారు నిస్సంకోచంగా స్పష్టంగాఆదేశించారు. అధికారవర్గంవారు ఎన్నికల విషయాలు చర్చించేందుకు 12 తేది పిసిసి సమావేశాన్ని ఏర్పాటుచేశారు. అందులో నారాయణప్పగారిమీద అవిశ్వాసతీర్మానం తేబడుతుందని ఒక వదంతి. ఆ సమావేశాన్ని తిరుగుబాటు వర్గంవారు బహిష్కరిస్తారని ఒక పుకారు.

ఆఖరుకు ప్రజలు ఇద్దరినీబహిష్కరిస్తారేమో ఆలోచించండి!

నెల్లూరు పరిస్థితి- ముఖ్యమంత్రి చేసిన సామరస్యపరిష్కారంనిలుస్తుందా? మరి డి. ఆర్. ఓ. విషయం?

రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ ఎన్నికలు రచ్చకెక్కాయి. ముఖ్యమంత్రి రాష్ట్రంలో, దేశంలోలేని అదను చూసుకొని నయోద్యులు బాగ చెలరేగారు. సామరస్యాలు గీమరస్యాలతో నిమిత్తంలేకుండా, అధికార వర్గంవారితో ప్రమేయంలేకుండా, ఎన్నికలు నిర్వహించుకపోతున్నామని చెప్తున్నారు. అసలు కాంగ్రెస్ సభ్యత్వమనేదే బూటకం, దగా! ఎన్నికలనేది అంతకుమించినమోసం! వాళ్లుగాని, వీళ్లుగాని ఎక్కడో హోటల్ గదుల్లోనో, గెస్టుహౌసుల్లోనో కూర్చుని, తమవారిపేర్లను వ్రాసుకొని, ఎన్నికలు జరిగిపోయినట్లు ఒక పత్రికా ప్రకటన చేయడంతప్ప, నిజంగా ఎన్నికలు జరిపేదీలేదు, ఎత్తుకారమూలేదు. అంతా నీతిమాలినతనము, సిగ్గుబిడినతనము!

ఈ ఎన్నికలతో ప్రజలకు నిమిత్తం కాని; ఆసక్తి కాని లేదు. పైగా పిపగింపుకూడా! కాని రాజకీయవాదులకు ఇలాంటి కాలక్షేపం ఏదోఒకటి వుండితీరాల; అందువల్ల పత్రికలవాళ్లూ ఈ వార్తలు ఇచ్చితీరాల!

నెల్లూరుజిల్లాకు సంబంధించి ముఖ్యమంత్రి రాజీగా ఏదో పరిష్కారంచేశారు. ఈ రాజీకి యిద్దరూ వొప్పుకున్నారు. 21 మంది పిసిసి సభ్యుల్లో, 7 సీట్లు-మూడో వంతు– ఆనంవారి వర్గానికి యిచ్చేటట్లు ఏర్పాటు జరిగిందనీ, దానికి శ్రీ ఆనం సంజీవరెడ్డి అంగీకరించి వచ్చారని తెలిసింది. ఇప్పుడు రాష్ట్రస్థాయిలో గందరగోళం చెలరేగింది కాబట్టి, నయోద్యులు పికమార్గంగా (ఇంగ్లీషులో అర్బిట్రరీ అంటారు) వ్యవహరిస్తున్నారు కాబట్టి, నెల్లూరు జిల్లాకు సంబంధించి ఏమిజరుగుతుంది? రాజీకి సమ్మతించి వచ్చిన శ్రీ సంజీవరెడ్డి ఏమి చేయబోతారు? అనే ప్రశ్నలు పుదయిస్తున్నాయి.

జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు చంద్రశేఖర రెడ్డిగారిని ఈ విషయాన్నిగూర్చి అడిగితే, పిసిసి అధ్యక్షుని ఆదేశానుసారం తాము ఎన్నికలలో పాల్గొనబోవడంలేదని చెప్పారు. ఈ విషయంలో సమాలోచనలకు కాబోలు శ్రీ జి. సి. కొండయ్య ఎకాఎకిన హైదరాబాదుకు పరుగెత్తారు. పిఆర్ఓ నందా నారాయణప్పగారు నియమించిన డిఆర్ఓ శ్రీ పెట్లూరు రాఘవరెడ్డి

మా రాజకీయ
పరిశీలకుడు

గారు నెల్లూరులో కనుపించారు. ఎన్నికల వ్యవహారాన్ని గూర్చి వారిని అడిగాము. పాపం, ఆయనేమి చెప్పగలడు! ఆయన కేమితెలుసు! ఎన్నికలు నిర్వహించాల్సిందేగదా అని చాల కైట్‌గా అన్నాడు. శ్రీ ఆనం సంజీవరెడ్డిగారి వైఖరి తెలిసికుందామని ఫోన్ చేశాము వచ్చి మాట్లాడతానన్నారుకాని అది తటస్థపడలేదు. మేము తెలిసికొన్నంతవరకు ఇదీ సంగతి.

ఆనం సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిని అనుసరించి పోవాలనే కోరికతో వున్నారు. పి. సి. జీరంబి వున్నప్పటికీ ఈ కృషి కి గడంగారు. బెజవాడ రామానాయుడు గారికి ఆ వుద్దేశ్యాన్నే వెల్లడించారు. చంద్రశేఖరరెడ్డిగారిని కలుసుకుంటూనే వున్నారు. ఈ అభిప్రాయంతోనే మొన్న ముఖ్యమంత్రి రాజీకికూడా సమ్మతించారు. అలాంటప్పుడు ముఖ్యమంత్రి వర్గానికి వ్యతిరేకంగా నయోద్యులచే డి. ఆర్. ఓ. పేరు యివ్వడం, ప్రకటన జరగడం, ఆ డి. ఆర్. ఓ. గారు నెల్లూరు జలంతాహోటల్‌లో కూర్చొని కార్యక్రమం

—కారవ 7 వ పేజీలో

ది నెల్లూరు కో-ఆపరేటివ్ హౌసు బిల్డింగు సొసైటీవారి

వేలం నోటీసు

The Nellore Co-oprative House Building Society Ltd., Nellore —Decree Holder.
Smt. D. Munirathnamma and Others —Judgment Debtors.

పై సొసైటీవారికి రావలసిన బాకీ మొత్తము రాబట్టుకొనుటకుగాను జె. డి. ల యొక్క షెడ్యూలు స్థిరాస్తి ఇంటిని సదరు హౌసు బిల్డింగు సొసైటీ ఆఫీసు వద్ద 18-11-67 తేదిన పగలు 10 గంటలకు శ్రీ సేల్ఆఫీసరు వారిచే బహిరంగముగా వేలము వేయబడును. పాటదారులు వేలం షరతులకు లోబడి పాట పెట్టవచ్చును. ఇతర వివరములు సదరుఆఫీసు పనిచేయు కాలంలో ఆఫీసులో కనుగొనవచ్చును.

షెడ్యూలు:-

నెల్లూరు రిజిస్ట్రేషన్ డిస్ట్రిక్టు యిలాకా నెల్లూరు సబ్ రిజిష్టరులో చేరిన నెల్లూరు మున్సిపాలిటీలో సంతపేట వార్డు నెం. 10, డోర్ నెం. 239 (3) యింటికి హద్దులు:- [తూ] రేనాటి లక్ష్మమ్మగారి కాళీస్థలము [పూ] కట్టెంపూడి సంపత్ శెట్టిగారి యిల్లు, సందు మరియు మహమ్మదీయులగోరీలదిబ్బ [ద] కట్టెంపూడివారివీధి [ప] ఉమ్మడిదారి. యీ హద్దులలో 30 అంకణముల స్థలము అందు కట్టబడిన మిద్దెయిల్లు.

—సి. శ్రీనివాసులు - ప్రెసిడెంటు.

దరిశి డి॥ ము॥ కోర్టులో

Kg. O. S. 184/54. E. P. 95/66.
సూరె లక్ష్మయ్య —వాది.
తానందింతల పెదరాముడు వగైరా ... —ప్రతివాదులు.

యీ క్రింద వుదహరించిన షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్తిని వాది యోలముకు తెచ్చినందుకు సదరు యోలము పై కోర్టువద్ద 18-12-1967 తేది పగలు 10 గంటలు మొదలుకొని బహిరంగంగా జరుపబడును.

షెడ్యూలు:-

నెల్లూరు రి॥ డి॥ యిలాకా దరిశి సబు డి॥ లో చేరిన తానందింతల గ్రామములో 1-వ ప్రతివాది తాలూకు నెం. 312 రు పట్టా సర్వే నెం. 11/1 రు, రూ. 3-60 పైసలు శిస్తుగల య 7-16 సెంట్లుకు హద్దులు:- [తూ] అనాదీనం [ద] తానందింతల యల్లమంద భూమి [ప] తానం నర్సయ్య భూమి [ప] తానందింతల గురవయ్య భూమి. యీలోని య 7-16 ట్లు నమిష్టిన ¼ భాగం య 1-79 సెంట్లు.

— గొంట్లా సత్యనారాయణగుప్త, వాది అడ్వకేటు.

గుంటూరు ప్రి॥ జిల్లాకోర్టులో

A. S. 147 of 66. I. A. 116 of 67
కొట్టెంపూడి చంద్రయ్య వగైరా ... —పిటీషనర్లు.

పిల్లుట్ల నరసింహ్వయ్య చనిపోయినందున వారసులు కుమార్తెలు:- (2) వందాకుల వెంకటనర్సమ్మ (3) వేమూరి మహెమ్మ (4) ఆ. సుబ్బమ్మ (5) ఆ. తులశమ్మ (6) విప్పుపొట్ల రాజమ్మ (7) అన్నవరపు కామాక్షమ్మ (8) ధరణికోట శీతమ్మ ... — రెస్పాండెంట్లు.

అప్పీలెంటు తరపు నోటీసు:-

మీ తండ్రిగారు చనిపోయినందున మిమ్ము లను వారసులుగా చేర్పించవలసినదిగా అప్పిలెంట్సు పిటిషను దాఖలు చేయగా మీకు నోటీసు నిమిత్తం 21-11-67 తేదిన వాయిదా. గాన మీరు ఆ తేది పగలు 11 గంటలకు పై కోర్టుకు హాజరై మీ ఆక్షేపణలు తెలుపుకోవలయును.

—జూపూడి యజ్ఞనారాయణ, పిటీషనర్ల అడ్వకేటు.

జమీన్ రైతు

శ్రీ ప్లవంగ కార్తీక శుద్ధ నవమి శుక్రవారం 10-11-1967

ఈ ఆటలు సాగవలసిందేనా?

అతుకులబొంత ప్రంటు ప్రభుత్వాలబ్రతుకు తెల్లవారిపోయింది. అంతరంగిక సంఘర్షణలతో సతమతమవుతూ, అధికారం నిలుపుకోవడమెట్లా అనే ఆలోచనలతో దినగండంగా కాలాన్ని కొనసాగిస్తున్నవి. కాంగ్రెస్ యివ్వలేని మంచిని యివ్వలేకపోగా, కాంగ్రెస్ యివ్వగలిగిన సుస్థిర ప్రభుత్వాన్ని కూడా యివి యివ్వలేకపోతున్నవి. అందువల్లనే కాంగ్రెస్ వ్యతిరేక ప్రంటుప్రభుత్వాలంటే ప్రజల్లో వున్న మోజులు, భ్రమలు పటాపంచలైపోయాయి. జుట్టు జుట్టు పట్టుకొని వీధిన బడటంలో, పరస్పర విరుద్ధంగా ప్రకటనలు చేసుకోవడంలో, వాగ్దానాలను విస్మరించడంలో, విధానాలను తుంగలో త్రొక్కడంలో వీరికంటే కాంగ్రెసేమేలని చాటుకున్నారు.

పశ్చిమబెంగాల్‌లో 75 ఏళ్ల యువకుడు, గాంధేయుడైన ఆహారమంత్రి శ్రీ పి. సి. ఘోష్ రాజీనామా యిచ్చారు. ఆయనతో కూడా ఫ్రంటు ప్రభుత్వాన్ని బలపరుస్తుండిన 17 మంది బయటపడి, కాంగ్రెస్‌తోచేరి కమ్యూనిస్టేతర మంత్రివర్గాన్ని ఏర్పాటు చేయుటకు నిర్ణయించుకున్నారు. వీరు వైదొలగడంతో ఫ్రంటు మెజారిటీని కోల్పోయింది. గవర్నరు బలాబలాలు తేల్చుకొనుటకు శాసనసభను సమావేశపరచమని కోరితే, కంపంఎత్తి, శివంఎత్తి, కాలుగాలిన పిల్లుల్లాగా పరుగులు దీస్తున్నారు. శాసనసభ సమావేశాన్ని పిలువకతప్పదు; కాని ఆ సమావేశాన్ని సాధ్యమైనంత దూరంగా నెట్టుటకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఎంత ఆలస్యమైనా 20 తేదిలోగా సమావేశపరచకుంటే, గవర్నరే తగిన చర్యలు తీసుకోవచ్చు.

అసెంబ్లీని సమావేశ పరచుటకు వీరు ఎందుకు తటపటాయిస్తున్నారో వూహించడం కష్టమేమీ కాదు. మంత్రిత్వాల ఎరో, మరేవలోభ మోచూపి, కొందరు శాసనసభ్యులనులోకట్టుకొని, ఎట్లయినా అధికారాన్ని నిల్పుకునే ఆలోచన వీరిలో వుంటుంది ముఖ్యమంత్రి అజయ్ ముఖర్జీ అతిబలహీనుడని, నిస్సహాయుడని, లెఫ్ట్ కమ్యూనిస్టులచేతిలో కీలుబొమ్మని ఏనాడో వెల్లడైపోయింది. లెఫ్టు కమ్యూనిస్టులు ఈయనను అడ్డంపెట్టుకొని ఏమి గందరగోళం చేయబోతారోననే అనుమానమూ కలుగుతున్నది. రాజీనామా యిచ్చిన డాక్టరు ఘోష్ ఇంటిముందు జరుగుతున్న ప్రదర్శనలు ఈ అనుమానాన్ని ధృవపరుస్తున్నవి. లెఫ్టు కమ్యూనిస్టులు తమబలుకుబడిని పెంచుకోడానికి, తమపార్టీ పునాదులను పటిష్టం చేసుకోడానికి ప్రజాస్వామ్యం పుణ్యాన దాదాపు తొమ్మిది మాసాల వ్యవధి దొరికింది. శాసనసభ విశ్వాసాన్ని కోల్పోయిన తర్వాతకూడా, వాళ్ల కార్యాలు చక్కబెట్టుకోడానికి అవకాశం కల్గించడం భావ్యమా? వారి ఆటలు ఇంకా కూడా కొనసాగడానికి అధికారాన్నివ్వడం వుచితమా?

హరియానాలో రావు వీరేంద్రసింగ్ ఎంత సిగ్గువిడిచి వ్యవహరిస్తున్నాడో చెప్పలేము. క్షణక్షణం పార్టీలుమారుతూ, పగటివేషగాళ్లలా తయారైన శాసనసభ్యుల విషయం వుంచనే వున్నదనుకోండి! కేవలం మంత్రిత్వాల ఎరచూపి యింతకాలం అధికారాన్ని కాపాడుకోగలుగుతున్నాడు; ఇవ్వడూ కాపాడుకోజూస్తున్నాడు మెజారిటీపోయింది; అది స్పష్టంగా తెలుస్తూనేవుంది. దిరిపోయిన వారిని ప్రాదేయపడైనా దగ్గరకు తీసుకోవాలనుకున్నాడు; విఫలుడయ్యాడు. కాంగ్రెస్‌వాళ్లనే కాళ్లుపట్టుకొని ముఖ్యమంత్రిగా కొనసాగాలనే ఆలోచనకూడా ఈయనలో అంకురించినట్లు ఒకవార్త వచ్చింది; అది అయ్యేపనిగాదు. ఒకరికి కొత్తగా మంత్రిత్వాన్ని, ఒకరికి మంత్రిగా ప్రమోషను యిచ్చాడు. ప్రవాహంలో కొట్టుకొనిపోయేవాడు గడ్డిపోచపట్టుకొని ప్రాణాలు కాపాడుకోజూచినట్లు రావ్ వీరేంద్రసింగ్ తంటాలుపడుతున్నాడు. 80 మంది శాసనసభ్యులుగల హరియానాకు 21 మంది మంత్రులా? ప్రతి నలుగురు శాసనసభ్యుల్లో ఒకరుమంత్రా? ముఖ్యమంత్రిని బలపరచే శాసనసభ్యుల్లో సగానికిపైగా మంత్రులా? ఎంత సిగ్గుచేటుగావుంది యీ పరిస్థితి! మంత్రిత్వాల లంచంతో వీరేంద్రసింగుగారి వీరవిహారం యింకా కొనసాగవలసిందేనా?

మధ్యప్రదేశ్‌లో మంత్రిత్వ నియామకాలు ఇంకా అంతంకాలేదు. ప్రమాదం కనపడ్డప్పుడల్లా ఒక కొత్తమంత్రి పట్టాభిషిక్తుడవుతున్నాడు. ఇక్కడా ఫ్రంటు ప్రభుత్వం కేవలం మంత్రిత్వాల ఆశమీదనే నడుస్తున్నదిగాని, స్థిరమైనబలం కలిగి పరిపాలన చేయడంలేదు. ఇక్కడ కొత్తగా ఏదో ముసలం పుట్టబోయేటట్లుంది. శ్రీ డి. పి. మిశ్రాగారు పార్టీ నాయకత్వానికి రాజీనామా యిచ్చేశారు కాబట్టి, అయనమీద అలిగి, కాంగ్రెసును వీడి, ఫ్రంటులోదూరిన ప్రబుద్ధులు కొందరు తిరుగా కాంగ్రెస్‌లో ప్రవేశించుటకు సిద్ధంగా వున్నారని ఒక కాంగ్రెస్ ముఖ్యుడు ప్రకటిస్తున్నాడు. దీన్ని ఫ్రంటువాళ్లు చెప్పుకోరనుకోండి. మంత్రిత్వసంఖ్యకు పరిమితంటూ లేనంతకాలం వీరు చెప్పుకోవలసిన అవసరం కూడా వుండదుగదా!

ఏమైనా పరిస్థితి జుగుప్సాకరంగావుంది. మంత్రిత్వాలకు అమ్ముడుపోతున్న సభ్యులు, పదవులతో అధికార వ్యాపారాన్ని లాభసాటిగా చేస్తున్న ముఖ్యమంత్రులు ప్రజాస్వామ్యాన్ని దిగజార్చుతూ, ప్రజాస్వామ్యమంటే విహ్వాభావం కల్గిస్తున్నారు. వీరి ఆటలు కొనసాగడం దేశానికి నష్టం; ప్రజలకు ద్రోహం. కేంద్రప్రభుత్వం ఈ విషయంలో మూకీభావం వహించడం ప్రమాదకరం. ప్రజాస్వామ్యం పేరుతో, రాజ్యాంగం పేరుతో, అపవాదుభయంతో మిన్నకుండడం బాధ్యతకు విముఖం కావడమే అవుతుంది. శోచనీయమైన, అసహ్యకరమైన ఈ పరిస్థితి వైదొలగుటకు అవసరమైన చర్యలకు తక్షణం గడంగవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము.

ఈ వారం విశేషాలు

కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడెవరు?

ఈసారి కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడెవరు? నేడు నాయకులమధ్య నలుగుతున్న ముఖ్య సమస్య యిది. శ్రీ కామరాజ్‌కు అవకాశం వుండేట్టులేదు. వీరికి ప్రధాని సుముఖం కాదు; ఉత్తరభారతంలోని రాష్ట్రాలు అనుకూలంకాదు; దక్షిణాదిన ఒక్క మద్రాసు తప్ప తక్కినవి పూర్తిగా వారిని బలపరుస్తవనే నమ్మకంలేదు. క్లిష్ట సమయాల్లో ఇద్దరు ప్రధానమంత్రులకు కిరీటం పెట్టిన కామరాజ్ కాంగ్రెస్ నేతృత్వానికి ఇంత విముఖత ఎందుకు ఏర్పడిందో ఆశ్చర్యంగా వుంది.

నందా పోటీ చేస్తానంటున్నాడు. ప్రధాని ఇందిరమ్మ, కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు నందా అభ్యర్థిత్వానికి అనుకూలురే. కాని మొరార్జీ ప్రభృతులు తీవ్రప్రతికూలురు. నందానుకాకుండ, ఇందిరమ్మ ఎవరిని అభ్యర్థిగా నిర్ణయించినా తాము తమ్ముమూను కొని బలపరుస్తామని ఉపప్రధాని, హోం మంత్రి అంటున్నారట. అందువల్ల ఇటు కామరాజు, అటు నందా కాకుండ మూడో అభ్యర్థికోసం అన్వేషణ జరగవలసి వుంటుంది. ఈ వీరభోగవసంతరాయలు ఎవరుగా వుంటారోమరి? మాజీ కేంద్ర కమ్యూనికేషన్లమంత్రి రాజబహదూర్ వుండవచ్చునని ఒక వదంతి. కడకు ఈ పదవి పోటీలోపడినా పడవచ్చునంటున్నారు.

కామరాజ్ అధ్యక్షత దాక్షిణాత్యులు ముక్తకంఠంతో కోరదగిందికాదా? కామరాజ్ కాకుంటే, మరొక దక్షిణాదివాణ్ణయినా ఎన్నుకోవడం మంచిదికాదా? లేకుంటే ఉత్తరాదివారి స్వారీకి తట్టుకోగలమా? దేశసమైక్యతను ప్రబోధించేమనం ఈ ప్రాంతీయతత్వాలను ప్రేరేపించకూడదు. అందువల్ల నోరుమూసుకొని, కళ్లు తెరుచుకొని ఏమి జరిగేది చూస్తుందాం!

'హిందూ' సమ్మె

మద్రాసు రాష్ట్రంలో అంతా బాగుంది గాని, కార్మిక అశాంతి పతాకస్థాయికి పోయినట్లుంది. దాదాపు వందపారిశ్రామిక సంస్థలు మూతబడి పొయ్యాయని అంటున్నారు. ఇది ఎట్లున్నా పోనీందిగాని, 'హిందూ' పత్రిక ఇన్నిరోజులు వెలువడకుండటం విచారాన్ని కల్గిస్తున్నది. 'హిందూ' జీవితంలో ఇది మూడవసమ్మె అనుకుంటాను. త్రాగుబోతులకు తెల్లవారేటప్పటికి సీసా ఎట్లా సిద్ధంగా వుండాల్నో, పత్రికాపాఠకులకు తెల్లవారేసరికి 'హిందూ' పత్రిక తయారుగా వుండాలి! అంత నిషా అన్నమాట. ఎన్ని పత్రికలు చదివినా 'హిందూ' చదవకుంటే తృప్తివుండదు. 'హిందూ' ఇటీవల విషయ సమృద్ధిలో, రూపురేఖా విలాసంలో ఎన్నదగినంతగా అభివృద్ధిగావించబడింది. అటువంటిహిందూ పక్షం రోజులపాటు మరుగుపడడం మన స్థాపాన్ని కల్గిస్తున్నది.

కార్మికసమ్మెతో వార్తాపత్రికలు నిల్చిపోవడమనేది ఘోరమైన విషయం. ప్రజలు నిస్సహాయులు:- ప్రభుత్వమే ఇటువంటి అవాంఛనీయ సంఘటనలు జరగకుండా చర్యలు తీసుకొని, పాఠకలోకానికి వుపకారం చేయవలసి వుంటుంది.

బక్షికి క్షమాభిక్ష

కాశ్మీర్ మాజీ ప్రధాని బక్షీ గులాం మహమ్మద్ మీద కోర్టులో రుజువైన అవినీతి ఆరోపణలపై ఎలాంటిచర్య తీసుకోకుండుటకు నిర్ణయించబడినట్లు వార్త. అతను కాశ్మీరుకు చేసిన సేవలదృష్ట్యా అమాత్యం ఔదార్యం చూపడం సముచితమని అభిప్రాయపడినట్లు తెలుస్తున్నది. అతను ఇంతవరకు పొందిన అవమానం చాలుననికూడా వుద్దేశ్యమట. అతనిమీద చర్యతీసుకోనప్పుడు, అతనితో పాటు చర్యకు గురికావలసిన అధికార్లపై కూడా చర్య విరమించబడుతుంట

మంత్రిత్వాల లంచంతో దినగండాన్ని దాటుకుంటూ అధికార దినాలు దగ్గర పడ్డ హరియానా ముఖ్యమంత్రి శ్రీ రావు బీరేంద్రసింగ్

మనది పాపభీతిగల జాతి. అందువల్ల బక్షీని క్షమించడం దానికి అనుగుణంగానే వుంది. మళ్లీ బక్షీ కాంగ్రెస్‌లోచేరి, మహానాయకుడుగా చెలామణిఅయినా ఆశ్చర్యం లేదు!

మహారాష్ట్రంలో చిచ్చు

మైసూరు- మహారాష్ట్ర సరిహద్దు వివాద పరిష్కారానికి నియమించబడిన మహాజన్ కమిషన్‌రిపోర్టు, మహారాష్ట్రలో పెద్దచిచ్చునే పెట్టింది. బెల్గాం మైసూరులోనే వుండాలనేది కమిషన్ సిఫారసు. ఈ అంశంమీదనే మహారాష్ట్రం రభస. నాగపూర్‌లో ఏర్పాటైన మహారాష్ట్ర శాసనసభలో గందరగోళపు పరిస్థితులు ఏర్పడి, 43 మంది శాసనసభ్యులు సస్పెండు చేయబడినారుకూడా. ఈ రచ్చలు రాబిళ్లు, వుద్రేకాలు వీరావేశాలు ఎక్కడకు దారితీయబోతాయో మరి!

డి. ఎం. కె. గెలుపు

మద్రాసులో డి. ఎం. కె. పట్టు ఏమాత్రం సడలలేదని, మొన్న మద్రాసు నగరంలో జరిగిన ఒక పార్లమెంటు వుప ఎన్నిక రుజువుచేసింది. ముఖ్యమంత్రి అన్నాదురై రాజీనామావల్ల ఏర్పడిన ఖాళీ యిది. డి. ఎం. కె. అభ్యర్థి 1 లక్ష 15 వేల మెజారిటీతో గెలిచాడు.

కొత్తగా అధికారానికి వచ్చినా, ప్రతిపక్షమైనా డి. ఎం. కె. పరిపాలనలో మిడిసిపాటులేదు. అందువల్ల ప్రజలలో వ్యతిరేకభావం ఇంకా అంకురించలేదు. స్వచ్ఛమైన పరిపాలనను యిచ్చే పార్టీ ఏదైతేనేమి!

కేరళమంత్రి వాగుడు

కేరళ, చైనా భక్త శిఖామణులైన మంత్రుల ధోరణి మరీ శృతిమించుతున్నది. ముఖ్యమంత్రి నంబూద్రిపాదుగారు ప్రంటు ప్రభుత్వాలుపోతే మిలిటరీ ప్రభుత్వాలు వస్తాయని ప్రవచించారు. ఇందులో ఏదో తీవ్రప్రమాదం గర్భితమై వుండాలి. లేకుంటే యోగ్యుడనుకునే ఈ ముఖ్యమంత్రి ఇంత బాధ్యతారహితంగా మాట్లాడడు; తనదావు జగత్ప్రళయమన్నట్లు, తానుతప్పితే సైన్యమే శరణ్యమం వీరికి విపరీతబుద్ధి పుట్టివుండను.

అతనికంటే ఘనుడు ఆచంట మల్లన్న అన్నట్లు, తనముఖ్యాడికి మించిపోయాడు

—కొరప 12 వ పేజీలో

మాడరన్ శ్రోత్రియుడు కేరళ ముఖ్యమంత్రి!

తను బిర్లాతోకలిసి బ్రేక్‌ఫాస్ట్ చేస్తాడు- తనమంత్రి జపాన్‌వెళ్లి ఒక పారిశ్రామిక పథకం వేసుకొనివస్తే ప్రమాదమంటాడు!

మన వద్ద తి బాగున్నది. వరల్డ్ బ్యాంకు (ఇందులో అమెరికన్ ద్రవ్యం, పెత్తనం హెచ్చు) కమిటీ పరిశీలనకై మన ఆర్థిక వ్యవహారమంతా అప్పగించబడినది. ఆ పరిశీలన మనకే మంచిదట. మనవు ఈ బ్యాంకు తాలూకు బెల్ దొర సలహాపై మన ప్రభువులు డీవాల్యుయేషన్ చేశారు. ఆ తర్వాత, అది కేవలం సలహాయేగాని అవశ్యకర్తవ్యమని మేమనలేదే? అని ఆ బ్యాంక్ పెద్ద, వు డ్స్ దొ ర అన్నాడు. ఇప్పుడు రెండవసారి డీవాల్యుయేషన్ చేయ గూడదనుకుంటే, ఈ దొరగారి పథకం ప్రకారం పోవడం మంచిదని మన ప్రభు వులు ఆలోచించివుంటారు. ఈ నిర్ణయవు మంచిచెడ్డలు ముమ్ముందుగాని తెలియవు. అమెరికన్లతో మనం ఈ విధంగా సాన్ని హిత్యాన్ని పొందిన వైనంమాత్రం గమ నించదగినది.

అందువలన, వెంటనే మనం రష్యన్లతో సా న్ని హి త్యా న్ని పొందడానికై అవ కాశాన్ని వెతకవలెనుగదా! ఎందుకంటే మన ఆలీనం, వాస్తవంగా ద్వి-లీనం! ఆ త్రలో బుద్ధిజాడ్య జనితోన్మాదుల్‌గదా శ్రోత్రియుల్ అంటే, శ్రోత్రియులపై ఆయ నకు ప్రత్యేకంగా కోపమో, అలియో సనమో వు దనుకున్నాం. ఇప్పుడో?

మార్క్సిస్టులు మాడరన్ శ్రోత్రియు ం.

వీరి కళలను పరికించండి. వీరందరిలోకి బుద్ధిమంతుడు మన చిరకాలమిత్రుడు, శుద్ధ వైదిక (అనగా వేదాలుచదివిన) శ్రోత్రియ కుటుంబంలో జన్మించి, గాంధీకాలిచి, కడకు మాడరన్ శ్రో త్రి యు డై వర్ధిల్లిన కేరళముఖ్యమంత్రి! ఈయన ఎటువంటి తాను వెలితి అయిపోతాడు కాబోలు!

తన ప్రభుత్వ పారిశ్రామిక విధానం మీద తన పార్టీ గావించిన విమర్శ అంద రికి వర్తిస్తుంది- ప్రభుత్వంలోని అందరికీ వర్తిస్తుంది. ఐతే తానెందుకు ప్రభుత్వాన్ని వీడడు? వీడక, సాటిమంత్రులను బోనుగా లేక దిల్లరగా ఎవరైనా కొనుగోలు చేయ వచ్చునన్నాడు. ఇంతకుపూర్వం తానే వీరిని కొన్నాడా? తననెవరు కొన్నారు?

ఈ ప్రశ్నలకన్నిటికీ సమాధానం ఇవ్వ గల తర్కశక్తి ఎక్కడున్నది? లేనేలేదు.

ఈ తికమక ఎందువలన కలిగింది? వ్యక్తిగతంగా కేరళ ముఖ్యమంత్రి మహా మేధావి, సమర్థుడు, సరసుడు, విద్వాం సుడు. కాని, తన స హ జ స్వ భా వానికి విరుద్ధమైన ఒక పక్షంలోపడి, దానికి ఖైదీ ఐపోయినాడు! ఆ పలుకులు పలకడా పార్టీ తన్ను బహిష్కరిస్తుంది. పలుకుతాడా సాటి మంత్రులకు-యితర పార్టీలవారికి-కంటక మవుతుంది.

మునుపు విమోచనోద్యమంఈయనకు 'ముక్తి'ని ప్రసాదించినవుడు, ఆ చర్యపై విపరీతమైన అభిప్రాయభేదం దేశంలో

ఈమంత్రులను పూర్వం తాను కొన్నాడా? తననెవరు కొన్నారు?

అవకాశం రానేవచ్చింది. రష్యా విప్లవ వార్షికోత్సవాలలో స్వయంగా మన ప్రధాన మంత్రి పాల్గొంటున్నది.

ఆ తర్వాత జూలై 4 న అ మె రి కా స్వాతంత్ర్య ప్రకటనోత్సవం జరుగుతుంది. అందులో పాల్గొనడానికి మన ప్రధాని స్వయంగా పోలేకపోతే రెండవప్రధానిని పంపిస్తుంది. లేదా ఆయన ప్రయాణానికి సిద్ధమైతే భేష్ అంటుంది.

ఈ సాంప్రదాయంవలన మనకేమి లాభం అని అంటారేమో? మన పరిపాల కులు లోకోద్ధారకులు గనక విశ్వకళ్యా ణమే మన కళ్యాణమని మనం భావించ వలెనుగాని ప్రత్యేకంగా ఎందులోనైనా మనకేమిలాభం అనే ఆ లో చ నే మనకు రాకూడదు.

వీత్‌నాంలో జా న్స న్ ఎందుకంత ఘోరంగా పోరుసల్పుతున్నాడు? అంతర్జా తీయ కమ్యూనిజం మనలను మింగివేయ కుండా కాపాడడానికి! ఐతే ర ష్యా తో బాంధవ్యం సాగిస్తున్నదే అ మె రి కా? అవును -అది వేరే విషయం.

మనం ఒక పిచ్చి ప్రపంచంలో పడి వున్నాము. ఇందులో తర్కంకోసం అన్వే షించి మనం తిప్పలు ప డ డం వృథా ప్రయాస!

⁎ ⁎ ⁎

ఆ పిచ్చి అ ట్లా వుం దా? ఇక ఈ 'శ్రోత్రియుల' కథ వినండి. మనుచరి బుద్ధిమంతుడంటే, ఒకకథ జ్ఞాపకానికి వస్తున్నది. తన కన్యకు వరునికోసం ఒక గృహస్థువద్దకు వెళ్ళాడొక సంసారి. తన పుత్రరత్నముల గు ణ గ ణా ల ను ఆ గృహస్థు ఉ దా హ ర ణ పూర్వకంగా వర్ణించాడు: 'అయ్యా, నా కొడుకులలో మహా బుద్ధిమంతుడు, అతిసామ్యుడువీడు;

వారం వారం

చూడండి, కొరివి తీసికొని యింటి కప్పు మీద వీరవిహారం చేస్తున్నాడు!'

ఇప్పుడిక మన కథానాయకుడైన బుద్ధి మంతుని వదనం మనకర్థమవుతుంది!

ఈయన ముఖ్యమంత్రికాగానే బిర్లాతో డిల్లీలో బ్రేక్‌ఫాస్ట్ (ఉదయపు అల్పాహార విందు) చేశాడు. తన మంత్రి జపాన్‌వెళ్లి ఒక పారిశ్రామిక పథకాన్ని వేసుకునివస్తే, అందులో ప్ర మా ద ం వున్నదంటాడు. ఎందుకనో?

ఇతరదేశాల పెద్ద పెట్టుబడిదారులు మన పెద్ద పెట్టుబడిదారులతో కలిసి పారిశ్రా మిక సంస్థలు పెడితే అపాయకరంగాని మన పబ్లిక్ సెక్టర్‌తో ఇతరదేశాల కంపె నీలు సాయపడితే పరవాలేదంటాడు. ఐతే మరి తన మంత్రిచేష్టలో ప్రమాదమెక్క డిది? ఏమో? అట్లా అనకుంటే తనపార్టీలో కలిగింది. ముస్లీ దానిని మెచ్చెను; రాజాజీ దానిని 'చె డ్డ క ల' గా పరిగణించెను. నెహ్రూ ఆదర్శ ముఖ్యమంత్రికే ముఖ్యంగా మంచిదనీ, అప్పటికి తరణోపాయమనీ సమర్థించుకొనెను.

ఈసారి విమోచనం వస్తే, మన కథా నాయకుడు తన 'ముక్తి'కై లోలోన తానే ఆనందిస్తాడంటే, ఇందులో అతిశయోక్తి లేదని చదువరులంగీకరింతురుగాక!

⁎ ⁎ ⁎

వెర్రి వేయి విధాలు. ఈ శాంపిల్ చూడండి.

ఇటీవల మనకు రెండు వార్తలందినవి. ఒకటి- బొంబాయి నగరంలో పురపాలక సంఘపు ఎన్నికలలో సర్వోదయవాదులు పోటీచేస్తారు. రెండవది-తాను చెప్పినట్లు వినే, సోషలిస్టు భావాలుగల వర్గానికి జయ ప్రకాశ్ నాయకత్వం వహిస్తాడు.

మొదటివార్తవిని చాలమంది ఆనందిం చారు. ఎన్నికలలో స ర్వో ద య కార్య కర్తలు పాల్గొంటే, ఎన్నికల సమయంలో ఒక అభ్యర్థి ఎట్లా ప్రవర్తించవలెను అనే విషయంలో అందరికీ మార్గదర్శనం కావ చ్చును. కాని సర్వోదయం చీటీ తగిలించు కున్నవారంతా పోటీ చేయడానికి అర్హులు కారాదు. సమాజంలో ఇంత కుళ్లువుంటే, సర్వోదయంలోకి అది రాకుండాపోతుందా? కావున చాల జాగ్రత్త అవసరం. లేకుంటే

—కొరవ 11 వ పేజీలో

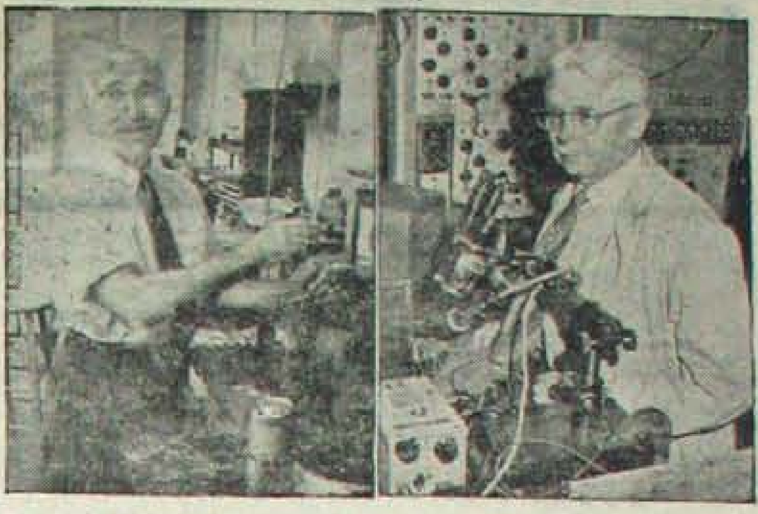

వైద్యంలో 1967 నోబుల్ బహుమతి పొందిన ముగ్గురిలో ఇరువురు అమెరికన్లు- డాక్టర్ హాల్డన్ కెఫర్ హార్టలిన (63), న్యూయార్కులోని రాక్‌ఫెల్లర్ విశ్వ విద్యాలయంలో బయోఫిజిక్సు ప్రొఫెసరు; రెండవవారు- డాక్టరు వార్డ్‌వాల్డ్ (60) హార్వర్డు యూనివర్సిటీలో బయాలజీ అధ్యాపకుడు; మూడవఆయన స్వీడన్ దేశీయుడు డాక్టరు రానార్ గ్రానిట్. కంటిచూపుకు సంబంధించిన పరిశోధనలో వీరు నోబుల్ బహుమతికి అర్హులయ్యారు

లోకవృత్తం
లోకసంచారి

రష్యా విప్లవపరిణామాలను పరిశీలిస్తే, జమాఖర్చులలో ఏవైపు మొగ్గువుంటుందో!

రష్యా విప్లవ మ హో త్స వం లో పాల్గొనలేక చైనా మహా (మావో) విప్లవ ప్రతినిధులు బయటకువచ్చారు. చైనా ప్రతి నిధుల సమక్షంలో చైనా విధానాన్ని ఖం డించేశక్తి ఎట్టకేలకు రష్యాకు వచ్చింది. ఇది నిస్సంకోచంగా క్రూషేవ్ నీతి. ఐనా ఆ నాయకుణ్ణి 'జీవనమాధి' నుం చి పైకి తీయరు.

ఈ క్రూరత్వాన్ని నిరోధించే సాహసం అక్కడ కూడిన 95 పార్టీల ప్రతినిధులలో ఒక్కడికీలేదు.

కమ్యూనిస్టు మానిఫెస్టో గదా రష్యా విప్లవానికి నాంది! అందులో ఆ అపూర్వ ద్వయం కార్ల్‌మార్క్స్, ఫ్రెడరిక్‌ఎంగెల్స్ ఏమని వల్కినారు? ప్రపంచకార్మికులారా ఏకంకండి!- అని ఘోషించారు. రష్యా విప్లవానంతరం ప్రపంచ ప్రజలంతా ఏకం కండి!- మరోప్రపంచం పిలిచింది! పదండి ముందుకు, పదండి పైపైకి!- అని లెనిన్ ప్రకటించేసరికి, కార్మికులు- కర్షకులు- సా మా న్య ప్రజలంతా ఆనందించారు; కాపిటలిస్టు ప్రభుత్వాలు రష్యా విప్లవాన్ని ధ్వంసంచేయడానికి పూనుకున్నవి.

Hands off Russia, అనగా రష్యా మీద చేయివేయరాదు, అని దేశదేశాలలో ముఖ్యంగా కాపిటలిస్టు దేశాలలో కార్మికులు చేసిన ని నా దా లు ప్రతిధ్వనించినవి. ప్రపంచంలోని సర్వసామాన్య ప్రజానీకి సా ను భూ తి తో, ఆశీర్వాదాలతో రష్యా ప్రభుత్వనేతలు కా పి ట లి స్టు ప్రభుత్వాల కుతంత్రజాలాన్ని ఛేదించారు.

ఆ తర్వాత ఏం జరిగింది? వెబ్ దంప తులు(Sydney and Beatrice Webb) సుప్రసిద్ధ సోషలిస్టు మేధావులు, కార్మికో ద్యమ సిద్ధాంతవేత్తలు రష్యాలో పర్యటించి పరిశీలించి, స్టాలిన్ హయామును సైతం ఉగ్గడించి, అ క్క డ నూత్న నాగరికత విలసిల్లుతున్నదని తెలియజేశారు. వారి గ్రంథంపేరు Soviet Russia-a new civilisation?. రెండవ ముద్రణలో ఆ ప్రశ్నార్థకసంజ్ఞ లోపించింది.

ఆ తర్వాత ఏమైనది? రష్యా విధానం ఒక గొప్ప రాజకీయ మతమైనది. విశాల

—కొరవ 11 వ పేజీలో

26 ఏళ్ల తర్వాత పట్టాభిషేకం!

26 ఏళ్లు రాజ్యం చేసిన తర్వాత పట్టాభిషేకం చేసుకోవాలనిపించింది ఇరాన్ రాజు షహన్‌షా రేజాషా పహ్లవీ ఆర్యమెహర్‌కు! అక్టోబరు 26 తేది టెహరాన్‌లో కన్నులపండువగా జరిగింది ఈ వుత్సవం. పట్టాభి షేకాలు అరుదైపోయిన ఈరోజుల్లోజరిగిన పట్టాభిషేకంకాబట్టి ప్రపంచం లోని పత్రికలవాళ్లంతా విరగబడివచ్చి, చూచి, ప్రసారంచేశారు! తోరణాలవంటివిపోను 60 కోట్ల రంగురంగుల బల్బులతో నగరాన్ని ఒక దేవేంద్రలోకం చేశారట. ఆయనవూరేగిన బంగారురథం వెన్నిస్‌లో ప్రత్యేకంగా తయారు చేయబడిందట దానికి వజ్రాలు వైడూర్యాలు పొదిపారట. ఈ రథాన్ని లాగడానికి హంగరీనుండి 7 గుర్రాలు దిగుమ తయ్యాయట. ఇక ఆయన పట్టాభిషేకానికి, 1739 లో నాదర్‌షా ఢిల్లీ నుంచి కొట్టుకపోయిన నెమలి సింహాసనంమీద ఆసీనుడయ్యాడట. ఈ స్వర్ణసింహాసనానికి రవ్వలు, వజ్రాలు వగైరాలు మొత్తం 26,733 పొదవ బడి వున్నాయట. ఇక రాణీగారి బంగారు కిరీటానికి 1469 రవ్వలు, 36 మాణిక్యాలు, 36 మరకతాలు, 105 ముత్యాలు అమర్చబడినాయట. ఈ కిరీటం ఖరీదే కొన్నిలక్షలు చేస్తుందట!

రైతు లోకం

మనదేశంలో ప్రతిదీ ఇంతే!

పాలు ఉండీ కొరత!

ఈ కృత్రిమ కొరత తీరే మార్గాన్ని నెల్లూరు ఉత్పత్తి దారులు వెతకడం బాగుంటుంది!

పాడి పంట అన్నారు. పంటకంటే పాడికే ప్రాధాన్యం యిచ్చారు పెద్దలు. కదుపుకవ్వం ఆడినచోట కఱవుండదని కూడా అంటారు. ఏమైతేనేమి కూడూగుడ్డ ఎంత ప్రధానమో, పాలు పెరుగు వగైరాలుకూడా అంత ముఖ్యమనేది వేరుగా చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. అంత ముఖ్యమైన పాడిపరిశ్రమ ఏమాత్రం వికాసం పొందుతున్నది, మనదేశంలో?

ప్రభుత్వం ఏదో చేస్తున్నది; పూరు కోవడంలేదు. ప్రణాళికల్లో దీనికి స్థానం కల్పించింది, పథకాలువేసింది, వేస్తున్నది; లక్షలు కోట్లు ఖర్చు పెట్టింది, పెడుతున్నది. పెద్దపెద్ద మిల్కుకాలనీలు నెలకొల్పింది; సహకారరంగంలో దీనిని విస్తరింపజేయుటకు పూనిక వహిస్తున్నది. పశుసంతతి వృద్ధి అగుటకు, మేలురకం పశువులు అభివృద్ధి అగుటకు ఎన్నెన్నో కార్యక్రమాలు అమలు జరుపుతున్నది. పశువైద్యం విషయంలో ప్రత్యేకశ్రద్ధ వహిస్తున్నది. ఇన్ని జరిగినా, ఆ కృషి ఏమాత్రం చాలడం లేదు. మన నాయకులు, మంత్రులు చెప్పుంటారు–ఇంత పెద్దదేశం; ఇన్నికోట్ల జనాభా వున్నదేశం; తరతరాలుగా వెనుకబడిపోయి, దరిద్రం పేరుకొనిపోయిన దేశం; ఇంత తక్కువకాలంలో ఆ పరిస్థితి అంతా మారుతుందా? మాచేతిలో మంత్రదండమేదైనావుందా?– అంటుంటారు. ప్రతి విషయంలో ఆ మాటలను మననం చేసుకొని, గుటకలు మ్రింగుతూ నోరుమూసుకొని కూర్చోవడంతప్ప, చేయగలిగిందేమీ లేదు.

పాడిపరిశ్రమనుగూర్చి ఇప్పుడు చర్చించదలచడంలేదు; పశుసంతతినిగూర్చి ప్రస్తావించదలచడంలేదు. పాలకొరత, దాని నివారణకు ప్రణాళికలతో సంబంధంలేని

ఒక పరిశీలకుడు

పరిష్కారమార్గం ఏదైనావుందా అని పరిశీలించడం మాత్రమే నా వుద్దేశ్యం. అందులోకూడా నెల్లూరుటవునుకు సంబంధించి పాలకొరతనుగూర్చి ప్రస్తావిస్తాను.

పట్టణ జనాభా పెరిగింది; నెల్లూరుకు నిత్యంవచ్చిపోయేవారు, కొంతకాలంపాటు నివాసాలుండేవారిసంఖ్య (ఫ్లోటింగ్ పాపులేషన్) కూడా పెరిగిపోయింది. వీటితోపాటు హోటళ్ళు, టీ బంకులసంఖ్య పెరిగిపోయింది. వీటన్నిటితో పాలడిమాండూ ఎక్కువైపోయింది! ఈ డిమాండుకుతగిన సప్లయ్‌వుందా అనేదిప్రశ్న. ఆ సప్లయ్ క్రమబద్ధంగావుందా అనేది సమస్య.

నెల్లూరులో సహకారరంగంలో ఒక పాలసప్లయిసంస్థవుంది. చాలకాలంనుండి పనిచేస్తున్నది. అది పౌరుల అవసరాలు ఎంతవరకు తీర్చగలుగుతున్నది అంటే, సందేహించవలసివస్తుంది. ఇది పౌరుల అవసరాలను కొంతకుకొంతైనా తీర్చలేకపోవడంకాదు, నిధి నిబాయితీలతో పని చేయలేకపోతున్నదనికూడా ఇదివరలో ఒకసారి కోర్టుమూలంగానే రుజువైంది. అదీగాక, పిటికి వుత్తరంగా విశాలమైన ప్రదేశంలో ఒక 'డెయిరీప్లాంట్' (పాడిపరిశ్రమ కేంద్రం) నిర్మాణంలోవుంది. ఇందులో పాలు నిల్వచేయుటకు కూడా ఏర్పాటుంది. ఇది పూర్తిఅయితే టవును అవసరాలు చాలవరకు తీర్చగలుగవచ్చు. కాని కొన్నిలక్షలఖర్చుతో వుద్దేశింపబడిన ఈ కేంద్రం నిర్మాణమే ఈ యుగంలో పూర్తిఅయ్యేటట్లులేదు. ఇప్పటికి రెండు ప్రణాళికలు గడిచాయి; ఇకనెన్ని ప్రణాళికలు పూర్తి కావలసివుంటుందో తెలియదు. సహకారరంగము, ప్రభుత్వరంగము చేపట్టే కార్యక్రమాలంతా ఈ విధంగానే అటుందరగా, దండుగగా వుంటున్నవి. ప్రణాళికలమీద వెచ్చించబడే ధనమంతా ఈ విధంగా నిష్ఫలంగా తయారై, ప్రజల్లో నిస్పృహనుకల్గిస్తు, దేశాన్ని దివాలాదీస్తున్నది. అందువల్ల యీప్లాంటు ఇప్పట్లో నెల్లూరుపౌరులకు వుపకరించగలదనే ఆశ అంకురించడంలేదు.

నెల్లూరులో ప్రయివేటు పాలడిపోలు చాలవున్నాయి. ఇవి పౌరుల పాలఅవసరాన్ని కొంతవరకు తీరుస్తున్నాయి. అయితే వీటిలోలభించే పాలప్రమాణాన్ని గూర్చి మీరు ప్రశ్నించడంగాని, నేను చెప్పడంగాని బాగుండదు. వ్యక్తులుకూడా పెక్కుమంది ఇదే వృత్తిలో వున్నవారున్నారు. డిపోలలో లభించేపాలకంటే ధరలో, క్వాలిటీలోకూడా యివి కొంత మేలుగా వుంటాయేమోననిపిస్తుంది. ఇదిగాక పల్లెలనుండితెచ్చి అమ్మేవాళ్లుంటారు. వీళ్ళు డిమాండునుబట్టి యథేచ్ఛగా కుళాయి నీళ్ళను కలిపి చేస్తు, అడిగినవారికి లేదనకుండా పోస్తుంటారు! మునిసిపల్ ఆరోగ్యశాఖవారు ఎప్పుడన్నా పట్టుకొని పరీక్షిస్తే అరవైశెల్పయిశాతం నీళ్ళుంటాయి; అవే నెల్లూరు పౌరులను బలిష్ఠులను, ఆరోగ్యవంతులను చేస్తున్న స్వచ్ఛమైనపాలు!

నెల్లూరులో కాపురాలుంటున్నవారికి అవసరమయ్యే పాలకంటే, హోటళ్లకు కావలసినపాలే యెక్కువగా వుంటాయి. హోటల్ అవసరాలను యెక్కువభాగం పల్లెటూళ్ళు తీరుస్తున్నాయి. ఉదయం సాయంత్రం బిస్సుల్లో సైకిళ్లలో కొల్లలుగా వచ్చిపడిపోతున్నాయి. ఇవి కల్తీలేని చిక్కటిపాలు. కల్తీవుంటే దుక్కకూడా తీసుకోరు; అందువల్ల స్వచ్ఛత వుంటుంది. పాలవ్యాపారం లాభసాటిది కాబట్టి, పెక్కుమంది దీనికి దిగుతున్నారు; ఎక్కువమంది దిగేటప్పటికి, హోటల్‌వాళ్ల గిరాకీ పెరిగిపోయింది; పాల వుత్పత్తిదారులు వారి

—కొరవ 8 వ పేజీలో

వరితెగుళ్లను

మా నాగలి మార్కు

బి. హెచ్. సి. 10% తో

కాపాడుకోండి!

మా బి. హెచ్. సి. 10% భారతీయ ప్రామాణికసంస్థ (ISI) ప్రమాణానికి తగినట్లు - అత్యంత శాస్త్రీయంగా తయారుచేయబడి - అద్భుతంగా చీడలను అరికడుతున్నట్లు రుజువైనది.

The Plant Protection Products (P) Limited ★ Nellore-2.

వ్యాపార తదితర వివరాలకు :-

ఆంధ్ర బోటనికల్ కంపెనీ,

ఫ్యాక్టరీ : కొడవలూరు   ఆఫీసు : నెల్లూరు-2.

24 : ఫోను : 67.

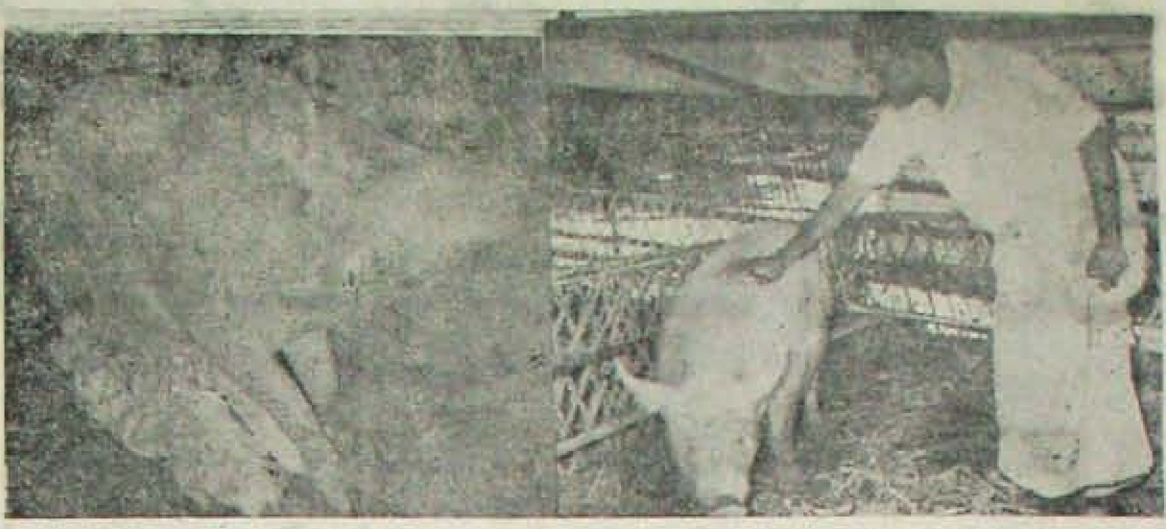

విదేశీసహాయంతో మనదేశంలో నెలకొల్పబడుతున్న పందులపెంపక కేంద్రాలలో కృష్ణజిల్లాలోని గన్నవరం ప్రధానమైంది. ఈ పథకం ప్రారంభమయ్యేకాకముందే వాకాడువాళ్లు దీన్ని అందుకున్నారు. ఉత్తమజాతి పందులనుతెచ్చి, కేంద్రాన్ని స్థాపించి, అభివృద్ధిపరుస్తున్నారు. సంఘసేవలోనేకాకుండ; సేద్యంలో, ఇలాంటి అధునాతన కార్యాలలో నేదురుమల్లివారిది ముందంజే! పందుల పెంపకంలో నిమగ్నులైవున్న శ్రీ పద్మనాభరెడ్డి; అప్పుడే ఈనిన ఉత్తమజాతి పంది నొకదానిని చిత్రంలో చూడవచ్చు. —ఫోటో: ఎతిరాజ్.

మాంసాహారులకొక శుభవార్త

వాకాడులో వరాహాలు; 'పిగ్గరీ'–ఒక ఇండస్ట్రీ

వాకాడులో 'పిగ్గరీ' నొకదాన్ని పెట్టారు. అక్కడ ప్రవేశపెట్టనిది ఏమున్నది? 'వాకాడు'– వొక కుడగొట్టుపల్లె అయినా అంతటి న్యూస్‌వాల్యూ వున్న గ్రామం జిల్లాలో మరొకటి లేదేమో. ఒకసారిపోయి మళ్ళీ కొన్నాళ్ల తర్వాత అక్కడకు వెళ్లేసరికి ఏదో వొకటి కొత్తది అక్కడ వెలసి వుంటుంది; ఏదోవొక కొత్త కట్టడం వొకటి లేచి వుంటుంది.

హైస్కూళ్లు అయినవి, హాస్టల్స్ అయినవి, కాలేజి అయింది, ఓరియంటల్ కాలేజి అయింది. ఇక యీ స్థాపించిన సంస్థలను వునాదులు గట్టిపర్చి, పుష్టికరంగా చేయడమే తరువాయి. ఇట్లా విద్యా విషయకంగా వాకాడు పరిస్థితి 'మూడుపూలూ ఆరుకాయలు'గా వుంది. రేపో యెల్లుండో వొక హాస్పిటల్ రాబోతుంది. ఇవన్నీ కట్టడాలరూపంలో, సంస్థల రూపంలో కనపడుతుండేవిగాబట్టి బాహిరంగంగా వ్యక్తమవుతుంటాయి.

ఇక పైకి కనపడకపోయినా వ్యవసాయికంగాచూచినాకూడా అక్కడనేదురుమల్లివారు ఎన్నో కొత్తకొత్త పైర్లు; కొత్తకొత్త విత్తనాలుతెచ్చి మేలిపంటలు పండిస్తున్నారు. పల్లకాడువంటి భూముల్ని సస్యశ్యామలం చేయిస్తున్నారు.

మొన్నీమధ్య వాకాడుకు వెళ్లినప్పుడు వొకమూల పందులసాలలు కనపడ్డాయి. ఎవరో వొకరిద్దరు పందులకు మేతవేస్తుంటే గలభా చేస్తుండినాయి. అప్పుడుచెప్పాడు పద్మనాభరెడ్డి– పందులు తెచ్చాం, పిగ్గరీ పెడుతున్నాం– అని. ఇంకోవైపు ఇంకొక కట్టడం లేస్తూవుంది– పిగ్గరీకి ప్రత్యేకంగా వరసగా రెండుబారుల్లో ఎనిమిదేసిగదులు, ప్రతిగదివెనక వసారా; ఈ ప్రతిగది–వసారాకు అనుబంధంగా పందుల ఆహార-పానీయాలకు ఏర్పాట్లు అన్నీ జరిగిపోతూ వుండినాయి.

ఈ కట్టడం పదిరోజుల్లో పూర్తి అయిపోవాలి, మా లెక్కప్రకారం– అన్నాడు పద్మనాభరెడ్డి. ఆ పదిరోజులు యిప్పటికి పూర్తయిపోయిందిగాబట్టి; పద్మనాభరెడ్డి కట్టడప్పనుల్లో డిగ్రీలేని ఇంజనీరు ప్రవీణుడు గాబట్టి– ఆ పందుల భవనం యీపాటికి పూర్తయివుండాలి. 10–15 వేల రూపాయల ఎస్టిమేషన్ వేశారు యీ పందుల భవనానికి. అంతకంటే తక్కువలోనే కట్టిపారేసే నిపుణుడే పద్మనాభరెడ్డి.

అక్టోబరు నెల మొదటివారంలో కాబోలు నాలుగైదువేలు చేతబట్టుకుని బెజవాడ దగ్గర గన్నవరం వెళ్లారు పద్మనాభరెడ్డి, బాలకృష్ణారెడ్డిగారలు. గన్నవరం ఎందుకు? సీమపందుల్ని కొనడానికి! ఏం 'గన్నవరం' పందులకు ప్రసిద్ధా? అవును, గన్నవరంలో 'అమెరికన్ ఎయిడ్'తో కాబోలు పెద్దబ్రహ్మాండమైన 'పంది మాంసం ఫ్యాక్టరీ' నిర్మాణం పూర్తికావస్తున్నది. రేపు సంక్రాంతికల్లా ప్రారం

బం. గో. రె.

భోత్సవం చేసుకోబోతున్నది. అక్కడి పందిమాంసం ఫ్యాక్టరీకి అనుబంధంగా చుట్టుప్రక్కల ప్రాంతాల్లో అక్కడక్కడా కొందరు పందుల్ని పెంచుతున్నారు 'పిగ్గరీ'లు పెట్టుకొని. అదంతా కలయదిరిగి చూసిన తర్వాత మనవారిలోనూ మొండిధైర్యం అంకురించింది– వాకాడులో కూడా పిగ్గరీ పెట్టాలని. అంతే రెండు డజన్ల పందుల్నికొనేశారు. లారీల్లో వాకాడుకు రవాణాచేశారు. ఇదీకథ.

'పిగ్గరీ' అనేదికూడా వొక ఇండస్ట్రీయే. విద్యారంగమే వాకాడువారి చేతిలో వొక ఇండస్ట్రీగా విస్తృతి చెందుతున్నదే– ఇక యీ 'పిగ్గరీ' యిండస్ట్రీ వొకలెక్కా? ఎకనామిక్సు ప్రకారంగాచూసినా 'పిగ్గరీ' మంచి లాభసాటి అయిన ఇండస్ట్రీయేనట. ఈ విలేఖరి అక్కడున్న 40 గంటల వ్యవధిలో రెండు పందులు 27 పిల్లల్ని ఈనాయి. ఆ వొక్కొక్క పందికి 13 రొమ్ములు కాబోలు వున్నవి కాబట్టి వొక పిల్ల పాలులేక ఆటోమేటిక్‌గా చచ్చిపోతుంది. మరో రెండుమూడు పిల్లలైనా తల్లి పందులకిందపడి నలిగి చచ్చిపోతాయట, ఎంత జాగ్రత్తగావున్నా. జాగ్రత్తగా మంచి ఆహారపానీయాలు అందిస్తూ సాకితే 24 పిల్లలు బ్రతికి బయటపడి పెరిగి పెద్దవవుతాయట.

ఆరునెలలు బాగా ఆహారంవేసి పెంచితే 7 నెలలోకల్లా కటింగ్‌కు వస్తాయట. ఒక్కొక్క పంది 300 రూపాయలదాకా ధరపలుకుతుందట. ఒక్కొక్కపంది బరువు ఎంత వుంటుందనుకొంటారు? 150 కిలోలకు తక్కువగాకుండా వుంటుందట. 200, 250 కిలోలబరువు తూగేవికూడా వుంటా

—కొరవ 8 వ పేజీలో

స్వాతికార్తె చినుకులకుకూడా నోచుకొనని శాపగ్రస్తమైన దర్శి, పొదిలి, కనిగిరి!

పైర్లులేవు: పనులులేవు: పశుగ్రాసంలేదు!

జిల్లాలో దర్శి, పొదిలి, కనిగిరి మరీ శాపగ్రస్తమైన తాలూకాలుగా కనబడుతవి. ప్రతిసంవత్సరమూ అనావృష్టే; ప్రతిపిడూ తిండికరువే; ఎప్పుడూ నీటికి కటకటే! ఈ సంవత్సరం మొన్నటివరకు వర్షాలులేవు. స్వాతికార్తెలో కురిసింది. ఈ తాలూకాల్లో పుష్కలంగా పడివుంటే, దావలేక ప్రాణం నిలుపుకొనివున్న పైర్లకు, వేయబోయే పైర్లకు ఎంతో వుపయోగకరంగావుండి వుండేది. వివిధ తాలూకాలలో వర్షపాతం చూస్తే ఇది ఎంత శాపగ్రస్తమైనవో మీకే తెలుస్తుంది. 28-10-67 నుండి 4-11-67 వరకు కురిసిన వర్షం వివరం. (25.4 మిల్లీమీటర్లు 1 వదును అని గమనించవలెను.)

నెల్లూరు	284.7	మి. మీ.
రాపూరు	252.1	,,
కందుకూరు	128.6	,,
దర్శి	24.0	,,
కనిగిరి	33.6	,,
కావలి	164.0	,,
గూడూరు	229.7	,,
వెంకటగిరి	173.6	,,
సూళ్లూరుపేట	184.6	,,
ఆత్మకూరు	103.1	,,

కోవూరు, పొదిలి, ఉదయగిరి తాలూకాల వివరం తెలియలేదు. పొదిలిలో రెండు పెద్దచెరువులు వుంటే, ఒక్కదుక్క నీరు రాలేదని చెప్తున్నారు. దీనినిబట్టే ఆ తాలూకాస్థితిని అవగాహనచేసికోవచ్చు.

దర్శి శాసనసభ్యుడు శ్రీ రావిపాటి మహానంద ఆతాలూకా పరిస్థితిని ఇలా వివరిస్తున్నారు—

పల్లెలు

ముందాడివేసిన సజ్జ, జొన్న, కొర్ర—వర్షాలు లేనికారణంగా — నాలుగోవంతు, ఐదోవంతు ఫలితమైనా వస్తుందో లేదో అనుమానంగావుంది. ఇటీవల నాలుగైదులోజులలో పడిన చినుకులు జొన్నకు, ఇకవేయబోయే పైర్లకు వుపయోగంగా వుండవచ్చు. ఇదివరకు చెరువులక్రింద నాటిన మిర్చి, వరికి కూడా మేలుగానే వుండవచ్చు. కాని ఈ చినుకులుకూడా అన్నిచోట్లాలేవు. ఖండవృష్టి. కొచ్చర్లకోట ప్రాంతంలో పైర్లు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నవి. ఒక్క చెరువుక్రిందకూడా వరినాట్లులేదు. కొన్నిచోట్ల మంచినీళ్లకుకూడా కరువు వీర్పడింది. మనుషులు డెల్టా ప్రాంతాలకు పోయారు; పశువులు నల్లమల కొండలకు తరుమబడినాయి. నాకుతెలిసి గతముప్పై ఏళ్లకాలంలో యింత దీర్ఘకాలం వర్షాలులేక, వరినాట్లుపడక, కొన్నిచోట్ల అసలు విపైరూ ఎక్కని సంవత్సరమేలేదు. ప్రభుత్వం సజ్జ, జొన్న, కొర్ర, వరికి పూర్తి రెమిషన్ యివ్వాలి. అప్పుల వసూళ్లు వాయిదా వెయ్యాలి. రోడ్లు, చెరువుపనులు ప్రారంభించి బ్రతుకుతెరువు కల్పించాలి. ఈ పరిస్థితిని ప్రభుత్వానికి, కలెక్టరుకు నివేదించాను. ప్రతిగ్రామ పరిస్థితిని వివరించి, ఆందోళనచేయడం అవసరం—ఇదీ మహానంద వివరణ సారాంశం.

ఇక, కనిగిరి సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ పి. వెంకయ్యనాయుడు ప్రభుత్వానికి తాలూకా పరిస్థితులగూర్చి యీ విధంగా తెలియజేశారు—

జులై, ఆగస్టులలో వేయవలసిన ముదురుజొన్న, సజ్జ, అరుక, ఆముదాలు, పత్తి వగైరాలు సాగుకాలేదు. పంటపొలాలన్నీ ఎడారులుగా బీడుపడివున్నాయి. కొన్నిచోట్లవేసిన కొద్దిపాటిపైర్లు దాదాపు ఎండిపోయినట్లే. మోపాడు రిజర్వాయరు క్రింద పూర్తిగా సాగైంది. కాని అందులో కూడా 6 అడుగుల నీళ్లుమాత్రంవున్నాయి (అక్టోబరు 22 తేది నాటికి) అవి పది రోజులకు సరిపోవచ్చు. తర్వాత గడ్డు పరిస్థితే. వర్షం లేనందువల్ల ఆ పైర్లూ బాగలేవు. సమితిలోని చెరువులన్నీ—మారెళ్లచెరువుతప్ప— ఖాళీగావున్నాయి. మారెళ్ల చెరువులోమాత్రం కొద్దిపాటి నీరుంది. చెరువులక్రింద భూములన్నీ బీడుగావున్నాయి. తిండికి ప్రజలు తిప్పలు పడిపోతున్నారు. దోసెగు మెతుకులతోనో, గ్రాసుడు గంటితోనో పొట్ట నింపుకొని కాలాన్ని గడుపుతున్నారు. వ్యవసాయ కార్యకలాపాలనేవి పూర్తిగా మైపొయ్యాయి. పశుగ్రాసం విషయం మరీ దయనీయంగావుంది.

పనిని చేయడానికి సమితిలో చిల్లిగవ్వలేదు. సరసమాంబాపురం, గుంటుపల్లి చెరువుపనులు నెలక్రితమే నిలిపివేయబడినాయి. కూలీలకు పనిచూపించగల పి. డబ్ల్యు. డి. పని ఒక్కటికూడా ప్రస్తుతం జరగడంలేదు. పెళ్లాం పిల్లల్నివదలి, పొట్ట చేతబుట్టుకొని ఎంతోమంది దూరప్రదేశాలకు పోతున్నారు. ప్రజలు భయభ్రాంతులై వున్నారు. ఈశాన్య ఋతుపవనంమీద వుండిన ఆశకూడా పోయింది. అందువల్ల విషమపరిస్థితినుండి గట్టెక్కుటకు—

(1) అవసరమైనచోటంతా గంజి కేంద్రాలు నెలకొల్పాలె (2) అన్నిగ్రామాలలో రిలీఫ్‌షాపులు తెరవాలె (3) న్యాల్ప కాలికరుణాలను యివ్వాలె (4) నల్లమల కొండలు, ఇతర డెల్టా ప్రాంతాలనుండి పశుగ్రాసం సరఫరాచేయాలె (5) రోడ్లు, మంచినీళ్లబావుల నిర్మాణం పనులు ప్రారంభించాలె (6) శాంక్షనై, ప్రారంభించని పనులు జరిపించాలె (7) మైనర్ ఇర్రిగేషన్ పనులన్నీ చేపట్టాలె.

—ఇదీ వెంకయ్యనాయుడుగారు ప్రభుత్వానికి నివేదించిన కనిగిరి తాలూకా చిత్రం.

—కొరవ 11 వ పేజీలో

లబోదిబో-9

డబ్బుగట్టి మూడేళ్లయినా అతీగతీలేని పెదచెర్లోపల్లి ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రం!

కనిగిరి సమితి ఏరియాలోని పెదచెర్లోపల్లెలో హెల్తుసెంటరు స్థాపించవలెనని సమితి ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించడము, గ్రామస్తులు రు 10 వేల విరాళము చెల్లించడం జరిగి 3 సంవత్సరాలు గడచిపోయింది. భవన నిర్మాణమునకు 2 ఎకరాల స్థలము రిజిష్టరు చేసిఇవ్వడం జరిగింది. తాత్కాలికభవనతిగృహము పరిశీలించి ఎన్నికచేయడం జరిగింది. ఎందువల్లనో ఇంతవరకు హెల్తుసెంటరు ప్రారంభించలేదు. దీనితోపాటు డబ్బుగట్టిన సర్రవాడ (లింగసముద్రంసమితి) హెల్తుసెంటరు ప్రారంభోత్సవముకూడా జరిగింది. పంచాయతీరాజ్ ఆశయ ఆదర్శాలు కార్యరూపములో ఎలా నీళ్లుగారిపోతున్నాయో, ఈ సంఘటన రుజువుచేస్తుంది. కనిగిరిసమితి అధ్యక్షులు, బి. డి. ఒ గార్లు నిద్రపోతున్నారా అనిపిస్తుంది. లేక మా గ్రామసర్‌పంచ్ సమితి అధికారవర్గానికి వ్యతిరేకికావడం కారణమా? మాకేమీ బోధపడడంలేదు. ప్రజల డబ్బంటే ప్రభుత్వమువారికి ఇంత నిర్లక్ష్యమెందుకో అర్థముకాదు. ప్రజల సహకారముపై ప్రణాళికల అభివృద్ధి ఆధారపడివుందని.... ఉపన్యాసాలు చెప్పేవారేకాని; ఆచరించేవారులేరు. పదివేలు పసూలుచేసినవారు ఎంత బాధపడ్డారో, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన ప్రాంతీయులు చందాలు చెల్లించేవరకు ఎన్నికష్టాలు పడ్డారో ప్రభుత్వమువారు గమనిస్తే ఇలాంటి జాప్యం జరగదు. ఈ విషయాలు ప్రత్యక్షంగాఅనుభవిస్తున్న ప్రజలు ఇంకొకకార్యానికి సహకరించేదానికి ఎట్లా ముందుకురాగలరు? జిల్లాఅధికారులు ఈవిషయాన్ని గమనించి వెంటనే హెల్తుసెంటరు స్థాపనకు కృషిచేయకోరాను. లేనిచో పనికిమాలిన పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థను రద్దుచేసి, ప్రజలను వారిబ్రతుకు వారిని బ్రతకనిస్తే అదే పదివేలు. సమితి ప్రెసిడెంటుగారు వర్గదృష్టిని వదలి సెంటరుస్థాపకు పుపక్రమించడం సముచితం.

—వీరపనేని కేశవరావు.

కూనిరాగాలు

'లోకలిస్ట్'

★ జిల్లాలో బి. కామ్. బాధలు ★★ సాహిత్య అకాడమీ పోటీలో కె. వి. రమణారెడ్డి ★★★ కథల పోటీలో నెల్లూరు రచయితపొందిన ప్రయిజు.

జిల్లాలో యీ సంవత్సరం నాలుగు కాలేజీల్లో బి. కామ్. కోర్సు ప్రవేశపెట్టారు. కందుకూరు, చీరాల, గూడూరు ప్రభుత్వ కళాశాలల్లోను, నెల్లూరు వి. ఆర్. కాలేజీలోను యీ సంవత్సరమే కొత్తగా బి. కామ్. కోర్సును ప్రవేశపెట్టారు.

అన్ని కాలేజీల్లోనుకల్పి దాదాపు 300 మంది విద్యార్థులుదాకా యీ బి కామ్. కోర్సులో చేరివున్నారు. ప్రభుత్వకాలేజీల్లో యిటీవలదాకా బి. కామ్. సబ్జక్టులుబోధించే లెక్చరర్ల నియామకమే జరగలేదు. కోర్సు ప్రారంభించి ఐదునెలలు కావస్తున్నా లెక్చరర్ల నియామకంగాకపోతే యిక పిల్లకాయలు చదివేదెట్లా? లెక్చరర్లను నియమించేదానికి ఐదునెల్లు తీసుకోవాలా ప్రభుత్వం? ఇంత అలకపలుకగానా మన ప్రభుత్వం కొత్తకోర్సులను ప్రవేశపెట్టేది? ఒక పక్షంరోజులక్రితం కావలి జిల్లాలోని మూడు ప్రభుత్వ కాలేజీలకు పొకటి అరా బి. కామ్. లెక్చరర్ల నియామకం జరిగినట్టున్నదికాని, వాళ్లంతా వచ్చిచేరి పాఠాలు బోధించేవరికి కనీసం యింకొక పక్షంరోజులైనా పట్టేటట్లున్నది. ఇంత దీర్ఘకాలం పాటు పిల్లకాయలు బి. కామ్. పాఠాలు లేకుండా లాటరీగొట్టాల్సిందేనా?

ప్రభుత్వ కాలేజీల స్థితి యిట్లా వుంటే యిక ప్రయివేటు కాలేజీ అయిన వి. ఆర్. కాలేజి పరిస్థితీ అదేవిధంగా వుంది. కొత్తగా ప్రవేశపెట్టిన కోర్సు గాబట్టి; ఎవరినైనా అనుభవజ్ఞులైన లెక్చరరును 'హెడ్' గా వేస్తారనుకొంటే అది జరగలేదు. ఇద్దరు ఫ్రెష్ ఎం. కామ్. వారిని లెక్చరర్లుగా నియమించుకొన్నారు! బిజినెస్ ఆర్గనైజేషన్ అంటే ఏమిటో తెలియని పొక ఎం. ఎ. గారి చేత 'బిజినెస్' 'ఆర్గనైజేషన్' సబ్జక్టును బోధింపమన్నారు. ఇక 'కమర్షియల్ జాగ్రఫీ' ఎప్పుడూ ఎక్కడా చదవని మరో ఎం. ఎ. గారిచేత ఆ సబ్జక్టును బోధింప చేస్తున్నారు. ఆ పాఠ్యాంశాలు బోధించే లెక్చరర్లు యీ విశాల ఆంధ్రదేశంలో దొరకలేదా వి. ఆర్. కాలేజి వారికి? ఏమిటీపనులు! ఏమిటీ బోధనాపద్ధతులు! ఇక విద్యార్థులకు చదువుసంధ్యలు అబ్బేదెట్లా?

* * *

సాహిత్య అకాడమివారు పొక సారస్వత పోటీని పరిశీలిస్తున్నారు. ఈ రెండు మూడేళ్ళపతల వెలువడిన పొక చక్కటి సారస్వత విమర్శక గ్రంథాన్ని ఎన్నిక చేసి, ఆ గ్రంథ రచయితకు రెండువేల రూపాయలుగాబోలు బహూకరించాలనుకొన్నారు.

ఈ పోటీలో నిల్చివున్న గ్రంథాలు మూడు – (1) కె. వి. రమణారెడ్డిగారి "కవికోకిల దువ్వూరు రామిరెడ్డిగారి జీవితమూ, సారస్వతమూ" అనే జీవితచరిత్ర

—కొరవ 8 వ పేజీలో

జనవాణి

LETTER BOX

నిర్బాధ్యులు, భావదారిద్ర్యం, ఆ తర్వాత?

గతవారంలో లోకలిస్టుగారు తొందరపడి వి. ఆర్. కాలేజి లెక్చరర్ల భావ దారిద్ర్యం- అని ఎందుకు వ్రాయవల్సివచ్చిందో అంతుబట్టటంలేదు. కాలేజిలో వున్న స్టాఫ్ మెంబర్లందరూ స్వర్గీయ ఎ. సి. మెమోరియల్ పొకటి స్థాపించాలని అనుకొన్న మాట వాస్తవమే. కాని కాంస్య విగ్రహం అనేది ఒక ఆలోచనమాత్రమే. అంతేకాని మేము అప్పుడే కాంస్య విగ్రహం అని నిర్ణయం చేసుకున్నట్లు, అది మా భావ దారిద్ర్యానికి సూచన అన్నట్లు లోకలిస్టు వ్రాశారు.

మేమందరమూ తలాకాస్త కాంట్రిబ్యూట్ చేసినపుడు అది కాంస్యవిగ్రహానికనే చేయలేదు. దానికి యిచ్చిన ప్రతివొక్కరూ తమకు తోచిన సలహా యిచ్చే దానికి హక్కువుంది. పూర్తిగా డబ్బు చేర్చుకుని మేము పంచేస్తామా పేదివుండి, ఆతర్వాత కామెంట్ చేస్తే బాగుంటుందని సలహా. నిర్బాధ్యులు, భావదారిద్ర్యం, ఆ తర్వాత యింకా ఏమున్నదో?

వి. ఆర్. కాలేజి —రాయుడు, ఎ.వి.ఎస్ (ఎం. ఎ.)

ఎన్. జి. ఓ. ల స్టోరు-చక్కెర పంపకం

ఎన్. జి. ఓ. ల స్టోరులో ప్రతినెలా 26 తేదీపైన మాకు చక్కెర యిస్తూవుండేవారు. కాని అక్టోబరులో యివ్వలేదు. కారణం విచారిస్తే డి. ఎస్. ఓ. గారు ఎన్. జి. ఓ. లకు కోటా యివ్వలేదన్నారు. ఎన్. జి. ఓ లు కూడా అందరివలెనే తాము కాపురముంటున్న వార్డులోని డీలరువద్ద చక్కెర తీసుకోవాలని పర్మానా జారీ చేశారు. ఈ విషయాన్ని మాకు ముందుగా స్టోరువారు కూడా తెలియజేయలేదు. ఈ విషయాన్ని వ్రాసి నోటీసు బోర్డులో ఒక కాగితం తగిలించివుంటే, ఎవరు తిప్పలు పడరు. ఆ అవసరాన్ని కాని, బాధ్యతనుకాని స్టోరు పాలకగణం గుర్తించకపోవడం విచారాన్ని కల్గించింది. డి. ఎస్. ఓ. గారు వున్నట్టుండి ఎన్. జి. ఓ. లకు చక్కెర ముగించడం మాత్రం సమంజసంగా వుందా?

వార్డులలో వుండే అంగళ్లలో చక్కెర తీసుకోవాలంటే కార్డులుండాలి. కార్డు కావాలంటే అర్జీ పెట్టుకోవాలి. అర్జీ పెట్టుకుంటే డి. ఎ. ఓ. ఆఫీసువాళ్లు అడ్రసు వెయ్యాలి. ఆ అడ్రసెత్తుకొని డీలరువద్దకు పోవాలి. అయినను దయగలిగితే

—కొరవ 8 వ పేజీలో

నెల్లూరు వారిచ్చట్లు

విమర్శకుడు

జిల్లాకాంగ్రెస్ అధ్యక్షత

అలాలేదు మాలాలేదు అన్నట్టున్నదే మీ ప్రస్తావన అని అనబోకండి.

మొన్న ఒక జిల్లాకాంగ్రెస్ ముఖ్యుడితో మాట్లాడుతుంటే, జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడుగా ఎవరైతే బాగుంటుంది అని ప్రశ్నించాడు. అకస్మాత్తుగా వేయబడిన ప్రశ్నకాబట్టి, ఆవిషయమే ఆలోచనలో లేదుకాబట్టి; నన్ను ప్రశ్నించినవ్యక్తికి అధ్యక్షుడు కావాలనే అభిలాషేమైనావుండి, నా ముఖంగా అది వినాలనే కుతూహలంతో ప్రశ్నిస్తున్నాడేమోననే సందేహంతో, మిన్నకుండిపోయాను. మేనకూరు గోపాలకృష్ణారెడ్డి అయితే...అన్నాడు ఆయనే. సముచితమైన సూచన అని అప్పుడు జవాబు చెప్పాను.

ఈనాడు రాకపోయినా, రేపైనా జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుని వరణం జరగవలసి వుంటుంది. రాబోగాఅయినా, రాకపోయినా విప్లవవర్గంవారికే జిల్లాకాంగ్రెస్‌లో మెజారిటీ వుండబోతుంది. అందువల్ల వారి అభ్యర్థే అధ్యక్షుడు కాబోతాడు. నాతో మాట్లాడిన వ్యక్తికూడా ఆ వర్గ ముఖ్యుడే కాబట్టి ఈ ప్రస్తావనకు ప్రాధాన్యత వుంటుంది.

జి. ప. ఛేర్మెన్‌గా, జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడుగా చంద్రశేఖరరెడ్డి సతమతమైపోతున్నాడు. అయ్యావార్లబదిలీలు, అపెండర్ల నియామకాలకే ఆయనకు ప్రొద్దు చాలదు. పైగా ఆరోగ్యంలేదు. ఆయనకు కొంతబరువు తగ్గించడమే బాగుంటుంది. అందువల్ల మరొకర్ని వెతుక్కోవడం మంచిది. కొత్తవాణ్ణి తీసుకరాదలచుకొన్నప్పుడు మేనకూరు గోపాలకృష్ణారెడ్డి తగినవాడుగా వుంటాడు. చిరకాల కాంగ్రెస్ అనుబంధముంది, కాంగ్రెస్ సాంప్రదాయముంది, ప్రజాసేవా రంగంలో ప్రవేశముంది, అంగబలం అర్థబలంవుంది, క్రిందనుండి పైవరకు పరిచయాలు దొరవలా వున్నాయి, నేర్పు సంధాన సంయమన శక్తులూ వున్నాయి; పైగా కావలసినంత తీరుకవుంది. జిల్లా కాంగ్రెస్‌కు న్యాయం చేయగలడనేనమ్మకముంది. అదీగాక వ్యతిరేక వర్గానికి బద్ధశత్రువుకాదు. అందువల్ల వేరేఆలోచనలేకుండా, ఆయన్ను ఒప్పించి, అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకోవడం వుత్తమం.

జిల్లా కాంగ్రెస్‌కు ఇల్లూవాకిలీలేదు. ఆఫీసు గీఫీసులేదు. పైల్లు గియిల్లూ వున్నాయోలేదో తెలియదు. ఇవన్నీ లేకపోయినా, అవదబి జి. ప. ఛేర్మెన్ చేతిలో వుండినది కాబట్టి అంత వెలితి కనపడలేదు. ఏమైనా అందరికీ అందుబాటులో, వ్యతిరేకులు కూడా వచ్చిపోవుటకు అనుకూలంగా ఒక ఆఫీసు, ఒక ఆఫీసు సెక్రెటరీ వుండడం అవసరం. శిధిలావస్థలోవున్న కాంగ్రెస్ భవనాన్ని పునరుద్ధరించలేదని అనం వాళ్లను ఆడిపోశాము. కాని జిల్లాకాంగ్రెస్ మీద వారి పెత్తనంపోయి రెండేళ్లయింది. అయినా ఆ మొండిగోడలట్లనే వున్నాయి; దానిముఖం చూచినవారులేరు. దాని విషయం తలపుకుకూడా వచ్చినట్లులేదు. గోపాలకృష్ణారెడ్డిని అధ్యక్షుణ్ణిచేసి, ఇలాంటి కార్యాలన్నీ వారికి అప్పగిస్తే, చక్కగా నిర్వర్తించి సంస్థకు జీవాన్ని, వర్గానికి కీర్తిని తేగలడు. భిన్నమైన ఆలోచనకు తావివ్వకుండా ఆయన్ను ఎన్నుకో మని పెద్దలను కోరుతున్నాము.

మరో సమావేశం

అనం సంజీవరెడ్డి- నల్లపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డిగారలు మళ్ళీ మొన్నకరోజా

అనం రంగారెడ్డి కాలధర్మం

స్వర్గీయ శ్రీ ఏ. సి. అన్న, శ్రీ అనం సంజీవరెడ్డిగారి పితృదేవుడు శ్రీ అనం రంగారెడ్డి కొంతకాలంగా అస్వస్థులుగా చికిత్సపొందుతూవుండి, 9 తేది రాత్రి వేలూరుహాస్పిటల్లో కన్నుమూశారు. వారి వయస్సు 68 సంవత్సరాలు.

రంగారెడ్డిగారు డి వై. ఎస్. పి. గా రిటైర్‌అయి, రాజుపాళెంలో విశ్రాంతి జీవితాన్ని గడుపుతుండినారు. వారి హృదయ నిర్మలత్వాన్ని, సౌమ్యతను, మంచితనాన్ని చూచినప్పుడల్లా పోలీస్ ఉద్యోగంలో ఎట్లాయిమిడారా అనిపించేది. తమకుటుంబాలు, కుటుంబీకులంతా రాజకీయాలలో మునిగితేలుతున్నా, తాను ఆవూసే పట్టించుకోని ఋషితుల్యుడు. కార్లకు కొదువలేకపోయినా, ఒంటెద్దుబండిలో సంతోషంగా ప్రయాణం చేస్తుండిన నిరాడంబరుడు, సంతృప్తిజీవి. ఆయన ఆత్మీయమైన పలుకు ఎంతోఆకర్షించేది.

అనంవారికి కష్టాలు కావిళ్ళతో వస్తున్నాయి. తగిలిన కాలికే దెబ్బతగులుతున్నది. తండ్రిని కోల్పోయిన శ్రీ సంజీవరెడ్డి సోదరులకు, మరొక అన్నను పోగొట్టుకున్న శ్రీ వెంకటరెడ్డి సోదరులకు మా గాఢ సానుభూతిని తెలియచేస్తున్నాము.

జాఫర్ సాహెబ్ మృతి

ఉదయగిరి ప్రజాహిత జీవితంతో సన్నిహిత సంబంధంగల కాంగ్రెస్‌వాది శ్రీ జాఫర్ సాహెబ్ 1 తేది దివంగతులైనారు. వారి వయస్సు 55 సంవత్సరాలు.

పంచాయతీ అధ్యక్షుడుగా, సమితి ఉపాధ్యక్షుడుగా, హైస్కూలు కమిటీ అధ్యక్షుడుగా- బహుముఖాలుగా ఉదయగిరి అభివృద్ధికృషికి దోహదమిచ్చినవ్యక్తి. చిరకాల కాంగ్రెస్‌వాది.

కోటలో కలుసుకోవడం, ఛేర్మెన్ ఇంట సంజీవరెడ్డిగారు భోజనంచేయడం జరిగిందట. ఇది రహస్య సమావేశమేమీకాదు. చంద్రశేఖరరెడ్డి రహస్యంగా వుంచలేదు; విప్లవవర్గంవారికీ తెలియకుండా పోలేదు.

చంద్రశేఖర రెడ్డి, సంజీవరెడ్డిగారలు మాత్రం కలుసుకుంటుండడం; సంజీవరెడ్డి ఒక్క చంద్రశేఖరరెడ్డినే వెతుక్కొని పోతుండడం, ఏమీ లేకపోయినా, అపోహలకు దారితీస్తున్నది. ఈ సమావేశాలు, సమాగమాలపై ఇరువర్గాలలోని కొందరి అభిప్రాయాలను ఈ విమర్శకుడు తెలిసికోవడం జరిగింది. ఈ దాగుడుమూతలు కట్టిపెట్టేసి; ఇరువర్గాల ముఖ్యులూ ఒక సమావేశంలో కలుసుకొని, తలపోసుకొని, అవగాహనకు ప్రయత్నించడం నాయకులకూ మంచిది, అనుచరులకూ మంచిది, ప్రజలకూ అంతకంటే మంచిది. కాదా?

అల్డర్‌మన్లు

అల్డర్‌మన్లంటేఏమనవచ్చునందామా? పెద్దలందామా?—ఏమైనాఅనండి, నెల్లూరు మునిసిపాలిటీ అల్డర్‌మెన్‌గా ఛేర్మెన్‌వర్గానికిచెందిన శ్రీయుతులు కె.వి. సుబ్బారెడ్డి, పత్తి నరసింహం, మహమ్మద్ ఇబ్రహీం (నజీరియా) గారలు ఎన్నుకోబడినారు. వీరికి వరుసగా 26, 25, 22 ఓట్లు వచ్చాయి. ప్రత్యర్థిగా పోటీ చేసిన శ్రీ వేలూరు సుబ్బరాయుడుకు 16 ఓట్లు వచ్చాయి. శాసనసభ్యుడు శ్రీ మాధవరావు, శాసనమండలి సభ్యుడు శ్రీ సింగరాజా రామకృష్ణయ్యగారలతో కలసి కౌన్సిల్ బలం 37 ఛేర్మెన్ ఎన్నికలో అధికార వర్గానికి 24, ప్రతిపక్షానికి 11 వచ్చాయి. వైస్‌ఛేర్మెన్ ఎన్నికలో వారికి 23, వీరికి 11 వచ్చాయి. ఈ రెండు ఎన్నికలలో మాధవరావు, రామకృష్ణయ్యగారలు పాల్గొనలేదు పాల్గొనివున్నా చెరిఒకటి వస్తాయి. ఈఎన్నిక వచ్చేవరకు ప్రతిపక్షంవారిబలం అమాంతం అయిదు పెరిగింది; అధికారవర్గానికి ఇద్దరికి సంబంధించి 1, 2 పెరిగి; మూడవవారివద్దకు వచ్చేవరకు మూడు తగ్గిపొయ్యాయి. దీన్నిబట్టి ఓటింగు వర్గాలరీత్యా జరగలేదని, వ్యక్తులనుబట్టి జరిగిందని తేలుతుంది.

మాధవరావుగారు ఇబ్రహీంగారికి ఓటివ్వలేదనేది బహిరంగ రహస్యంగా కనబడుతుంది. ఇక ముగ్గురు లెఫ్టకమ్యూనిస్టులు ప్రత్యర్థికి కాకుండా, అధికారవర్గంలో ఒకరికి ఓటుచేసివుంటారని అనుమానం. అధికారవర్గంవారూ ముగ్గురు ప్రత్యర్థికి ఓటుచేశారు. అల్డర్‌మన్లు పార్టీలకు, వర్గాలకూ అతీతులుగదా- అందువల్ల పార్టీరహితంగానే ఓటింగు జరిగింది!

ఎన్నికైన ముగ్గురూ మాజీ కౌన్సిలర్లు; ముగ్గురూ వేర్వేరురంగాలలో వ్యాపారులు. వీరి ముగ్గురినీ సందుగా అభినందిస్తూ; పట్టణశ్రేయానికి సంబంధించిన విషయాల్లో పార్టీలకు వర్గాలకు మొగమోటాలకు లోనుగాకుండా, అల్డర్‌మెన్ పదవులను సార్థకం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

ఊళ్ళపాళెం కలరా

కందుకూరు తాలూకా ఊళ్ళపాళెంలో ఐదుమందికి కలరాతగిలి ముగ్గురు మరణించారట; ఇందులో ఒకరు బాలింతట. ఉలవపాడుసమితి అధ్యక్షుడుపోయి విచారించి వచ్చారట. ఆరోగ్యశాఖకు ఈ కలరా చావుల విషయం తెలుసనుకుంటాము.

అస్వస్థత

ఏమిటో మన జిల్లాలో ముఖ్యులకు అస్వస్థతలు ఎక్కువైపోతున్నాయి. జిల్లాబోర్డు మాజీ వుపాధ్యక్షుడు శ్రీ వేమారెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి మూత్రపిండం వ్యాధితో మద్రాసు, వేలూరులలో చికిత్స పొంది ఇప్పుడు కొంత స్వస్థులుగావున్నారు. ఇంకా స్వస్థానానికి వచ్చినట్లులేదు.

వై. సి. రెడ్డి

బహుముఖ వ్యాపారదక్షుడు శ్రీ వై. సి. రెడ్డి జపాన్ వగైరాదేశాల పర్యటనకు పోయారట. వై. సి. రెడ్డి జపాన్‌కు పోవడం కొత్తగాదు; మనం జిన్నవాడకుపోయి వచ్చినంత మందిరిల్ల మర్యాద ఆయనకు!

దోమలబాధ

ఎన్నిసార్లు నెత్తీ నోరు బాదుకున్నా ఈ బాధను తీర్చేనాథుడు కనబడడంలేదు. దోమకాటుకు శరీరమంతా మశూది మచ్చల్లాగా దద్దరిల్లిపోతున్నది. నిద్రలేదు. ప్రాణం నిసిగిపోతున్నది. ఛేర్మెన్ వెంకన్నగారూ! దోమబాధితుల ఆర్తనాదాలు విని కదలవయ్యా!

జూబిలీ ఆస్పత్రి

మునిసిపాలిటీ చేతిలో వుండగనే మేలని, ఇప్పుడు నాశనంగావుందని, దిక్కుమొక్కు లేదని రోగులు చెప్తున్నారు.

పేదసాద స్త్రీలకువున్న కాన్పుల ఆస్పత్రి ఇదొక్కటే. ఇదికూడా దుస్థితిపాలైతే ఎట్లా?

పెద్ద విందు

లంగర్‌చుట్టల కంపెనీ యజమాని, వైస్‌ఛేర్మెన్ శ్రీ హైదర్ అన్న, కాంత సౌజన్యవంతుడైన మహమ్మద్ గౌస్ మొద్దీన్‌గారు ఛేర్మెన్ శ్రీ అనం వెంకటరెడ్డిగారి గౌరవార్థం 6 తేది రాత్రి రంగనాయకులపేటలోని తమ నూతన ఫ్యాక్టరీ ప్రాంగణంలో పెద్ద శాకాహార మాంసాహారవిందు చేశారు. 5 వేలమంది ఆహూతులు ఆరగించారు. పట్నంలోని ముఖ్యులే కాదు, రెండువార్డులలోని అబాలగోపాలం ఆహూతులై విందులో పాల్గొనడము; వర్గాలు అందరికీ ఒకటే కావడము విశేషం.

శేరు రూ 1-20 లు!

మొలగొలుకులు బియ్యం శేరు సొసైటీలలో అయితే రూ 1-05 లు, చిల్లర మార్కెట్‌లో రూ 1-20 లు అమ్ముతున్నారట. ప్రభుత్వ నిర్ణీతధర 0-93 పైసలు. ఈధరకు ఇచ్చేవాళ్లేరి?

పేద మధ్యతరగతి ప్రజలు అల్లాడుతున్నారు.

నెల్లూరు బజారు

మొలగొలుకులు 8క్వి క్వి (పుట్టి)		580-00
టి. కె. ఎం.	,,	460-00
దొంగసంబర్లు	,,	470-00
తెల్లశేనర్లు	,,	420-00
పుల్లశేనర్లు	,,	410-00

ధరలు ఆకాశానికి పోతున్నాయి.

ఒంగోలు

ఒంగోలు ఛేర్మెన్ శ్రీ తాతాలక్ష్మీ నరసింహస్వామి వురఫ్ కన్నయ్య.

అల్డర్‌మన్లు

శ్రీ శికాకొల్లు హనుమంతరావు, శ్రీ కుంచాల రామయ్యగారలు అల్డర్‌మన్లుగా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికైనారు.

సన్మానం

మునిసిపల్ ఛేర్మెన్- వైస్‌ఛేర్మెన్లు శ్రీ తాతా లక్ష్మీనరసింహస్వామి జనాబ్ షేక్ ఖాసింసాహెబ్, జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు శ్రీ రొండా నారపరెడ్డి, శాసనసభ్యుడు శ్రీ రామచంద్రారెడ్డి, కౌన్సిలర్ శ్రీ వాకా వెంకటస్వామిరెడ్డిగారలను గద్దలగుంటపాళెం హరిజనులు ఘనంగా సన్మానించారు.

శ్రీ నారపరెడ్డి సన్మానసభకు అధ్యక్షతవహిస్తు, ఎక్కడైనా హరిజన సంక్షేమానికి ప్రాధాన్యమివ్వాలని, మునిసిపల్ కౌన్సిల్‌కూడా వారి అవసరాలను తీర్చగలదని హామీయిచ్చారు. సభానంతరం అల్పాహారవిందు జరిగింది.

పైపెద్దలకు, వార్డు కౌన్సిలర్ శ్రీ షేక్ అజీజ్ మొహిద్దీన్‌కు 10 వ వార్డు పౌరులు మునిసిపల్ బంగళాలో విందు సన్మానం జరిపారు. ఈసందర్భంలో జరిగినసభలో శ్రీయుతులు నారపరెడ్డి, సి. వి. ఎన్. శాస్త్రి, షేక్ నబిసాహెబ్, కుగుగంటి రామనాథం, అజీజ్ మొహిద్దీన్ ప్రభృతులు ప్రసంగించారు.

శతజయంతి

కీర్తిశేషుడు నాయని కృష్ణరావు శతజయంత్యుత్సవం శ్రీ నాయని నరసింహారావుగారి యింటిలో జరిగింది. పండిత ఎం. గోపాలకృష్ణశాస్త్రి అధ్యక్షత వహించారు. శ్రీ ఎల్. పార్థసారథి ఆహూతులకు స్వాగతమిస్తూ, స్వర్గీయ కృష్ణరావుగారి మనుమలు మనుమరాండ్రు కలసి రూ 1116 లు నిధింపీర్చరటి, పిటా పి. వి. ఆర్. మునిసిపల్ హైస్కూలులో ప్రథముడుగా వుత్తీర్ణుడయ్యే ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. విద్యార్థికి బహుమతి ఇచ్చుటకు నిర్ణయించుకున్నామని చెప్పారు. శ్రీమతి నాయని కృష్ణకుమారి, నాయని నరసింహారావు, చెరువు వెంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, పింగళి వెంకటరావుగారలుకూడా మాట్లాడారు.

తర్వాత రూ 1116 ల మొత్తాన్ని మునిసిపల్ ఛేర్మెన్ శ్రీ తాతా లక్ష్మీనరసింహస్వామికి అందజేశారు.

కవి సన్మానం

3 తేది మునిసిపల్ హైస్కూలులో ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటుచేయబడిన సభలో సుప్రసిద్ధకవి శ్రీ నాయని సుబ్బారావు సన్మానింపబడినారు. శ్రీ శివశంకరస్వామి అధ్యక్షత వహించిన ఈ సభలో కవిసామ్రాట్ శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ సన్మానసంఘ పక్షంగా కవిని సత్కరించారు. సి. వి. ఎస్. శాస్త్రి, వావిలాల రామమూర్తి, ధారా గోపాలశాస్త్రి, జి. ఎస్. స్వామి, మైనంపాటి నారాయణ, ధారా రామనాథశాస్త్రి ప్రభృతులు సుబ్బరావుగారి కవితాసౌందర్య సారళాలను గూర్చి వుపన్యసించారు.

సన్మానసంఘ పక్షంగా కార్యదర్శి శ్రీ ఎం. వి. ఎస్. శర్మ వందన సమర్పణం చేశారు.

తిరుపతి ప్రి॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 143 of 1967.

తిరుపతి మునిసిపాలిటి by పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడు ... —వాది.

డి. కృష్ణవేణమ్మ —ప్రతివాది.

సదరు నెంబరున వాది ప్రతివాదిపైన ఆస్తివస్ను రాబట్టు కొనుటకుగాను దావా వేసివున్నందున ప్రతివాది హాజరగుటకుగాను 28-11-67 తేదికి వాయిదా వేయబడియున్నది. గాన సదరు వాయిదాతేదిన పగలు 11 గంటలకు పైకోర్టువారి యెదుట హాజరై తగుసమాధానము చెప్పుకోవలెను. లేనియెడల ఆమెపరోక్షమందు యీ దావా తీర్పు చెప్పబడును.

—ఎ. కన్నయ్య - వాదిఅడ్వకేటు.

కావలి సబ్‌జడ్జివారి కోర్టులో

I. A. 476 of 67. O. S. 14 of 65.

(1) వింజం ఆంజనేయులునాయుడు (2) పొన్నం పేరపనాయ్డు (3) కంచర్ల రామానాయుడు (4) మువ్వా వెంకటసుబ్బానాయుడు (5) పాలిచర్ల రాఘవరెడ్డి చనిపోయినాడు (సిజా సిఏశేస్‌డు)

.... —పిటీషనర్లు.

(1) దామవరపు వెంకటరమణయ్యచౌదరి (2) మేకా పెదవెంకయ్యనాయుడు (3) పవ్వేరు పంచాయతీ రెప్రజెంటెడ్ కోటంరెడ్డి కోదండ్రామిరెడ్డి (4) మేకా వెంకటనాయుడు (5) జనమడుగు వెంకటసుబ్బారెడ్డి (6) కంచర్ల రమణయ్యనాయుడు(7) కోటంరెడ్డి వెంగారెడ్డి —రెస్పాండెంట్లు.

ఈ నెంబరున 5-వ వాదిగా చేర్చబడిన పాలిచర్ల రాఘవరెడ్డి చనిపోయినందున మిగత 1 to 4 వాదులను రెప్రజెంటుగా టేట్‌చేసి వ్యవహారం జరుపుకొనుటకు పర్మిషన్‌కోరి 1 రూ. 8 రూలు ప్రకారము పిటీషన్ పెట్టినందుకు ఐ. ఎ. 476/67 నెంబరున 30-10-67 తేదిన పర్మిషన్ గ్రాంటుచేసివున్నారు. ఈ విషయం సకలమైనవారికి తెలిసేలాగున పబ్లికేషన్ చేయుటకు 18-12-67 తేదికి వాయిదా వేసియున్నారు. యిందునుగురించి ఆక్షేపణలు గలవారు వాయిదారోజు పగలు 11 గంటకు పైకోర్టువారియెదుటహాజరై తెల్పుకోవలెను.

—యం. వెంకటనారాయణయ్య, వాదుల వకీలు.

గూడూరు

అల్డర్‌మన్ ఎన్నికలో ముచ్చటగా మూడో కౌన్సిలర్ అంతర్ధానం!

గూడూరు మునిసిపల్ ఎన్నికల్లో నతి మీటింగులో ఒక్కో కౌన్సిలర్ అంతర్ధానం కావడం సాంప్రదాయమై పోయినట్లుంది. ఛేర్మన్ ఎన్నికలో ఆదివయ్య అదృశ్యుడయ్యాడు. కమిటీ ఎన్నికలో శివరామారెడ్డి అంతర్ధానమయ్యాడు. మొన్న అల్డర్‌మన్ ఎన్నికలో టి. వి. కృష్ణయ్య అంతులేకుండా పోయాడు! ఏమిటీ విపరీతం? గిరిజనుడు, అస్వతంత్రుడు, అవిద్యావంతుడు కాబట్టి ఆదివయ్యను అదృశ్యుణ్ణి చేయగలిగారనుకున్నాం. కాని తక్కిన యిద్దరు అంతర్ధానం కావడం విచారాన్నే కాదు. ఆవేదననుకూడా కల్గిస్తుంది. ఇది ఎవరుచేసినా నత్సాంప్రదాయం కాదని, యోగ్యమైనపని కాదని సామ్యంగా మనవి చేస్తున్నాము.

డాక్టర్ రామచంద్రరావు

మొన్న 8 తేది అల్డర్‌మన్ ఎన్నిక. సమావేశానికి 20 మంది కౌన్సిలర్లలో 19 మందే హాజరయ్యారు; గురిడాలవెంకట కృష్ణయ్య గైర్‌హాజరు! ముగ్గురు ఎం.ఎల్. సీలు- ఎన్. వి. కృష్ణారెడ్డి, పొన్నలూరు వీరరాఘవరెడ్డి, యర్రంరెడ్డి రంగారెడ్డి; ఒక ఎం. ఎల్. ఏ. - వేమా రెడ్డి రామచంద్రారెడ్డి-గారలుకూడా పాల్గొన్నారు. హైదరాబాదులోవుండిన శ్రీ యర్రంరెడ్డి రంగారెడ్డి విమానంలో మద్రాసుకువచ్చి, హుటాహుటి గూడూరుకు చేరాడట. అట్లనే రామచంద్రారెడ్డికూడా మద్రాసు నుండి ఇందు కొరకే వచ్చాడట.

డెప్యూటి డాక్టర్ సుంకర రామచంద్రారావు వైస్ ఛేర్మన్ శ్రీ వెంకటరామరెడ్డి అభ్యర్థిగా; శ్రీ పూడి వీరరాఘవయ్య ఛేర్మన్ శ్రీ కోటారెడ్డిగారి అభ్యర్థిగా పోటీచేశారు. రామచంద్రరావుకు 12, వీరరాఘవయ్యకు 11 ఓట్లు వచ్చాయి; రామచంద్రారావుగారు విజయుడయ్యాడు.

మొక్క కమిటీ ఎన్నికలో ఎం. ఎల్. ఏ, ఎం. ఎల్. సీ లు పాల్గొనలేదు. అప్పుడు హాజరైంది 19 మంది కౌన్సిలర్లే. అప్పుడు కోటారెడ్డి వర్గీయుడైన శివరామరెడ్డి అదృశ్యుడుకాగా; వెంకటరామరెడ్డి వర్గానికి 11, కోటారెడ్డిగారి వర్గానికి 8 ఓట్లు వచ్చాయి. ఇప్పుడు అంతర్ధానమైన కృష్ణయ్య కాయం ఒకవర్గానికి, ఓటు ఇంకోవర్గానికిచెంది వుంటుండినది. అందువల్ల అప్పుడు ఇరువర్గాల నిజమైనబలం 11:9. ఇప్పుడు కృష్ణయ అంతర్ధానంతో ఆ బలం 10:9 అయింది. కొత్తగా ఓటు చేసిన శాసనసభ్యులు నలుగురిలో చెరి రెండు ఓట్లు వచ్చాయి కాబట్టి ఇప్పుడు బలాబలాలు 12:11 అయ్యాయి. ఒక శాసనసభ్యుడు, ఒక ఎం. ఎల్. సీ. వెంకటరామరెడ్డి వర్గానికి; ఇద్దరు ఎం. ఎల్. సీ. లు కోటారెడ్డిగారివర్గానికి ఓటు చేశారన్నమాట. ఇదీ ఓటింగు సంగతి.

కృష్ణయ్య హాజరైతే అవోటు వెంకటరామరెడ్డికి పోతుందని, కోటారెడ్డి వర్గంవారు ఆతనిని గైర్‌హాజర్ చేశారని వీరి ఆరోపణ. అయ్యాడో, చేశారో- మొత్తానికి సమావేశంలో పాల్గొనలేదు.

అల్డర్‌మన్‌గా ఎన్నికైన డాక్టరు రామచంద్రారావు ప్రజాసేవాకార్యాల్లో చిత్తశుద్ధితో పాల్గొంటున్న వ్యక్తి. రోటరీక్లబ్ అధ్యక్షుడు. ఎన్నో సంవత్సరాలుగా రోటరీవారి రాత్రిహాస్పిటల్ ద్వారా రోగులకు వుచితంగా అనుపమానమైన సేవ చేస్తున్నవ్యక్తి అనుభవజ్ఞుడు. అల్డర్‌మన్ నియామకోద్దేశ్యానికి అనుగుణమైన అర్హతలుగలవాడు. వీరితో పోటీచేసిన శ్రీ వీరరాఘవయ్య మునిసిపల్ మాజీ వైస్‌ఛేర్మను; పౌరముఖ్యుడు, మైకాముఖ్యుడు.

కాలేజి సంఘాలు

నన్నపరెడ్డి కృష్ణారెడ్డి ప్రభుత్వ కళాశాల ఆంధ్ర సారస్వతసంఘ ప్రారంభోత్సవం తిరుపతి కళాశాలాంధ్రోపన్యాసకులు శ్రీ ఎం. సదాశివరెడ్డిగారిచే జరుపబడింది. ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ బి. సుబ్రహ్మణ్యం అధ్యక్షత వహించారు. సుబ్రహ్మణ్యంగారు నన్నయ్యమొదలు గురజాడవరకు ఆంధ్ర సారస్వత పరిణామాలను విశదీకరించారు. సదాశివరెడ్డిగారు శృంగార సౌందర్యాన్ని గూర్చి ప్రారంభించి; శ్రీనాథుడు, పోతన కవితావైభవాలను చర్చించి; పోతనను గూర్చిన తనస్వీయకవితను గానంచేశారు. కళాశాల ఆంధ్రశాఖాధ్యక్షుడు శ్రీ రత్నాకర బాలరాజుకూడా మాట్లాడారు. శ్రీ టి జనార్దనరావు వందనసమర్పణతో కార్యక్రమం సమాప్తమైంది

హ్యూమానిటీస్, ఫైన్‌ఆర్ట్స్, సోషల్ సర్వీస్, ప్లానింగ్, మేథమేటిక్స్- సైన్సు అసోసియేషన్ల ప్రారంభోత్సవాలుకూడా జరిగాయి. స్థలాభావంవల్ల వివరాలు మరువారం.

విప్లవ వార్షికోత్సవం

భారత సోవియట్ సాంస్కృతిక సంఘం ఆధ్వర్యంలో, శ్రీ నెలబల్లి సుబ్బారెడ్డి అధ్యక్షతన సోవియట్ రష్యా 50 వ వార్షికోత్సవం 7 తేది జరిగింది. డాక్టరు టి. శంకరయ్య, పి. వెంకయ్య, జి జనార్దనరెడ్డి చిట్టేటి చెంగయ్య, వరుచూరు రామకోటయ్య ప్రభృతులు ప్రసంగించారు. శ్రీ అవుల కొండయ్య ధన్యవాదాలతో సభ ముగిసింది.

హైబ్రిడ్‌సజ్జ

(12వ పేజీకొరవ)

అన్యాయమౌ; కనీసం టి. కె. ఎం. 6 కు యిచ్చే ధరైనా దొంగనంబర్ల కివ్వాలని శ్రీ కోటారెడ్డి కోరారు. ఒక్క దొంగనంబర్లకేకాదు, బి. ఆర్.-8 వంటి అధిక దిగుబడినిచ్చే ధాన్యం రకాలన్నిటికీగూడా ఆకర్షణీయమైన ధర నిర్ణయించడం అవసరమని, అరకాలను సాగుచేయుటకు రైతులకు ప్రోత్సాహాన్నివ్వగలదని శ్రీ కోటారెడ్డి వెలిబుచ్చారు. ఈ ధాన్యం రకాలు, సాగువిషయాలు తెలిసిన వ్యవసాయ శాఖవారు, వీటిధర నిర్ణయంలో రైతులకు న్యాయం జరిగేట్లు చూడాలని శ్రీ కోటారెడ్డి విజ్ఞప్తిచేశారు. బి. వి. రెడ్డిగారు ఈ విషయాలలో కూడా తాను చర్యలు తీసుకోగలనని చెప్పారట.

నైట్రోజన్ ఎరువులు 30 శాతం ఫ్రీమార్కెట్‌కు వదిలామని, కొంతవారికంతా తెప్పిస్తున్నామని; క్రమంగా ఎరువులంతా స్వేచ్ఛావ్యాపారానికి వదలాలనేది ప్రభుత్వోద్దేశ్యమని కూడా శ్రీ బి. వి. రెడ్డిగారు కోటారెడ్డితో వెలిబుచ్చారట.

ఇదీ అగ్రికల్చరల్ డైరెక్టర్ శ్రీ బి. వి. రెడ్డితో శ్రీ అల్లూరు కోటారెడ్డి ఇంటర్వ్యూ.

. . .

హైబ్రిడ్‌సజ్జ విత్తనం విషయంలో ఈ సంవత్సరం రైతులలో విపరీతమైన ఆసక్తి ద్యోతకమవుతున్నది. గత సంవత్సరం కొందరు సాగుచేయగా, మంచిలాభాలు వచ్చాయి. అందువల్ల ప్రతిఒక్కరూ ముందుకువస్తున్నారు. ఈ ఉత్పత్తి ఎక్కువభాగం నేషనల్‌సీడ్స్ కార్పొరేషన్ పర్యవేక్షణలో జరుగుతుంది. సాగును అనుమతించడంగాని; విత్తనాలు, సాంకేతికసహాయం అందజేయడంగాని; పండిన విత్తనాలను ఏర్పరచి తీసుకోవడంగాని, ఈ కార్పొరేషనే నిర్వహిస్తున్నది. వ్యవసాయశాఖకూడా కొంత పరిమితిలో ఈ పని చేస్తున్నది. ఈ సజ్జవిత్తనం సాగుకు అనుమతిపొందడంలో పెద్దపెద్ద రైతులు, భూస్వాములనుకునేవాళ్లే ఎక్కువగా ఎగబడుతున్నట్లుంది. హైదరాబాదు మొదలు ఢిల్లీవరకు పెద్దపెద్ద సిఫారసులు తీసుకపోతున్నట్లుంది. ఈ సిఫారసులు రాష్ట్ర కేంద్రమంత్రులస్థాయివరకుకూడా పోయి నట్లువినికిడి.

నేషనల్‌సీడ్స్ కార్పొరేషన్ ఇంకా ఎవ్వరికీ అగ్రిమెంట్లు యిచ్చినట్లులేదు. కాని, వ్యవసాయశాఖవాళ్లు మాత్రం హైదరాబాదుకుపోయి పట్టుకోగలవారికి అనుమతులు ఇచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. మన జిల్లాలో ఒకరైతుకు 40 ఎకరాలకు, ఇంకో రైతుకు 20 ఎకరాలు సాగుకు అనుమతింపబడినదట. ఎన్నడూ వ్యవసాయం ఎరుగని వారిలో, స్వంతంగా సేద్యాన్ని పర్యవేక్షించని వారిలో కూడా కుతూహలాన్ని కల్గించడం సంతోషించదగిన విషయమేకాని; హైదరాబాదువరకుపోలేని వారికి, సిఫారసులు సంపాదించుకోలేని నోరులేని మధ్యతరగతి వుత్సాహవంతులైన రైతులకు అన్యాయం జరగడం విమర్శనీయంగావుంటుంది. ఆ లాభాన్ని, ఆ ప్రయోజనాన్ని వారుపొందే అవకాశం కల్గిస్తే, అధికోత్పత్తికి ఎక్కువ దోహదకరంగా వుంటుంది. అల్లూరు కోటారెడ్డిగారు సూచించినట్లు, ఎక్కడో హైదరాబాదులో కూర్చొని ముక్కుముఖం తెలియకుండా ఇవ్వడంకంటే; స్థానిక వ్యవసాయ శాఖఇవ్వడమే వుచితం. —మా. వి.

నెల్లూరు సామరస్యంనిలుస్తుందా?

(మొదటి పేజీకొరవ)

ప్రకారం ఎన్నికలు జరుపుతున్నారని వారి పత్రిక ప్రకటించడం- ఇవన్నీ సంజీవరెడ్డి క్రమంగా నిర్మించుకుంటున్న సామరస్య వాతావరణానికి, ముఖ్యమంత్రిచేసిన రాజీకి భిన్నంకాదా అనే అంశం ఒకటి. ఈ పరిస్థితుల్లో హైదరాబాదులో జరిగిన రాజీ నిలుస్తుందా? భగ్నమైపోతుందా? అనే సంశయం మరొకటి.

మొదట జిల్లాలోని యిరువర్గాలవారు డి. ఆర్. ఓ. నియామకానికి రెండు వేర్వేరు జాబితాలు పంపారట. అధికారవర్గం- నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి, ఆర్. దేవదానం, గాదిరాజా సింహాద్రిరావు పేర్లు; అసంవారి వర్గం అనం భక్తవత్సలురెడ్డి వగైరా మూడుపేర్లు పంపారట. సయోధ్యులు తొలుత భక్తవత్సలురెడ్డి పేరు అనుకొని, తర్వాత మరీ వర్గతత్వంగా కనపడుతుందేమోనని; మరొకర్ని నియమించడం బాగుంటుందనుకున్నట్లున్నది. మధ్యలో సామరస్య తతంగం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి హైదరాబాదు వదిలిన తర్వాతకాబోలు, సయోధ్య నాయకులు అనం సంజీవరెడ్డిని పేరడగడం, ఆయన పెట్లూరు రామచరెడ్డిగారి పేరివ్వడం, అది ప్రకటింపబడడం సంభవించింది. ముఖ్యమంత్రి అనుయాయుడనుటకు సందిగ్ధుడైన శ్రీ సంజీవరెడ్డి, ఆ సంబంధానికి విఘాతంకల్గించే యీపని ఎందుకు చేశాడా అనుకుంటే, ఆవర్గంలోని ఒకముఖ్యుడు చెప్పడంలో: ఈవర్గంవారికిచ్చిన 7 సీట్లను కూడా ముఖ్యమంత్రి సయోధ్యుల కోటాలో చేర్చారు. తాము సన్నిహితం కావాలనుకున్నా, ముఖ్యమంత్రి వ్యతిరేకుల్లక్రిందనే పరిగణిస్తున్నారు. ఈ పరిస్థితుల్లో రామచరెడ్డి పేరు యివ్వకతప్పలేదు అని ఆ ముఖ్యుడు చెప్పాడట. అంతే, అటు ముఖ్యమంత్రికి, ఇటు సయోధ్యులకుకూడా కాకుండాపోవడంకంటే, ఇది మేలనివారు భావించారని అనుకోవలసి వుంటుందన్న మాట. అవ్యవధిగా సయోధ్యనాయకులు ఒత్తిడిచేసినందువల్ల ఏమీతోచక సంజీవరెడ్డి పేరు యిచ్చాడని సరొకరన్నారు. డి. ఆర్. ఓ పేరు యిచ్చినా, సంజీవరెడ్డి హైదరాబాదు రాజీకి కట్టుబడేవున్నాడని; జిల్లాకాంగ్రెస్‌కు సంబంధించికూడా రాజీగా పోవాలనే ఆయన అనుకుంటున్నాడని, సంజీవరెడ్డి సన్నిహితులొకరు చెప్పారు.

ఏమైనా సంజీవరెడ్డి పెద్ద పొరపాటే చేశాడు. సయోధ్యనాయకులు ముఖ్యమంత్రి మీద ప్రకటించిన యుద్ధంలో ఈయనా భాగస్వామి అయినాడు. దీనిపర్యవసానం ఎట్లావుండబోతుందో చెప్పలేము. ఒక్క విషయం మాత్రం స్పష్టం: అసంవాళ్లు ముఖ్యమంత్రికిఏనాడు అనుకూలురుకాదని, అవసరంకొద్దీ ముఖ్యమంత్రి మనుషులని పించుకొనుటకు ఎత్తుగడలు వేస్తున్నారని, వారు ఏనాటైనా సయోధ్యులేనని వీరి ప్రత్యర్థులు అనే మాటలను, ఈ డి. ఆర్. ఓ. వ్యవహారం ధృవపరచేదిగా వుంది. సంజీవరెడ్డి ముఖ్యమంత్రి అనుయాయిత్వాన్ని, జిల్లాలో సామరస్యాన్ని చిత్తశుద్ధితో వాంఛిస్తుంటే, డి. ఆర్. ఓ. గా తమ అభ్యర్థిని వుపసంహరిస్తూ ప్రకటన చేసివుండవలసిందని, ఇప్పుడు చేయడమైనా బాగుంటుందని అభిప్రాయపడేవారున్నారు. ముఖ్యమంత్రి లేకపోవడం సంజీవరెడ్డి అనిర్ణయానికి కారణంగావుండవచ్చునని వూహించేవారూ వున్నారు.

జిల్లాకు సంబంధించి, ఈ ఎన్నికలను గూర్చి మాకిలా అనిపిస్తుంది: ఈ డి. ఆర్. ఓ. ఇట్లనేవుంటాడు. ఎన్నికలూ జరగవు, ఏ ఆర్. ఓ. ల నియామకమూ జరగదు. అంతా సిద్ధంగా పెట్టుకొని మౌనంగా వుంటారు. రాష్ట్రస్థాయిలో ఈ విధానం ఏవిధంగా పరిణమిస్తుందో, ఏ విధంగా పరిష్కారమవుతుందో వేచిచూడడం; ముఖ్యమంత్రి వచ్చినతర్వాత ఏ రూపాన్ని పొందబోతుందో యోగమనించడం; ఆ పిమ్మట ఎటు వుచితమనుకుంటే ఆ విధంగా చేయడం జరగబోతుంది. ఈ లోగా బహుశా సంజీవరెడ్డి తొందరపడకపోవచ్చు.

విప్లవవర్గంవారి వైఖరి పూర్తిగా 12 తేది హైదరాబాదు నిర్ణయంమీద ఆధారపడి వుంటుంది.

In the Court of the District Munsiff - Kothagudium.

E. A. 35 of 67. E. P. 47 of 67.

P. PAPI REDDY —Objection Petitioner.

T. PARVATESWARRAO & Others.

To

Y. Sree Ram Moorthy S/o Soorya Rao age 40 years. Occupation - Business R/o Kothagudium, at present peddapatnam lanka, Tq. Rajol, West Godavary District.

Where as the above named objection petitioner has made an application a/o 21 R. 58 C. P. C. you are here by ordered to appear in this court in person or by advocate duly instructed on 17-11-67 at 11 A.M. failing which the matter will be heard and determined exparte.

By order.

—HAJI GULAM GOUSE,
Advocate - Kothagudium.

ప్రకటన

కందుకూరు తాలూకా పెద్దపవనిగ్రామ కాపురస్తురాలు కిలారి శేషయ్య భార్య మహాలక్ష్మమ్మ చేయు ప్రకటన:-

నా భర్తయగు శేషయ్య మూడు సంవత్సరములనుండి పిచ్చివాడయియున్నాడు. మా ఏకైక కుమార్తెయగు సుబ్బరత్నమ్మను కందుకూరు తాలూకా పీలారుపాడుగ్రామ కాపురస్తుడు గోగినేని మల్లయ్యకు యిచ్చి వివాహముచేసి యిప్పటికి షుమారు సంవత్సరముపైగా అయినది. ఆమెకు సంతానములేదు. ఆమె 14-10-67 తేది పీలారుపాడువద్ద రైలుక్రిందపడి చనిపోయినది. నేను దహన సంస్కారములకు సదరు గ్రామమునకు పోయినాను. నాభర్తగూడా గ్రామములు తిరుగుచూ అచ్చటకు వచ్చినాడు. అప్పుడు గోగినేని మల్లయ్య అతని సోదరులు పావయ్య, వెంకటసుబ్బయ్య, రాగయ్య, వెంకయ్య, రామయ్య, అను వారలుకలిసి ఏకమై మోసముచేసి పోలీసువారికి కావలెనని నాచేత, నాభర్తచేత నేను దిగులుచెందియుండగా బలవంతముగా తెల్ల కాగితములమీద వేలిముద్రలు వేయించుకొనినారు. వారలు సదరు కాగితముల ఆధారము చేసుకొని నా ఆస్తిని కాజేయవలెనని వ్రాతలువృష్టించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. నేనుగానీ నాభర్తగానీ ఎట్టివ్రాతలు వ్రాయించియుండలేదు. అవి చెల్లనేరవు.

—కిలారి మహాలక్ష్మమ్మ.

దరిశి డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. 190 of 66 E. P. 4 of 67

డమ్మాలపాటి చిననరసయ్య —వాది.
పొన్నూరు వెంకటస్వామి —ప్రతివాది.

పయి నెంబరు ప్రతివాది తాలూకు యిందు క్రింద నియమించిన షెడ్యూలు దాఖలా స్తిరాస్తి పై కోర్టువారి యెదుట 11-12-1967 తేదిన వేలంవేయబడును. వేలంలో కొనుగోలు చేయవచ్చును.

షెడ్యూలు: పొదిలి తాలూకా పెదారికట్లగ్రామంలో నె 693 రు పట్టాదాఖలా సర్వే నె 634/3 రు యె 0-96 టుకు సరి అయిన హెక్టర్సు 0-389 భూమిలో ప్రతివాది తా॥ 1/4 భాగం వెస్టిన ఎ 0-24 టు హెక్టర్సు 0-097 హద్దులు: [తూ]కూరాకు భావికి పొయ్యే బాటగెట్టు [ద] పొన్నూరు గోవిందు యీ నెంబరులో భూమి [ప] పెంటెల కోటయ్య నారయ్య వగయిరాల భూమి [ఉ] పొన్నూరు బోడెమ్మ భూమి యీ నెంబరు భూమికి నీరు పారుదలయ్యే సర్వే నె 639/1 రులోవుండె మాలబావిలో దామాషా నీటి హక్కు వృక్షులుకాల్వలు వగైరాలు క్రయం రూ. 500/- లు.

—పవని సుధాకరరావు, అడ్వకేటు.

జమీన్‌రైతు

In the Court of the District Munsif - Anantapur.
S. C. No. 141 of 1967.

BETWEEN :-
Jawalkar Venkoba Rao ... —Plaintiff.
AND
Mangala Kullayappa ... —Defendant.

To
Mangala Kullayappa, Illur, Anantapur Taluk. Please take notice that the above suit filed by the plaintiff for recovery of amount due under two pronotes is posted for your appearance to 30-11-67. If you do not appear on that day either in person or though pleader. The matter will be decided exparte.

—A. RAMANATHA RAO,
Advocate for plaintiff.

నెల్లూరు జిల్లా
అఫిషియల్ రిశీవరు కోర్టులో

నెల్లూరుసబ్‌కోర్టు ఐ. పి. నె. 24/65 రు. మినర్వా చిన్ని చంద్రయ్య & కంపెని, నెల్లూరు - భాగస్తులు:- (1) చిన్ని చంద్రయ్య (2) యద్దపల్లి నాగరత్నమ్మ, పాలెం-నెల్లూరు — యిన్‌సాల్వెంట్లు.

పై నెంబరు యిన్‌సాల్వెంట్ల తాలూకు యీ దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తిని పై ఆఫీసులో 11-12-1967 తేది పగలు 2 గంటలకు బహిరంగ యేలము వేయబడును. యేలము షరతులు పై ఆఫీసులో విచారించుకొనవచ్చును.

షెడ్యూలు:-

నెల్లూరు రి॥ డి॥ ఇలాకా, నెల్లూరు స॥ రి॥ లో చేరిన నెల్లూరు బిట్ II నవాబుపేట బజారురోడ్డుకు దక్షిణపు పార్శ్యంలో C. A. S. నెం. 172 రు, టవును ప్లానింగు స్కీము ప్రకారము 'లే అవుట్' కాబడిన L. P. నెం. 23/60 రు ప్లాను దాఖలా నెం. 2 రు ప్లాటులోని 44 అంకణములు 27 చదరపు అడుగులు విస్తీర్ణం. ఈ స్థలంలోని నీళ్ళపంపు (Hand Pump) చుట్టు ప్రహరీగోడలు, యినుపగేటు వగైరా.

—బి. విశ్వనాథం,
అఫిషియల్ రిశీవరు - నెల్లూరు.

నర్సరావుపేట డి॥ము॥ కోర్టులో
O. S. 200/67. I. A. 1156/67.

మాలెంపాటి నారయ్య —వాది.
పెనుగొండ శ్రీరాములు వగైరాలు .... —ప్రతివాదులు.

(2) పెనుగొండ సుబ్రహ్మణ్యం (3) యీ. వుదయశంకరరావు (4) యీ. శివరాం ప్రసాద్ 3 & 4 మైం॥ గా॥ తండ్రి (2) పెనుగొండ సుబ్రహ్మణ్యం అనువారికి:-

వాది అనేవాడు మీపైన ప్రాంసరీ నోటునుబట్టి రూ. 3188-31 పైసలకు దావా దాఖలు చేసియున్నాడు. వ్యాజ్యంలో చేరిన అన్ని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము చెప్పగలందులకున్ను, 3-4 ప్రతివాదులు మైనర్లయినందున తండ్రిని గార్డియన్‌గా నియమించుటకున్ను పిటిషన్ దాఖలు చేయగా నీయొక్క సమ్మతిని స్పష్టముగా తెలియచేయని యెడల యీ వ్యాజ్యమునకు సంబంధించి సంతవరకు గార్డియన్‌గా నియమించుటకున్ను 30-11-67 తేదికి వాయిదా వేయబడినది. పై తేది పగలు 11 గం॥కు పై కోర్టువారి యెదుట హాజరై ఆక్షేపణలు తెలుపుకోవలెను. లేనియెడల మీ పరోక్షమందు ఆ వ్యాజ్యము విమర్శచేసి తీర్మానించబడును.

—పి. దశరథరామయ్య,
పిటిషనరు అడ్వకేటు.

పాలు ఉండీ కఱవే!

(4 వ పేజీ తరువాయి)

దయాదాక్షిణ్యాలమీద ఆధారపడవలసి వస్తున్నది. ఒకవంక పౌరులు పాలకొరతతో అవస్థపడుతున్నారు; మరోవంక ఉత్పత్తిఅయిన పాలకు మార్కెట్ లేకుండా పోతున్నది. ఈ విచిత్రమైన పరిస్థితి తొలగి, ఇటు పాలఉత్పత్తిదారులు, అటు పౌరులుకూడా లాభపడే మార్గం ఆలోచించడం అవసరమనిపిస్తున్నది.

కొత్తకొత్తరకాల పైర్లు, వంటలపట్ల రైతులలో ఆసక్తి ఎంతగా ఎక్కువైందో, పశుసంతతి విషయంలోకూడా నూతన దృక్పథం ద్యోతకమవుతున్నది. మంచి మంచి బర్రెలను, ఆవులను తీసుకొస్తున్నారు. మొదట మొదట వి దొడ్లలక్ష్మినరసారెడ్డి, నెల్లూరు వెంకటరెడ్డి పోటీపడి ప్రవేశించారు. ఇప్పుడు ప్రతిరైతూ ఆకర్షితుడయ్యాడు. నిత్యం మద్రాసునుండో, బెంగుళూరునుండో జాతిపశువులు వందలు వేలు దిగుమతికావడం; నెల్లూరు పల్లెలనుండికూడా ఇతరులు కొనుక్కొపోవడం చూస్తున్నాము. ఎక్కువ పాలు యిచ్చే జాతులు అయినందువల్ల పాలవుత్పత్తి ఎక్కువగా జరుగుతున్నది; పొట్టిపోయినది తెచ్చి, సూడుకువచ్చినతర్వాత అమ్మకమూ జరుగుతున్నది. రెండువిధాల లాభసాటిగానే వున్నట్లున్నది. అందువల్లనే ప్రతిరైతూ ఒకటో రెండో తెచ్చుకుంటున్నాడు. పాత ఒక్కదిక్కిన, మేత దండగైన ఆవులు—బర్రెలస్థానంలో ముర్రా బర్రెలు, జెర్సీ వగైరా జాతుల ఆవులు పల్లెటూళ్ళలో చేరుకుంటున్నాయి. ఇది శుభపరిణామమే.

పల్లెల్లో ఉత్తమమైన పశుసంతతి అభివృద్ధి చెందుతూ, పాలవుత్పత్తి ఎక్కువవుతున్నప్పుడు, ఆ ప్రయోజనాన్ని నెల్లూరువంటి పట్టణాలలోని ప్రజలు పొందడం, టవునులో పాలకొరత తీరడం; అటు వుత్పత్తిదారులకు మార్కెటు-ధర లభ్యం కావడం, ఇటు వినియోగదార్లకు స్వచ్ఛమైనపాలు దొరకడం అభిలషణీయంకదా! ఉభయ తారకంగా వుండేటట్లు ఒక సంయమన పథకాన్ని ఎవరైనా రూపొందించడం అవసరమనిపిస్తుంది. నీతి నిజాయితీలతో కూడిన సహకారసంస్థ దీనిని చేపట్టడం వుత్తమం. అది సాధ్యం కానప్పుడు ఈ రంగంలో ఆసక్తి, అభినివేశము వున్నవారుచేరి, సంప్రతించుకొని, సహకార ప్రాతిపదికపై ఒక చక్కని స్కీమును తయారుచేసుకొని, ప్రారంభించడమూ బాగుంటుంది. ఉత్పత్తి అయ్యేపాలు వెలబుచ్చుకోవడంలో అవస్థలుపడే వారెందరో కనిపిస్తున్నారు; నీళ్లపాలుతప్ప మంచిపాలు దొరకక అగచాట్లుపడేవారూ కనపడుతున్నారు. అందువల్ల ఇలాంటి సహకారపాలవ్యవస్థ ఆవిర్భవించవలసిన అవసరం ఎంతైనా కనిపిస్తున్నది. దీనివల్ల శ్రేష్ఠమైన పశుసంతతి పెరుగుతుంది; పాలకొరతా తీరుతుంది; పాడిపరిశ్రమా అభివృద్ధి చెందుతుంది.

ఈమధ్య బుచ్చి పశువుల డాక్టరు శ్రీ రాధాకృష్ణయ్యగారితో మాట్లాడుతున్నపుడు వారు ఒక విషయం వెల్లడించారు. పాలఉత్పత్తిదారులైన ముఖ్యులను సమావేశపరచి ఈ విషయం చర్చించాలని జిల్లా పశుగణాభివృద్ధి శాఖాధికారి, తామూ తలపోస్తున్నట్లు, బహుశా ఈనెల మూడవవారంలోనే సమావేశాన్ని పిలవాలనుకుంటున్నట్లు చెప్పారు. ఇది ఎంతైనా అభినందనీయమైనవిషయం; ప్రోత్సహించదగిన విషయం. సహకార ప్రాతిపదికమీద జరపాలనేదే వీరి సంకల్పంగా కనపడుతుంది. సహకార రంగంలో నే ఇలాంటి సంస్థలు ఎన్నైనా వుండవచ్చు; ఒకటికి నాలుగు వుండడమే మంచిది. పోటీలవల్ల వినియోగదార్లకు మేలు జరుగుతుంది. వస్తువునాణ్యంలో, ధరలోకూడా వారికి న్యాయం జరుగుతుంది. ఈ ప్రయత్నాన్ని కృషిని విడవకుండా, ఆలస్యం లేకుండా కొనసాగించి; కార్యరూపానికి తేవలసిందిగా జిల్లా పశుగణాభివృద్ధి శాఖాధికారిని, రాధాకృష్ణయ్యవంటి వుత్సాహవంతులను కోరుతున్నాము.

పశుపోషణలో ఆసక్తిగలవారికి పశువైద్యశాలనుండి ఇంకో సహాయంకూడా జరుగవలసివుంది. క్రొత్తజాతుల పశువులకు సంబంధించిన వైద్యము, సలహాలు అవసరం. ప్రతిఒక్కరూ ఆస్పత్రికి తీసుకొని వచ్చి చూపించుకొనిపోవడం సాధ్యమయ్యే పనికాదు. అందువల్ల వారివారి వూళ్లలోనో, ఇండ్లలోనో—వారానికో, పదిరోజులకో ఒకసారి ఒక పశువుల డాక్టరువచ్చి, పశువులన్నిటిని పరీక్షించి అవసరసలహాలు, చికిత్సలు లభ్యంచేయడం బాగుంటుంది. ఇది మొబైల్ సర్వీస్ రూపంలో వుండవచ్చు. ఈసేవకు అవసరమైన వ్యయాన్ని పశువుల స్వంతదార్లనుండి వసూలుచేయవచ్చు. ఇలాంటి పథకాన్నిగూర్చికూడా ఆలోచించవలసిందిగా పశుగణాభివృద్ధి శాఖ వారిని కోరుతున్నాము.

ఈ విషయంలో అనుభవజ్ఞులు, ఆసక్తిపరులు తమతమ అభిప్రాయాలను, సలహాలను వెల్లడించదలచుకుంటే, 'జమీన్‌రైతు' సంతోషంగా ప్రచురిస్తుంది.

వాకాడు పిగ్గరీ

(4 వ పేజీ తరువాయి)

యట. గన్నవరం ఫ్యాక్టరీవారే కిలో 275 పైసల చొప్పున బాగా పచ్చిన పందుల్ని కొంటారట. స్థానికంగాకూడా 'కట్'చేసి మాంసంరూపంలో అమ్మవచ్చు.

ఇక యీ పందులకు ఆహారమంటారా-వాకాడులో కొరతవుండదు. హాస్టల్లో తరిగిన మిగిలినకూరగాయలు, గీరగాయలు; తవుడు గివుడు; గంటి గింటి; నూక గిన్న-అన్నీ యీ పందులకు వేయవచ్చు. వీటికి వచ్చే జబ్బులు గిబ్బులకుకూడా మందులున్నాయి; గన్నవరంలోకాని, లేక అలిఘర్‌లోకాని పందుల పెంపకంలో శిక్షణ యిస్తారట. వాకాడువారిని వొకరిద్దరిని అక్కడకుపంపి, శిక్షణపొంది రమ్మంటారట. వారు తిరిగిరాగానే యీ పిగ్గరీ యూనిట్ మానేజర్లుగా నియామకం అవుతారు. వారి శిక్షణక్రింద యీ పందుల పెంపకం శాస్త్రీయంగా జరుగుతుంది.

ఈ విలేఖరి యింతకూ పందిమాంసం తినలేదనుకోండి; కాని తిన్నవారు చెప్పేమాట- పందిమాంసం బలేరుచికరంగా వుంటుందంటారు. దానిరుచి మరగాల్నే గాని; గూడూరు-నెల్లూరులోనే మంచి మార్కెటు లభించకపోదు. కాబట్టి వొకవిధంగా 'వాకాడు పిగ్గరీ'- నెల్లూరుజిల్లా మాంసాహారులకు వొకశుభవార్తే! మన ఆహారఅలవాట్లలో మార్పురావాలని వాదించేవారికి యీ పిగ్గరీవల్లనైనా వొకమంచి పట్టుదొరుకుతుందిమరి! చూద్దాం భవిష్యత్తులో యీ వాకాడు పిగ్గరీయూనిట్ ఎట్లైనా రూపొందుతుందో? నెల్లూరులో పందుల్ని పెంచినవారు యింతకుపూర్వం లేకపోలేదు; శ్రీ నెల్లూరు వెంకటరెడ్డి గతంలోవిపరీతంగానే పందుల్ని పెంచారు, ఇప్పటికీఇంకా పూర్తిగామానుకున్నట్లులేదు. ఆ మధ్య 'జమీన్‌రైతు'లో పందిమాంసం అమ్మబడును- అని ప్రకటనలుకూడా చేసేవారు. ఇక 'బుచ్చిరెడ్డిపాళెం' లో దొడ్లవారుకూడోలు కొన్నాళ్ళపాటు పందుల్ని పెంచిచూశారు. వాకాడువారిదిమాత్రంకేవలంమున్నాళ్ళముచ్చటగాకుండా శాశ్వతంగా వుండగలదని ఆశించవచ్చునేమో.

జనవాణి

(5 వ పేజీ తరువాయి)

కార్డు యివ్వాలి. ఆయనవస్తే, ఆ సమయానికి వుంటే చక్కెర తీసుకోవాలి. ఇంత తతంగం జరగాలనేది తెలిసీ, స్టోరులో చక్కెర యివ్వరనేసంగతి ముందుగా తెల్పకుండడాన్ని ఏమనాలోమరి! స్టోర్సు, డి. ఎస్. ఓ. గారి పుణ్యమాఅని దీపావళిరోజు కాఫీలోకికూడ చక్కెర గతిలేకుండా పోయింది. నావలెనే ఎంతోమంది ఎన్. జి. ఓ. లు పండగరోజుకూడా బాధపడ్డారు.

నెల్లూరు. — ఒక ఎన్. జి. ఓ.

సినిమాహాల్సులో పారిశుద్ధ్యం

నెల్లూరులో 11 సినిమా హాల్సు వున్నాయి. ఒకటి రెండు తప్ప తక్కినవన్నీ పెద్దవి, అధునాతనమైనవి. చూడడానికి ఆకర్షణీయమైనవేగాని, వాటి పరిస్థితిమాత్రం అంత సంతృప్తికరంకాదు. ఒక్క పారిశుద్ధ్యం విషయం తీసుకోండి. రేట్లుమాత్రం నక్షత్రమండలాన వుంటాయి గాని, బాత్రూమ్‌కికూడా యూరినల్సు లేని హాల్సువున్నాయి మనకు. గుర్రంగుడ్డిదైనా దాణాకు తక్కువలేదంటారే, ఆ విధంగా వుంటాయి యివి. పేరుగొప్ప ఊరుదిబ్బ అన్నట్లుగా వుండే కొన్నిహాల్సులో యూరినల్సుగాని, మరుగుదొడ్లుగాని ఎంత నాశనంగా వున్నాయో, ఎంతసరళరూపాలుగా వున్నాయో చూడవలసిందేగాని చెప్పడానికి సాధ్యంగాదు. ఒంటికిపోతే కడుపులోని ప్రేగులన్నీ బయటకువస్తాయి. అందువల్ల ఎక్కడంటేఅక్కడ మూత్రవిసర్జన చేయలేని వాడోవీడు పొట్ట పట్టుకొంటున్నా, ఆట అయిపోయేవరకు అట్టే కూర్చోవలసి వస్తున్నది. ఉచితంగా సినిమాచూచే అధికార్లు ఈ దుర్భర పరిస్థితిని అరికట్టలేరు. కలెక్టరుకాటి వున్నతాధికారి ఆకస్మాత్తుగా పోయి వీటినిచూచి తగిన చర్య తీసుకోకుంటే ప్రేక్షకులఆరోగ్యం పాడైపోతుంది.

నెల్లూరు. — ఒక ప్రేక్షకుడు

పంచాంగం

వర్షం

నవంబరు 11 తేదీమొదలు డిశంబరు 1 తేదీవరకు వాయుసహిత వర్షపాతము.

విశాఖకార్తె

నవంబరు 6 తేదీరాత్రి గం. 2-51 నిమిషములు మొదలు 20 తేది ఉదయం గం. 7-43 నిమిషాలవరకు విశాఖకార్తె.

నవంబరు తిథులు

11	శని	దశమి	రా. 11-58	వ.ఘ.
12	ఆది	ఏకాదశి	రా. 1-09	,,
13	సోమ	ద్వాదశి	రా. 3-43	,,
14	మంగళ	త్రయోదశి	రా. 3-41	,,
15	బుధ	చతుర్దశి	పూర్తి.	
16	గురు	చతుర్దశి	ఉ. 6-26	,,
17	శుక్ర	పూర్ణిమ	ఉ. 8-22	,,

కృత్తికాదీపం.

—నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి.

కూనిరాగాలు

(5 వ పేజి తరువాయి)

గ్రంథం (2) పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారి "సారస్వత వ్యాసాలు" (3) ఆరుద్రగారి ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్ర 10 సంపుటాలు. కె. వి. రమణారెడ్డిగారి కవికోకిల జీవిత-సారస్వత చరిత్ర గ్రంథం వెలువడినప్పుడు తాపీ ధర్మారావుగారు కాబోలు యింత చక్కటి సారస్వత విమర్శనా గ్రంథం యీ ఆధునికకాలంలో వెలువడలేదు; ఏ యితరదేశాల్లోనో అయితే యింతటివుత్తమ గ్రంథం ఏ అకాడమీ బహుమానాన్నో వెంటనే అందుకొనివుండేది అనికూడ వండితాభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. అమాట యిప్పుడు నిజంకాబోతున్నదా? అనిపిస్తున్నది.

అకాడమీవారి ప్రాథమిక ఎన్నికలో బయటపడి పోటీకి జడ్జీలముందు నిల్చివున్న మూడు గ్రంథాల్లో వొకటిగా తేలివున్నది గనుక, తుది ఎన్నికలో కూడా యీ గ్రంథమే నెగ్గుకరావచ్చునని యీ విలేఖరికి తటస్థపడ్డ వొకరిద్దరు మాన్యపండితులు చెప్పడం జరిగిందిగాబట్టి అకాడమీ బహుమానాన్ని అందుకోబోతున్న కె. వి. రమణారెడ్డిగారికి అడ్వాన్సుగా అభినందనలు తెల్పవచ్చునేమో ననిపిస్తున్నది.

రమణారెడ్డి గారు కవుల జీవిత చరిత్ర రచనలో కొత్తబాటను తీసినవ్యక్తి. రమణారెడ్డిగారు బదేళ్ళక్రితం వ్రాసిన గురిజాడ జీవితచరిత్ర యిప్పుడు రెండోముద్రణలో వున్నది. మరికొన్ని విశేషాలతోసహ అంశాలు యీ రెండో ముద్రణలో యిబ్బడిగా చూడబోతున్నాం. ఇక 'శ్రీశ్రీ' జీవిత చరిత్ర రచనలోకూడా నిమగ్నమై వున్నారు. ఆ మధ్య విజయనగరం, విశాఖపట్నం, అనకాపల్లి ప్రాంతాల్లో పర్యటించి శ్రీశ్రీ బాల్య యవ్వన జీవిత విశేషాలను గూర్చి ఆయన వ్రాసుకొచ్చిన 'నోట్సు' లో ఎన్నో అపురూపమైన విశేషాలను యీ విలేఖరి చదివే అదృష్టం కల్గింది. శ్రీశ్రీ జీవిత చరిత్ర కోసం ఎదురుచూచే ఆంధ్ర దేశం పాఠకుల్లో నేనొకణ్ణి.

మరో నెల్లూరు రచయితను యింకొక అదృష్టం వరించింది. ఆంధ్రప్రభ దీపావళి కథల పోటీల్లో ప్రథమ బహుమతి (రు 1500 ల బహుమానం) వచ్చింది-చెప్పులు అనే కథకు. సి. వి. నారాయణరావు అని వి. ఆర్. కాలేజి లెక్చరరు, సి. వి. రామచంద్రరావు గారి సోదరుడు యీ రచయిత. ప్రస్తుతం చిట్టిగుంట బి. వ. హైస్కూల్లో టీచరుగా వుంటున్నారు. పట్టుమని రెండు పేజీలైనా లేని కథకు వెయ్యిన్ని ఐదువందల రూపాయల బహుమానం అంటే సామాన్యమేమీకాదు. వొకచిన్న నోబుల్ బహుమానంఅని అనవచ్చు. (నోబుల్ బహుమానానికి కనీసం 500 పేజీల పుస్తకమైనా వ్రాసుండాలి అనుకొంటే- అ వచ్చే బహుమతి విలువ 70 వేల డాలర్లు- అంటే పేజీకి 150 డాలర్లు, అంటే 1100 రూపాయలేనన్నమాట). వర్తమాన రచయిత స్టాండర్డులోనే వుంది ఆయన 'చెప్పులు' కథ. గొప్ప కథా రచయితగా వృద్ధిలోకిరాగలడనే ఆశిద్దాం.

పసిరికలు -
- కామెర్లు
భయపడవలసిలేదు
డాక్టరు పి. రామయ్యంగారు.
రంగనాయకులపేట-నెల్లూరు.

చిత్రపురి ఏమిటి-చిరుతపులిలా వినిపిస్తోంది!

పేరులో విశ్వజనీనత కనుపించాలె!

చిరకాలం మనవలసిన సినీనగర్‌కు ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిపేరు పెట్టడం సబబుగాలేదు!

(మా మద్రాసు సినీవిలేఖరి)

హైదరాబాదులో సినీనగర్ ఏర్పరచడం హర్షణీయమే. కొన్ని సంవత్సరాల ప్రభుత్వపు పురిటి నొప్పులు తీరాయి. కానీ అవతరించిన బిడ్డకు నామకరణంమాత్రం సరిగా జరగలేదు. మంచిపేరు సూచించమని పరిశ్రమలోనివారికి ఒక సూచన అయితే చేశారటగానీ, వదిపేర్లు ఎవరినోట రాకముందే బ్రహ్మానందచిత్రపురి అనే నామకరణం జరిగింది. ఈ నిర్ణయం ముందే జరిగివుంటుంది. అనుమానంలేదు. చాలా ఉద్యోగాలకు జరిగేప్రకటనల్లాగ, లాంఛనంగా ప్రభుత్వంవారు మంచిపేరు సూచించమని పరిశ్రమలోనివారికి చాటుగా ఒక సూచన చేశారంతే!

ఏమాటకామాటే. తమ్ముడు తనవాడైనా ధర్మం వలకమని సామెత! శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు మన ముఖ్యమంత్రి అవుగాక! ఆయన హయాములో చిత్రపరిశ్రమకు బలంచేకూరివుండుగాక! చిరకాలంమనవలసిన సినిమా నగర్‌కు ఆయనపేరు పెట్టడం అంత సబబుగాలేదు. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు తనపేరుమీదగా ఈ సినిమా నగర్ ఏర్పడాలని కోరివుండరు, సూచించి వుండరు. వారంతగా సంకుచిత మనస్తత్వం కలవారని ఎవరూ అనుకోరు. కాని ఆయనగారి చుట్టువుండే భక్తులు, భట్రాజులు ఆయన చిరునవ్వుకోసం ఈ సూచనచేసి వుంటారు; ఆయనగారు సరేఅని వుంటారు!

చిత్రపురి అనే పేరే సరిపోలేదు; అదేదో చిరతపులిలా వినిపిస్తోంది. పైగా సినిమా అంటే కేవలం చిత్రంకాదు; చలనచిత్రం అనేక కళలకు నెలవు. దానిని, పోనీ సినీనగర్ అంటే పోయేది. ఆంధ్రాసినీ నగర్ అన్నా బావుండేది. బ్రహ్మానంద అనే విశేషణం ఎందుకు పెట్టారో అర్థం కాలేదు. ఆపేరు సూచించినవారు శ్రీమతి రాఘవమ్మగారిని ఎందుకు విస్మరించాలి? హాయిగా శ్రీమతి రాఘవమ్మా బ్రహ్మానంద చిత్రపురి అంటే జంటస్వరాలు పలికేవేమరి!

మంత్రులైందాకా, అవదవులు సంపాదించాలని తాపత్రయం; అయిన దగ్గర నుండి, ప్రతిరాయిమీద, రవ్వపైన, శంకుస్థాపనలు, ప్రారంభోత్సవాలపేర, నావ రాళ్లపై పేర్లు వేయించుకోవాలనే తాపత్రయం మన మంత్రులకు, ఈ హయాంలో పోసట్టుంది. ఏ విదేశాలలో కనిపించని మంత్రులమోజా స్వఛ్ఛంద ప్రజాసేవకులైన కాంగ్రెసు మంత్రులలో ఎక్కువగా కనిపిస్తుంది.

> ### అమెరికన్ ప్రియునితో రాజశ్రీ పెళ్లి
>
> కాంతారాం - జయశ్రీల కుమార్తె రాజశ్రీ అమెరికన్ ప్రియుడు గ్రెగొరీ చాప్‌మన్‌ను నవంబరు 29 న పెళ్ళాడుతుంది. ముందు ఆధునాతన రీతిలో పెళ్ళి, ఆతర్వాత వైదిక రీతిలో పెళ్లితంతు జరుగుతుందట.

రాళ్ళపైన, రవ్వలపైన పేర్లు చిరస్థాయిగా నిలవవనే భయంతో, పేటలు, ఊళ్ళు, వాడలు, వీధులు తమ పేర్లమీద నిర్మిస్తున్నారనిపిస్తుంది. రవీంద్రునిలాంటి విశ్వకవిపేర, మహాత్ముడు, జవహర్‌వంటి విశ్వనేతలపేర స్మృతిచిహ్నాలు వెలయడంలో అర్థముంది. కానీ, ఇలా పేరుకోసం ప్రాకులాడడం బాగలేదు. ఈ బ్రహ్మానంద చిత్రపురిని ఆంధ్రా సినీనగర్‌గా మార్చితే బావుంటుంది. పేరులో విశ్వజనీనత కనిపించాలి.

చెప్పినా వినిపించుకోని ప్రభుత్వం

ప్రస్తుత ప్రభుత్వంగానీ, బూజుపట్టిన నియమనిబంధనలుగానీ, సినిమా పరిశ్రమలో ఆరోగ్యకరమైనమార్పు తీసుకురావడానికి సహకరించవని యునెస్కో ప్రతినిధిగా, భారత సినిమా లోకాన్ని ఉద్ధరించడానికివచ్చిన లానగరి చెప్పారు. ఈయన రెండేళ్ల తనకాలాన్ని వృధాచేసుకున్నట్లే భావించాడు. ప్రభుత్వానికి ఏ సలహాయిచ్చినా పాటించలేదట. మద్రాసు, కలకత్తా, ఢిల్లీలలో ప్రాంతీయ సంఘాలనుమాత్రం ఏర్పరచి, సినిమాలలో ప్రాంతీయ వాతావరణం కల్గించడానికి ప్రభుత్వం అంగీకరించింది.

కేంద్రప్రభుత్వం, రాష్ట్రప్రభుత్వాలు ఫిలింపరిశ్రమకు సాయపడాలనీ, స్కాండినేవియావంటి దేశాలలో అసలు వినోదపు పన్నులే లేవని ఆయనచెప్పారు. మన దేశంలోనైతం వినోదపుపన్ను వసూలు చేస్తోంది. విద్యాప్రయోజనాలకొరకు కాని ఆ మొత్తాలు ప్రస్తుతంలో విద్యకుమాత్రం వినియోగించబడడంలేదు!

పాడిందేపాటరా పాచిపళ్లదాసరి!

ఈ సామెత నాచిన్నతనంలో వినిపిస్తుండేది. ఇప్పుడు మద్రాసులో ఉండడం

—తరువ 10 వ పేజీలో

ఇంటర్వ్యూ

బి. ఎన్. తో బం. గో. రె.

అదేమిటో బంగోరె మద్రాసుకు వెళ్ళినప్పుడల్లా బి. ఎన్. రెడ్డిగార్ని కలిసిరావడం వొక అలవాటైపోయింది. వాహినీ ఆఫీసువెనక కుటీరంలో కల్సుకొన్నాను. నేనూ మనఫ్రెండు డాక్టర్ చంద్రశేఖరంగారూ వెళ్ళాం. బి. ఎన్. ప్రక్కన నలుగురు కొత్త యువకుల బృందంకూడా వుండింది. ముందుగా వార్ని పరిచయంచేశాడు-తను తీయబోతున్న కొత్త చిత్రంలో సహాయ దర్శకులుగా పనిచేయబోతున్న బ్రాండ్ న్యూ సినీసాంకేతిక కళాకారులనిచెప్పారు. అందులో వొక నెల్లూరు యువకుడుకూడా వున్నాడు-సుబ్బరామరెడ్డిగారని- పొట్టిపొడు నూనూగు మీసాల నూత్నయువకుడు-పూనా ఫిల్మ్‌ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో సినీదర్శకత్వంలో డిప్లొమా పొందివచ్చిన వారట-ఆయనకూడావున్నాడు.

అయితే ఈబ్రాండ్ న్యూ యువకుల సహకారంతో మీరు తీయబోతున్న చిత్రం కూడా బ్రాండ్ న్యూగా వుండబోతుందాఅని అడగాలన్పించింది కాని - ఆయనచెప్పిన దాన్నిబట్టిచూస్తే అది పాతచిత్రమేనని తోచింది. కృష్ణదేవరాయులనాటికాలంలో Spy girl చిత్రం. 'అన్నపూర్ణ'కి తిలోదకాలిచ్చేసి యిప్పుడు మళ్ళీ వొక నూతన సాంఘికచిత్రం తలపెట్టి పేపర్‌వర్క్‌లో నిమగ్నమైవున్నారు. 'బంగారు పంజరం' అని తాత్కాలికంగా నామకరణంచేసినట్టున్నారు. అప్పుడు 'బంగారుపాప' ఇప్పుడు 'బంగారుపంజరం'. వృద్ధాప్యంవచ్చినా బి. ఎన్. గారిలో 'బంగారు' మీద మోజు పోయినట్టులేదు!

చూడాయగా ఏదో ఇంగ్లీషు నవలలోని కథను మాతృకగా తీసుకున్నట్టు చెప్పారు. ఆఇంగ్లీషునవల ఏదో యిప్పుడు సరిగా స్మరణకురావడంలేదు. ప్రేమ, పెళ్లి, సంసారం, అనుమానం వగైరా

—తరువ 10 వ పేజీలో

★ ప్రశ్నోత్తరావళి ★

ఎం. సిరాజ్, కావలి.

ప్ర: ఈమధ్య రామారావు- జమున కలిసి నటించడంలేదు కారణం?

జ: ఎందుకు నటించడంలేదు? శ్రీకృష్ణ తులాభారం వచ్చి ఎంతకాలమైంది?

ఇ. టి. రామారావు, కావలి.

ప్ర: జయలలిత, వాణిశ్రీ, గీతాంజలి- ఇటువంటి వారంతా సినిమారంగం నుండి వెళ్లిపోతే ఎంతోమంది విద్యార్థులు శ్రద్ధగా చదువుకొని బాగుపడతారని నా ఉద్దేశం.

జ: మీ ఉద్దేశం బాగానేవుంది. వారు సినిమాల్లో కనిపించడం మానేస్తే, ఇళ్ళ దగ్గర ఎగబడతారేమో ఆలోచించారా!

ఇ. సులోచనారాణి, కావలి.

ప్ర: సినిమాలలో కథలు, పాటలు వ్రాయడానికి ఎప్పుడూ మగవారే వుంటారు!

జ: ఎందుకని, బి. సరోజినీదేవి, ముప్పాళ రంగనాయకమ్మ, యద్దనపూడి సులోచనారాణి, కోడూరి కౌసల్యాదేవి, జె. శ్రీదేవి వీరంతా ఆడవారు కారనా మీ ఉద్దేశం.

ఆర్. రామయ్య, ఆనందపురం.

ప్ర: మీరుకళాసేవకులా, ప్రజాసేవకులా?

జ: కళాసేవకుణ్ణి అయితే సినిమా నటీనటుల జాబితాలో, ప్రజాసేవకుణ్ణి అయితే మంత్రులు లేదా వారి అనుయాయుల ముఠాలో ఉండేవాణ్ణిగాని, కలంసేవకుణ్ని అయికూర్చున్నానే!

సయ్యద్ సిరాజుద్దీన్, నెల్లూరు

ప్ర: జగ్గయ్య గారిది బట్టతల అని నేనూ... కాదని మా స్నేహితుడు వాదించుకుంటున్నాము. అవునా?

జ: శ్రీ జగ్గయ్యగారి టోపీ, విగ్గు తీసిచూడండి. నిజం నాకూ తెలియదు.

> ### ప్రశ్నలు పంపవలసిన చిరునామా
>
> ★
>
> Zamin Ryot - Cinema Correspondent,
> 12 B-Subba Reddy St.,
> MADRAS-33.
>
> దయచేసి అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయ ప్రార్థన
>
> ★ప్రశ్నలను నెల్లూరుకుపంపరాదు.

తిరివీధి నారాయణరావు, ఉచ్చి

ప్ర: నటి సావిత్రి ఏకులమునకు చెందినది తెల్పమని 30 కార్డులు వ్రాసినాను. జవాబులేదు.

జ: అలాటి ప్రశ్నలకు జవాబులు వస్తాయని ఎందుకనుకున్నారు!

ఎ. రాము, కోట.

ప్ర: స్త్రీజన్మలో ఎల్. విజయలక్ష్మి వైట్‌ప్యాంటు బొకెట్సుతో కాలేజీకి వస్తుంది. నిజంగా అలాటి డ్రెస్‌లో రానిస్తారా?

జ: సినిమా కాలేజీవాళ్ళు రానిస్తారు.

ఎ. చంద్రయ్య, కోట.

ప్ర: శ్రీ జన్మలో ఒక్కరోజుకే కృష్ణకుమారికి గర్భమొచ్చింది. కానీ నిజ జీవితములో అలా జరగడం సాధ్యమా?

జ: కృష్ణకుమారికి గర్భం వచ్చిందా! ఓహో ఆ పాత్రకా! ఏం; సాధ్యం కాదంటారా?

జి. మునిరెడ్డి, కలిచేడు.

ప్ర: యాక్టరుకు, మినిస్టరుకు గల తేడా ఏమిటి?

జ: యాక్టరు, స్టేజిపైన, లేదా, కెమెరా ముందు నటిస్తాడు. మినిస్టర్ ప్రతినిమిషం నటిస్తూనే వుంటాడు. యాక్టర్ వాస్తవానికి దగ్గరగా, ప్రజలకుదగ్గరగా రావాలని ప్రయత్నిస్తే; మినిస్టర్, దగ్గరగా ఉన్నాననుకుంటూ, అంతసంత దూరం వెళ్ళిపోతుంటాడు.

కె. కలభాషిణి, చెన్నపల్లిపాళెం

ప్ర: ఏమండీ! కృష్ణ నాకు కలలోకి రోజా వస్తున్నాడు, నన్నువిం చేయమంటారు?

జ: ఈసారి కృష్ణ కనిపించినపుడు ఈ విషయంచెప్పి, అలా కలల్లో మాత్రమే కనిపించడం పరిమితం చేసుకోమని చెబుతాలెండి!

రాజమండ్రి 1-వ అడిషనల్ డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో

Sub Court Rajahmundry File.

E. P. 13 of 66. S. C. 170 of 63.

కోట సూర్యనారాయణం,
సాకిన్-యర్నగూడెం } —వాది.

బయ్యపు సూర్యారావు,
సాకిన్-కొత్తపల్లి } —ప్రతివాది.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా, రాజమండ్రి తా॥ కోరుకొండ సబు రి॥ లో చేరిన కొత్తపల్లి గ్రామం తా॥ తీరాయితీ మెరక రివిన్యూ సర్వే నెం. 684 రు పూరా య 7-32 ట్లలో ఉత్తరంవైపు య 6-00 ట్లు ఇస్తిహారు షరతులకు లోబడి పై కోర్టులో 8-12-67 తేదిన వేలం వేయబడును. కావలసినవారు పాడుకోవలెను. వివరములు వాది అడ్వకేటుగారిని అడిగి తెలుసుకోవచ్చును. డిక్రి హోల్డరు కిమ్మతు రూ. 6000/- లు.

—నాగులపాటి వెంకటరత్నాజీరావు. అడ్వకేటు.

కనిగిరి డి॥ ము॥ కోర్టులో

స్మాలు 63/1966. ఇ. ఏ. 67/1967.

వందిటి వీరయ్య ... —వాది.

శేషం చిన్నమాలకొండయ్య—ప్రతివాది.

ప్రతివాది తాలూకు షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్తి 20-12-67 తేదిన పై కోర్టువారి యెదుట ప్రొక్లమేషన్ షరత్తులకు లోబడి యాలము వేయబడును.

షెడ్యూలు:- కనిగిరి తా॥ పామూరు వద్ద, చింతలపాలెం గ్రామములో:-

(1) నెం. 53 రు పట్టా దాఖలా సర్వే నెం. 31/1 రు, య 4-57 ట్లలో 0-33 సెంట్లు వ్యష్టిపంపుకు హద్దులు:- [తూ] దుద్దేల కోదండరామయ్య వాములదొడ్డి[ద] శేషు రామిరెడ్డి కుమారుడు బాలయ్యభూమి [ప] శేషు వుల్లయ్యభూమి [ఉ] అట్టూరి యాకోబు యిల్లు - ఖాళీస్థలం. యీ లోని మెట్ట య 0-33 ట్లు క్రయం రు. 200/-

(2) నె. 169 రు పట్టా దాఖలా సర్వే నె. 63 రు, య 5-11 ట్లలో వ్యష్టిపంపుకు హద్దులు:- [తూ] శేషు నారాయణ భూమి [ద] శేషు శివరామయ్య - పుల్లయ్యవగైరా భూమి [ప] శేషు శివరామయ్యభూమి [ఉ] శేషం కొండయ్య వగైరాల భూమి. యీ హద్దులలోనిమెట్ట య 1-70 ట్లలో వచ్చిష్టిన $\frac{1}{4}$ భాగం య 0-43 సెంట్లు.

—పి. సుధాకరరావు—అడ్వకేట్.

సోంపేట డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 95 of 1967.

గోవిందు చంద్రమహాపాత్రో —వాది.

దొర్ల వల్లయ్య .... —ప్రతివాది.

To దొర్ల వల్లయ్యకు:-

యీ నెంబరు వాది దావా ప్రోనోటు పైకం రాబట్టునిమిత్తం నీపైన దావాదాఖలు చేసినందున నోటీసు నిమిత్తం 27-11-67 తేదికి వాయిదా పడినందున పై కోర్టులో పగలు 10½ గంటలకు హాజరై ఏమైనా ఆక్షేపణలున్న తెల్పుకోవలెను. లేనియెడల యెక్సుపార్టీ కాబడును.

—కూరాడ సన్యాసిరాజు - వకీలు. సోంపేట - శ్రీకాకుళంజిల్లా.

రాజమండ్రి సబ్ కోర్టులో

S. C. No. 237 of 1967.

మునసూరి పద్మనాభం —వాది.

యీదర రామారావు —ప్రతివాది.

పై నెంబరు దావాలో ప్రతివాది హాజరగుటకు 27-11-67 తేదికి వాయిదాఅయి వున్నది. ఆ రోజున ప్రతివాది స్వయంగాగాని, ప్లీడరుగారి ద్వారాగాని పగలు 11 గంటలకు పై కోర్టుకు హాజరై ఆక్షేపణలు తెలుపుకోవలెను. లేనియెడల ప్రతివాది పరోక్షమందు దావా పరిష్కారమగును.

—వింజమూరి సుబ్రహ్మణ్యము, వాది అడ్వకేటు.

SANYO

(జపాను సహకారముతో నిర్మించిన)

మీడియం వేవ్

ట్రాన్సిస్టర్

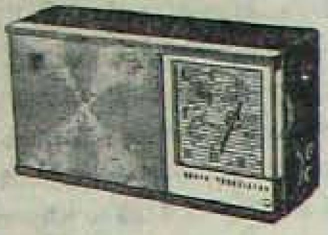

కొద్దిగావచ్చినవి - త్వరపడండి.

ఏజెంట్లు :-

రావు అండ్ గుప్తా

ట్రంకురోడ్డు — నెల్లూరు.

ఫోను : 421.

నోటీసు

గూడూరు తాలూకా, నెల్లటూరు గ్రామ కాపురస్తుడున్ను, నా భర్తయున్ను అయిన పూడి సదాశివయ్యకు ఇద్దరు మైనరుకుమార్తెలున్ను, ఒక మైనరు కుమారుడున్ను వున్నారు. తన పిత్రార్జితవు భూములను అమ్మి, ఆ డబ్బుతో నెల్లటూరులో ఒక మిద్దెటిల్లు కట్టియున్నాడు. అందులో నా మైనరు కుమారునికి సగంహక్కు వున్నది. ఇప్పుడు నాభర్త త్రాగుడుకులోనై అప్పులు చేయుచూ, సదరు యిల్లునుకూడా అమ్ముటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. ఆ ఆస్తిపై నాకు, నా బిడ్డలకు పోషణహక్కు కూడా వున్నది. కాబట్టి దానిని నాభర్త అమ్ముటగాని, ఎవరైనా కొనుటగాని చెల్లనేరదు.

—పూడి మహాలక్ష్మమ్మ.

నెల్లూరు ప్రిన్సిపల్ డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో

I. A. No. 290 of 1967.

O. S. No. 207 of 1964.

నెల్లూరు మున్సిపల్ కౌన్సిల్—పిటిషనరు.

దీదెళ్ళ వెంకట్రామణయ్యశెట్టి సంతతివారి దారిటిన్ ట్రస్టీలు:- (1) దీదెళ్ళ రామవులు (2) దీదెళ్ళ వెంకటచలం — రెస్పాండెంట్లు

యీ దావాలో ప్రిలిమినరీ డిక్రీమేరకు డిక్రీమొత్తం చెల్లించలేదని డిక్రీ షెడ్యూలు ఆస్తిని యాలం వేయుటకు ఫైనల్ డిక్రీ యిప్పించమని కోరుచూ యీ దరఖాస్తు దాఖలు చేసినందుకు 2-వ రెస్పాండెంటుకు నోటీసుకుగా 2-12-67 తేదీకి వాయిదా వేయబడి యున్నది. 2-వ రెస్పాండెంటు అందుకు ఏదేని ఆక్షేపణలున్న యెడల పై తేదిన పగలు 11 గంటలకు పైకోర్టుకు హాజరై తన ఆక్షేపణలు తెల్పుకొనవలెను; లేనియెడల సదరు దరఖాస్తు వారి పరోక్షములో తీర్మానించబడును.

— మేనకూరు మోహనరామరెడ్డి,
పిటిషనరు అడ్వకేటు.

దరిశి డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. P. No. 45 of 1967.

యాదాల ఆదిలక్ష్మమ్మ వగైరాలు .... — పిటిషనర్లు.

NIL. — రెస్పాండెంటు.

యీ వెంటరునబట్టి రామయ్య తాలూకు రూ. 829-67 లు రాబట్టుకొనుటకుగాను పిటిషను దాఖలు చేసినందుకు నోటీసుకుగాను 29-11-67 తేదీకి వాయిదా వేసినారు. అందు నిమిత్తమయి ఎవరికయినా ఆక్షేపణలు వున్నయెడల పై కోర్టువారితో తెలుపుకోవలసినదిగా అజ్ఞాపించబడమైనది.

—గొంట్లా సత్యనారాయణగుప్త,
పిటిషనర్ల అడ్వకేటు

కథ

స్వంత ఇల్లు

గ్రిద్దలూరు గోపాలరావు

శేఖరానికి ఎలాటి కోరికలూలేవు, రావు. అతనిభార్య రుక్మిణిగూడా అదే కోవకు చెందింది. మానవుని అశాంతికి మూలకారణం కోరికలే. కోరికలకు దూరంగావున్నారు కాబట్టే, వున్నంతలో ప్రశాంతజీవితం గడుపుతున్నారు శేఖరం దంపతులు.

శేఖరానికి రుక్మిణి అంటే పంచప్రాణాలు. ఏ విషయంలోను ఆమెమాట కాదనడు.

ఆమె హృదయం ప్రణయమాధుర్యనిధి. ఆమె అధరలావణ్యము, కళ్లనలువు, కంఠం యింపూ, నడుము వొంపు, వొంటి మెరుపు, వక్షము, పొంగూ అతనిలోని రసికత్వానికి జీవమిచ్చి సుళాలలో వోలలాడిస్తాయి.

శేఖరం ఒక ప్రభుత్వం ఆఫీసులో వుద్యోగంచేస్తున్నాడు. ప్రమోషను అతింది చాలాశ్రద్ధగా పనిచేస్తున్నాడు. అత్మవంచనలేకుండా, నీతి, నిజాయితీలపై నిలబడి పనిచేస్తున్నాడు. నీతి, నిజాయితీలపై నిలబడి; కష్టపడి పనిచేసేవారు, పై అధికార్లను కాకాలుబట్టేవారితో, కాకులను గొట్టి గ్రద్దలకు పెట్టేవారితో పోటీకి నిలువలేరు.

చాలీచాలని జీతం. బస్తీలో కాపురం. జీతంలో చాలాభాగం యింటిఅద్దెకే సరిపోతూవుంది. ఇంత బాధుగయిద్దినా ఏ వసతులూవుండవు అద్దెకొంపల్లో. అద్దెకొంపలతో విసిగిపోయింది రుక్మిణి.

''వూరికొంపైనా సరే, స్వంతయిల్లు ఒకటుంటేబాగుంటుంది''–అన్నదిరుక్మిణి.

ఆమె తన జీవితంలో యింతవరకు కోరినకోరిక యిదొక్కటే. ఎప్పుడూ ఏదీ కోరని భార్య స్వంతయిల్లు ఒకటి కోరటంతో శేఖరం తలలో ఆలోచన ప్రారంభమైంది. చనిపోయిన భార్య అమర ప్రేమకు చిహ్నంగా షాజహాన్ తాజ్‌మహల్ నిర్మించాడు. తనభార్య ఏకైకకోరిక తీర్చేందుకుగా తప్పకుండా కనీసం ఒక వూరికొంపైనా కట్టించాలనుకున్నాడు శేఖరం.

శేఖరందగ్గర డబ్బులేదు. నెలనెలజీతం అనెలకే చాలకుండా సరిపోతూవుంది. ఇక భార్యకోరిక తీర్చేదెలా? తనస్వంత వూరులో పిత్రార్జితం అరెకరా మాగాణి వుంది. అది అమ్మితే రెండువేలురావొచ్చు. దాంతో అబస్తీలో యింటిస్థలం కొనొచ్చు. కాని యిల్లు వేసేదెలా?

శేఖరంలో ఎప్పుడూ యిదే ఆలోచన. జీవితానికంతా ఒక్కకోరిక కోరింది తన భార్య. దానితో అతను సతమతమై పోతున్నాడు. ఇక రోజు ఏదో ఒక కోరిక కోరే భార్యలుగల భర్తల స్థితి ఎలా వుంటుందోనని ఒక్కక్షణం ఆలోచించి కంపించిపోయ్యాడు శేఖరం.

ఎక్కడైనా స్థలం వూరకే దొరికితే తన భూమి అమ్మిన డబ్బుతో యిల్లు వేసుకోవచ్చునుకున్నాడు శేఖరం.

కూలినాలి చేసుకునేవాళ్లు, రిక్షావాళ్ళు, యింకా పేదాసాదా కాలువగట్టున, రోడ్ల ప్రక్కన, ప్రభుత్వస్థలం ఎక్కడ ఖాళీ వున్నా అక్కడ యిళ్ళు వేసుకొని స్వంత యిళ్ళల్లో కాపురాలు చేస్తున్నారు. కాని ప్రభుత్వానికి చాకిరిచేసే వుద్యోగి అలా ప్రభుత్వ స్థలాన్ని ఆక్రమించి యిళ్ళు వేసుకునేందుకులేదు. అది నేరం. చైనావాడు భారత భూభాగంలో సగం దురాక్రమణ చేసినా ప్రభుత్వం వూరుకుంటుంది కాని, చాలీచాలని జీతంతో, మితిమీరిన యింటి బాధగలు యిచ్చుకోలేక నానాఅవస్థలు పడే ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రభుత్వస్థలంలో వూరికొంప కట్టుకున్నా వొప్పుకోరు. వెంటనే కఠినచర్య తీసుకుంటారు.

రోజులు గడుస్తున్నాయి. అతని భార్య కోర్కె తీరే రోజు రాలేదు. ఆ రోజుకోసం అతను ఎదురుచూస్తూనే వున్నాడు.

ఆ సమయంలో ప్రభుత్వోద్యోగులకు యిండ్లస్థలా లిస్తారన్నవార్త శేఖరం చెవిన బడింది. అతనిలోని సంతోషం కట్టలు తెంచుకొని ప్రవహించింది.

తాను ప్రభుత్వంలో పదహారు సంవత్సరాలనుంచి వుద్యోగం చేస్తున్నాడు. అందులోను నీతినిజాయితీలపై నిలబడి విశ్వాస పాత్రుడై పనిచేస్తున్నాడు. తనకు తప్పకుండా యింటిస్థలం యిస్తారనుకున్నాడు. తన భార్య కోరిక తీరుతుం దనుకున్నాడు శేఖరం.

తన ఆఫీసువారంతా అర్జీలు పెట్టుకున్నారు. శేఖరంగూడా అర్జీ దాఖలు చేసుకున్నాడు. ఇండ్ల స్థలాలిచ్చే అధికారినిగూడా కలుసుకున్నాడు. తన విషయం చెప్పుకున్నాడు. అధికారి సరేనన్నాడు.

తన భార్య కోర్కె తీర్చగలుగుతున్నానన్న తృప్తి ఆరోజు శేఖరం మనస్సులో ప్రశాంతత కూర్చింది. ఈ విషయం భార్యకు చెప్పాడు, ఎంతోసంతోషించింది

ఇండ్ల స్థలాలు యివ్వటం పూర్తయింది. కాని శేఖరానికి యింటిస్థలం రాలేదు. పలుకుబడి గలవారికి, కాకాలు బట్టేవారికే అ స్థలం సరిపోయింది. ఇండ్లస్థలాలు ఇవ్వటంలో నీతి, నిజాయితీని పాటించలేదు. ఒక క్రమవిధానాన్ని అనుసరించలేదు. స్వంత యిళ్లు వున్నవారికిగూడా యిచ్చారు. నిన్నగాక మొన్న సర్వీసులో చేరిన వారికిగూడా యిచ్చారు. కాని పదహారేళ్లు నిజాయితీపై నిలబడి, విశ్వాసంతో వుద్యోగం చేసిన శేఖరానికి, శేఖరంలాంటి కొంతమందికి యిండ్లస్థలాలు రాలేదు. దొంగలు దొంగలు వూళ్లు పంచుకున్నారు. సరిపోయింది.

తనకు యింటిస్థలం రాలేదని శేఖరానికి తెలిసింది. తన భార్య కోరికపై పిడుగుపడి నహస్రవ్రక్కలైనట్టనిపించింది. ప్రేమచిహ్నమైన తాజ్‌మహల్ ముక్కలు ముక్కలై నేలకూలి నట్లనిపించింది శేఖరానికి.

యింటిస్థలం యివ్వనివిషయం భార్యకు చెప్పలేదు శేఖరం. తనలోనే దాచుకొన్నాడు. ఇన్నిరోజులు ఏ విశ్వాసంతో నిశ్చలంగా నిలబడ్డాడో దాని పునాదులు యీరోజు కదలిపోయాయి. మహా ప్రవాహంలో కొట్టుకుపోయిన పడవను పట్టుకొని కొట్టుకొని పోతున్నవాడి స్థితిలో వున్నాడు శేఖరం.

రాత్రింబవళ్లు ఆలోచన, బాధ. శేఖరం జబ్బునపడ్డాడు. జబ్బు తీవ్రరూపం దాల్చింది శేఖరం తనయింట్లో యెక్కడ చచ్చిపోతాడోనని, ఆ అద్దెయింటి స్వంతదారు నిర్బంధంచేసి అతన్ని హాస్పిటల్లో చేర్పించాడు.

ఒక విషమక్షణంలో శేఖరం కన్నుమూశాడు. అతని ఆఖరిమాపులో అనంతమైన ఆవేదన వ్యాపించింది. అతని అంతిమశ్వాసలో ఎంతోబాధ రోదించింది.

భర్త శవాన్ని బండిలో, యింటికి తీసుకొచ్చింది రుక్మిణి. ఇంటి స్వంతదారు శవాన్ని యింటిలోకి తీసుకరావడానికి లేదన్నాడు. కనీసం వాకిటి ముందుగూడా వుంచడానికిలేదని కఠినంగా చెప్పేశాడు.

రుక్మిణికి ఏమీ తోచలేదు. తాను వుండేది మానవ లోకంలోనా రాక్షస లోకంలోనా అనేది ఆమెకు అర్థంకాలేదు. బండివాడు శవాన్ని రోడ్డుప్రక్కన దించి వెళ్ళిపోయాడు. భర్త స్థితిమాచి రుక్మిణి భోరున ఏడ్చింది. ఆమె హృదయంలోని రక్తం కన్నీరుగామారి ప్రవహించింది. గంభీర వేదనతో తలవంచుకొని భర్తశవంప్రక్కన కుప్పలా కూలిపోయింది.

స్వంతయిల్లే వుంటే తన భర్తకు యీ దిక్కులేనిస్థితి వీర్పడేదికాదు. తన భర్త శవం అల్లా రోడ్డుప్రక్క అంత దుమ్ములో పడివుండేదికాదు.

ఈ దారుణం సహించలేక సూర్యుడు పశ్చిమాద్రిననిలచి కన్నెర్రచేసి కసాయి లోకాన్ని వురిమిచూచాడు...

కసాయిలోకం భయంతో చీకటితెర కప్పుకుంది. యుద్ధభూమిలో శత్రుమూకను 'సెర్చిలైట్ల' తో వెతికినట్టు, ఆకాశంలోని కోటానుకోట్ల నక్షత్రాలు మినుక్కు మినుక్కుమంటూ, చీకటి ముసుగులో దాక్కున్న స్వార్థాన్ని, అన్యాయాన్ని వెతుకుతూ వున్నాయి.

ఏ. ఎం. రాజా రివాల్వర్ శృతి!

మ్యూజిక్ డైరెక్టర్, నేపథ్య గాయకుడు ఏ. ఎం. రాజా- నేపథ్యగాయని జిక్కి కృష్ణవేణి భర్త- రివాల్వర్‌పై శృతి చేకాడట. రివాల్వర్ లైసెన్సు రిన్యూ చేయడంకోసం ఒక మిత్రుడికిచ్చి పంపుతూ, దానిని ఎలా ఉపయోగించాలో చూపిస్తున్నసమయంలో శృతితప్పింది! రాజా కాలికి రివాల్వర్ దెబ్బ తగిలింది. ఫలితంగా ఆయన ఆస్పత్రిలో వారం రోజులు చికిత్స పొందవలసి వచ్చింది!

ఇంటర్వ్యూ

(9 వ పేజీ కొరవ)

మామూలు సాంసారిక సెంటిమెంట్సే వుంటాయట యీచిత్రంలో. కాని బి. ఎన్. గారి బంగారు ముద్ర వుండకుండా పోతుందా?

ఇంకొక విషయం కూడా వెల్లడైంది. పాత వాహినీ చిత్రాలు- వందేమాతరం, దేవత, స్వర్గసీమ వగైరా ముప్పై యేళ్ల నాటి చిత్రాలను మళ్ళీ కాపీలు చేయించి ప్రధాన నగరాల్లో ప్రదర్శింప చేయాలనే ప్రయత్నంలో కూడా వున్నట్లున్నారు బి. ఎన్. రెడ్డిగారు. అప్పటికీ యిప్పటికీ స్క్రీన్‌ప్లే ఎంతో వికాసంచెందింది. అప్పటి చిత్రాల్లోని 'స్లో మోషన్' యిప్పటి ప్రేక్షకులకు ఎట్లా వుంటుందోమరి? పైపైనా 30 ఏళ్ల క్రితం తెలుగు జనాన్ని వుర్రూతలూగించిన మేలిచిత్రాలవి. ఈ తరంవారికి వాటి విశిష్టతేమిటో బొత్తిగా పరిచయం వుండదు. వచ్చే సంక్రాంతి నాటికైనా ఆ వాహినీ చిత్ర వారోత్సవం జరిపించాలని చూస్తున్నారు బి. ఎన్. గారు. ఇంకా ఏవేవో విషయాలు మాట్లాడుకోవడం జరిగింది కాని వార్తా ప్రాధాన్యమున్న అంశాలు గాబట్టి వీటిని యిక్కడ ప్రస్తావించడం జరిగింది.

** చిత్రజగత్ **

(9 వ పేజీ కొరవ)

వల్ల ఆ సామెత వినపడటంలేదుగానీ, దాన్ని రకరకాలుగా అన్వయించడం చూడవలసివస్తోంది.

ఆదుర్తిసుబ్బారావుగారు గొప్ప డైరెక్టర్. మూగమనసులునంటి గొప్పచిత్రం తీశారు. ఆ తర్వాత బాబుమూవీస్ వారి కన్నెమనసులు తీశారు. కొత్తవారితో ఒక ప్రయోగంచేశారు. అదిజరిగి ఎంతోకాలమాయె! ఆ కొత్తవారంతా పాతవారై చాలకాలమైంది ఇంకా ఆదుర్తి చేసిన మన కార్యాన్ని స్తుతిస్తూపోవడం విడ్డూరంగా వుంది.

అంతా కొత్తవాళ్ళతో చిత్రాలుతీస్తున్నవారున్నారు. ఆ ధావస్తువు దగ్గరనుండి కొత్తగా ఎన్నుకొని ఎక్స్‌పెరిమెంట్లుచేసినవారున్నారు. ప్రముఖ హీరో, హీరోయిన్లులేకుండా చక్కనిచిత్రాలు తీసినవారున్నారు. వీరందర్నిగురించి ప్రభుత్వం ఎందుకు ఆలోచించదు?

ఇటీవల హైదరాబాదులో రవీంద్ర భారతిలో విశ్వభారతి నటీనట సమాఖ్యవారు, శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిచేత ప్రారంభోత్సవంచేయించుకొని, ఆదుర్తిని సన్మానించారు. పోనీ 'మిలన్'తో హిందీరంగ ప్రవేశంచేసినందుకు అభినందించినా బావుండేది. కొత్తవారితో ఎప్పుడో ఒక చిత్రంతీశారట. అందుకు ఈనాడు సన్మానం, శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు అదే ప్లేటు పెట్టడం.... ఆదుర్తివారి ప్రక్కనే షావుకారు జానకి. సావిత్రిగారు తెగపొగడటం! పొగడనీయండి.

కానీ అలాటి ప్రయోగాలే, అంతకు మించిన ఎక్స్‌పెరిమెంట్సు చేస్తున్నవారు వున్నారుగదా! వారినెందుకు గుర్తించరు అని. 'గొప్పవారి గోత్రాలు' చిత్రంలో ఎందరు కొత్తవాళ్లలేరు? డైరెక్టరు యువకుడు కొత్తవాడేగదా! యువకులను గుర్తించి, వారిని సన్మానించకూడదా! గొప్పవారైపోయినవారినే ఘనంగా పొగడాలా! అందులోనూ పక్షపాతాలేనా!

ఆదుర్తి కంటె చిన్నవాళ్ళు, బాబుభాయ్-ప్రత్యగాత్మ- తిలక్, ముగ్గురూ బాకుల్లా హిందీ రంగంలో దర్శకులుగా దూసుకుపోయారు. బాబుభాయ్ 'రామ్ ఔర్ శ్యామ్' తర్వాత రెండు హిందీ పిక్చర్స్ డైరెక్టు చేస్తున్నారు. అలాగే ప్రత్యగాత్మ! వీరిని ప్రభుత్వంగుర్తించదు. వారివల్ల వ్యవసాయాలు నెరవేరవుగనక ఏనటీనట సమాఖ్య సన్మానం చేయదు. కావాలంటే సుకన్యాకు సంధ్యారాణికే సన్మానం చేస్తారు!

టాలెంట్‌ను గుర్తించడం పరిశ్రమలోనే కష్టం అనుకుంటే, ప్రభుత్వం గుర్తించడం మరీ కష్టమైపోతోంది. తమకు అందుబాటులో లేని నటీనటుల్ని గురించి, తమ చుట్టూరా తిరగని నిర్మాతల, డైరెక్టర్లగురించి ప్రభుత్వం పట్టించుకోదు. అసలు వారున్నారనికూడా మంత్రివర్యులు ఆలోచించరు. ఇలాంటి వైఖరులు మారితేనే, పరిశ్రమలో జరిగే ప్రయోగాలు రాణిస్తాయి.

వారం...వారం...

(3 వ పేజీ తరువాయి)

వచ్చులో గాలులవచ్చును.

కట్టుదిట్టమైన రాజకీయ పక్షానికేలేని డిసిప్లిన్, ఏ కట్టాలేని సర్వోదయంలో వుంటుందా?

అదిగాక, సర్వోదయ సమాజం అనే గమ్యం కొనంపాటు పడడానికి ఒక పక్షంగా సర్వోదయుల్బందంవుంటే, ఎన్నికలన్నిటిలో పాల్గొనే యోగ్యత దానికి వస్తుంది.

వినోబాజీ అంతరంగంలోనూ, గ్రామదాన కార్యక్రమంలోనూ ఆ గమ్యం కనుపిస్తున్నది. మరెక్కడా కానరాదు.

ఆ గమ్యంవుంటే సోషలిస్టుభావాలు గల మరొకపక్షానికి జయప్రకాశ్‌వంటి సర్వోదయనాయకుడు ఆధ్వర్యం వహించడమేమిటి?

సర్వోదయం సోషలిజం ఒక్కటైతే, గాంధీజీ దేశంలోని సోషలిస్టు శక్తులకు నాయకుడుకాలేకపోయెనా?

కాంగ్రెస్‌సంస్థద్వారాగానీ, సోషలిస్టుపార్టీద్వారాగానీ సర్వోదయసిద్ధి అవుతుందని గాంధీజీ భావించలేదు.

ఆ స్థాయికి అందుకునేశక్తి దేశంలో గానీ, ప్రపంచంలోగానీ ఎవరికీ రాలేదని ఆయన గుర్తించాడు.

అందువలన సర్వోదయాన్ని కాల్పనిక పదార్థములకు వదలిపెట్టి, ఇష్టమైతే బలమైన సోషలిస్టుద్యమాన్ని దేశంలో తీసుకు రావడానికి జయప్రకాశ్‌వంటి ధీరులు త్రికరణశుద్ధిగా పూనుకోవడం శ్రేయస్కరం. మిగిలినమాటలు అర్థంలేనివి.

, , ,

మరొక శాంపిల్ చూస్తారా? రాజ్యసభలో రైట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకునికి కేంద్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంవుంటే నిద్రపట్టదట. నిజమేనా ఈ మాట?

రాష్ట్రాలలోవుండే కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వాలకు కేంద్రంలోని కాంగ్రెస్‌ప్రభుత్వం హానికరం గనక కేంద్రంలో యిప్పుడున్న వ్యవస్థానే సమానమనస్కులైన పక్షాల ప్రభుత్వం తేవలెనని ఆయన అభిలాష.

ఎవరీ సమాన మనస్కులు? ఎందులో వీరు సమానం?

జనసంఘంతో తనపార్టీకి పడనేపడదన్నాడు. ఐతే కొన్నిరాష్ట్రాలలో దానితో కలిసి తనపార్టీ పరిపాలిస్తున్నదిగదా కాంగ్రెసేతర పక్షాల సంయుక్తవేదిక ద్వారా? అది వేరేవిషయం.

జనసంఘం సెక్యులర్ కాదుగనక డెమోక్రటిక్ కాదని భూపేష్ ప్రవచనం. రైట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ రష్యా దేశభక్తిగల పార్టీగనక మనదేశపు పార్టీయే అదికాదని జనసంఘం అంటుంది. అంతేగాక, కమ్యూనిజం స్వయంగా ఒక పెద్ద రాజకీయమతం (క్రయిస్తవులలో రోమన్ కాథలిక్ మతం వంటిది) గనక అదిమాత్రం సెక్యులర్ ఎట్లా అవుతుంది? అని విమర్శకులంటారు. ఉత్తరాదిన జనసంఘం ప్రబలం. ఢిల్లీ దానిదైవశం. దానిని కాదని కీచులాడేవారు కాంగ్రెసేతర పక్షాలకూటమిని బలపరచేవారేనా?

కేంద్రంలో స్వతంత్రపార్టీతో కలిస్తేగాని కాంగ్రెసును దించడం అసాధ్యం. కాని ఈ కమ్యూనిస్టులంతే ఆ స్వతంత్రులకు అసహ్యం.

ఇక కమ్యూనిస్టుల స్థితిగతులను వీక్షించండి. కేరళలో మార్క్సిస్ట్ ముఖ్యమంత్రి, ఆహారమంత్రి పెద్ద పెద్ద ఆసాములవద్ద నుంచి ధాన్యం సేకరించలేదని రైట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ తీర్మానంద్వారా ఆరోపించింది. రైటిస్టుల కమ్యూనిజం హాళక్కి అని లెఫ్టిస్టుల అపహాస్యం. మార్క్సిస్టు మంత్రులు పార్టీవిధానాన్ని తుంగలో తొక్కినారని ఆపార్టీయే తీర్మానించింది. ఈ మార్క్సిస్టు, అరైటిస్టులు అంతా 'దొంగ'లేనని, నక్సా కమ్యూనిస్టులం తామేనని నాగ్గాల్‌బారీ సోదరులు బహిరంగప్రకటన చేస్తున్నారు.

ఈ స్థితిలో కేంద్రంలో కాంగ్రెస్‌పై దెబ్బతీసే శక్తి కాంగ్రెసేతరులకు ఎక్కడ నుంచి వస్తుంది?

కాంగ్రెస్‌లో ఎంతకుళ్ళినా, చటుక్కున మాన్యులైనవారు బయటకురారు. నందా సరళను గమనించండి. అదున ఓపికకు ప్రతిఫలం వచ్చేరోజు ఎంతో దూరానలేదు. కొట్లాటలెన్నివున్నా, కాంగ్రెసులోసహనం కూడా వున్నది.

కాంగ్రెసేతరులు ఒకరొకరులకు ప్రతివాద భయంకరులు. అగర్వ శత్రువులు.

రాజాజీ-లోహియాలు (అపూర్వ ప్రత్యానిధులు గనక) కలిసి కుడి-ఎడమలకు అంగీకారమైన ఉమ్మడి కార్యక్రమాన్ని రూపొందించివుంటే, కేంద్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అచిరకాలంలో అదృశ్యమైపోయేది. ఆ దాన్స్ ఇంతలో రాదు.

అంతే ఇప్పటి కేంద్ర కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం చలనంలేకుండా నడుస్తుందని మా మతంకాదు. అయోమయంలోపడి, దారీ-తెన్నూ గానక దేశాన్ని అగాధంలో పడద్రోసి, అది కడకు అంతమై, అపరిస్థితులలో ఏదోఒక శక్తి కేంద్రం వశమై పోవచ్చును. మరే మైనా కావచ్చును. కాని, కాంగ్రెసేతర శక్తులన్నీకలిసి కేంద్ర కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాన్ని పెకలించడం హాళక్కి.

కనీసం కమ్యూనిస్టు ప్రయత్నాలవలన అది నెరవేరదు. స్వతంత్ర- జనసంఘ- డి. యమ్. కె లు కలిసి అట్టి ప్రయత్నం చేసినా,దానినికమ్యూనిస్టులుఅడ్డగించరా? పిచ్చి- వెర్రిమొర్రి- బలహీనమైన- కలగా పులగమైన కాంగ్రెస్ రాజ్యంలో కమ్యూనిస్టులే బ్రాండ్ వారైనా వర్ధిల్లగలరుగాని, కాంగ్రెసేతర రాజ్యం బలమైనది నాన్-కమ్యూనిస్టు బావుటా ఎగిరవచ్చినా కమ్యూనిస్టుల గుండె ఝల్లుమనదా?

భూపేష్‌బాబూ! విషయజ్ఞులీ సంగతిని గుర్తెరుగుదురు.

లోకవృత్తం

(3 వ పేజీ తరువాయి)

మైన ప్రజా వుద్యమం కరుడుగట్టింది. ప్రపంచంలో ప్రజాదరణ పోయింది. అంతట తన బాకా తానే ఊదుకోవడం రష్యా ఆరంభించింది.

ఈలోగా కాపిటలిస్టు దేశాలలో గొప్ప మార్పులు వచ్చినవి. 'మనకిందులో పోయేదేమీలేదు, కమ్యూనిస్టు విప్లవం కావలెను' అనేవారు ఎవరూ మిగలలేదు. తమదేశం, తమ ప్రజాస్వామికం, తమ కార్మిక సంఘాల బలము- అన్నీ ఆయాదేశాలప్రజలకు ముఖ్యమైనవి.

యూరప్ పరమటి భాగం రష్యా దేశ శక్తులకు దూరమైనది- ఆఫ్రోసియాలలో కొంత పలుకుబడి వారికి కలిగింది. చైనాలో జంగ్-కై-షేక్ రాజ్యంలో యూరప్ పరమటిసీమల ప్రజలకు కలిగిన ఆనందం కలగలేదు. యూరప్ తూర్పుసీమలలోనూ పరిస్థితి అట్లే వుండెను- చాలావరకు. అందువలన ఆ సీమలు ఎర్రబారినవి.

ఇప్పటివరకు కాపిటలిజమును, ఇంపీరియలిజమును ఎదిరించి, కమ్యూనిజంతప్ప మరొక ప్రావంచికశక్తి ఉద్ధృతంగా పైకి రాలేదు.

అమెరికా, పరమటి యూరప్ సీమలలోని ప్రజాస్వామిక వాదులలోనుండిగానీ, సోషలిస్టులలో నుండిగానీ అట్టిశక్తి పైకి రాలేదు. ఏ సీమలోవున్న శక్తులు ఆ సీమలోనే వర్థిల్లినవి.

అందువలన, హిట్లర్ పీటమీదకు విజృంభించేవరకు ప్రపంచ ప్రజానీకంలో పీటవట్టి సానుభూతిరాలేదు. ఆఫ్రోసియాలలో ఒక విధమైన ఆనందం కూడా కలిగింది. పరమటి సీమలు తటపటాయించేవరకు స్టాలిన్ హిట్లర్‌తో పొత్తుగల్పినాడు; దల్లగా తూర్పు యూరప్‌లో ఆక్రమణ చేసినాడు; అటుని మిషంలో మేల్కొని హిట్లర్ ఎదురుదెబ్బతీశాడు. ఆ తర్వాత జరిగిందంతా జగమెరుగును.

ఒకవిధంగా హిట్లర్-ముసోలినీ-టోటో వంటి దుష్టుల తలయెత్తడానికి రష్యా మార్గం చూపింది!- నమ్మండి, నమ్మకపోండి. అంతటి మహనీయుడైన లెనిన్ పార్లమెంటరీ డెమాక్రసీని రష్యాలోపాతరవేసే చర్యనుండి ఆగలేక పోయెను; అవేశంలో రష్యా రాజ్యాంగ నిర్మాణ సభను (Constituent assembly, Duma) బలప్రయోగంచేసి చెల్లాచెదరు చేసినాడు. లెనిన్ తర్వాత స్టాలిన్ ఏకపక్ష నియంతృత్వాన్ని నడిపించి రాజకీయ సంస్థలలో ఆపద్ధతికొక ఆదరణను కలిగించినాడు. ఆపద్ధతిని అనుకరించి ఈపద్ధతిని ధ్వంసం చేయడానికై ముస్సోలినీ - హిట్లర్ వంటి పరమ దుర్మార్గులు, హంతకులు పూనుకున్నారు.

రష్యా విప్లవంవలన ఈ విధంగా కలిగిన పరిణామాలన్నిటినీ సమగ్రంగా పరిశీలన చేసిచూస్తే, జమాఖర్చులలో ఏ వైపు మొగ్గువుంటుందో ఎవరుచెప్పగలరు!

అందువలననే ఈ ప్రపంచంలో Unmixed Blessings మచ్చలేని మహా సంఘటనలు (మహదాశీర్వాదాలు) వుండవని పెద్దలు నుడివినారు.

ఉదా:- నిజంగా చెప్పండి, మహాత్మ గాంధి గొప్పవాడా లేక ఆటంబాంబు గొప్పదా?

బుద్ధుడు, గాంధివంటి మహాపురుషుల బోధనలు పెడచెవినిబడినవిగాని బాంబుల పుప్ప మహా బలవంతుల తిక్క తిరిగేటట్లు చేసిందాలేదా?

ఆటంబాంబులే రాకపోతే (రెండు వైపులకు, ఒకర్నిమించి మరొకరికి) ఈ పాటికి తృతీయ మహాసంగ్రామం రాకపోవునా?

ఇంతటి ముఖ్యమైన విషయం చర్చించి, మరొక విషయంలోకి పోవడం సొంపుగా వుండదు. కావున, సెలవు!

పల్లెలు

(5 వ పేజీ తరువాయి)

దర్శి, కనిగిరి తాలూకాలమధ్య వుండే పొదిలితాలూకాపరిస్థితి మీటికంటేఛిన్నంగా వుండదు. ఇవన్నీ చదివితే ఆ తాలూకాలలో పరిస్థితి ఎంత భయంకరంగావుండేదీ విశదమవుతుంది. కలెక్టరుగారు స్వయంగా ఈ తాలూకాలలో పర్యటించి, వాస్తవ పరిస్థితులను ప్రభుత్వానికి నివేదించి, ఆ ప్రాంతాలకు సహాయం అందేటట్లుచేయడం అవసరం.

ఈ తాలూకాలలో బియ్యం సరఫరా పరిస్థితి అబంధరగా వున్నట్లు చెప్తున్నారు. బియ్యం తగినంతగా సరఫరా అవుతున్నాయటగాని; కొన్ని గ్రామాలకుకలిసి ఒక్కో డీలర్ను నిర్ణయించినందువల్ల, దూరాభారం కారణంగాపోయి తెచ్చుకోలేక, అవి సద్వినియోగం కావడంలేదని, ప్రజలకందడం లేదని అంటున్నారు. ప్రజలకు బియ్యం లభ్యం కావాలంటే ప్రతిగ్రామంలో ఒక డీలర్ను నియమించి అమ్మించడం అవసరమని చెప్తున్నారు. బియ్యం సరఫరా విషయంలోకూడా కలెక్టరుగారు తగినచర్యలు తీసుకోగలరనే ఆశిస్తాము.

కలిచేడు అర్జీ

రెండు సంవత్సరాలు, రెండు నెలలముందు తో జిల్లా పంచాయతీ ఆఫీసరుకు పెట్టిన అర్జీకాపీ మాకు ఒకటి వచ్చింది.

పంచాయతీ అధ్యక్షునిమీద పెట్టిన రెండు అర్జీల విచారణకు; పంచాయతీ విస్తరణాధికారి, డివిజనల్ పంచాయతీ అధికారి కేసులు నిర్ణయించి రానేలేదు. మేము దూదిమూది నిస్పృహతో వెనుదిరిగి పొయ్యాము. జిల్లా పంచాయతీ ఆఫీసరుగారైనా శ్రద్ధవహించి, మాగ్రామ పురోభివృద్ధికి తోడ్పడగోరుతున్నాము- అని ఆ అర్జీలో కోరారు.

పంచాయతీ పాలనలోని లోటుపాట్లు, అవినీతినిగూర్చిన ఆరోపణల జాబితాకూడా అందులో యివ్వబడింది. ఇలాంటి ఆరోపణలు ఒక్కోసారి నిరాధారంగా, కేవలం వ్యక్తిగత ద్వేషంతో కూడివుంటాయి. ఒక్కోసారి యథార్థంగానూ వుంటాయి. అందువల్ల అధికార్లు వెంటనే విచారించి తేల్చగలిగితే గ్రామస్థులకూ సంతృప్తిగా వుంటుంది; ఆరోపణలకు గురియైనవారికీ మర్యాదగా వుంటుంది.

మామిడిపూడి మందిరం

రామమందిరానికి 12 ఎకరాల భూమి వుంది. ఆ ఆదాయంతో శ్రీరామనవమి వుత్సవాలు వైభవంగా జరిగేవి. కాని ఇటీవల నానాటికీ తీసికట్టుగా, ఈ సంవత్సరం ఒక్కరోజు వుత్సవంకూడా లేకుండా పోయింది. మందిరమూ శిధిలావస్థకు వచ్చింది; ఆలయంమీద చెట్టుపుట్ట పెరిగిపోయింది. ఆలయానికి వచ్చే ఆదాయం ఏమైందో, ఆ ఖర్చు రాముడే అప్పులపాలయ్యాడంటున్నారు. దేవాలయాలశాఖ అసిస్టెంటు కమీషనర్‌గారు విచారించి, ఆలయాన్ని పునరుద్ధరించాలని కోరుతున్నాము. —ఒక రామదాసు

ఉలవపాడు ఉత్సవాలు

సమితి ప్రాథమికోపాధ్యాయుల వైజ్ఞానిక మహాసభ గత 28, 29 తేదులలో ఉలవపాడులో దిగ్విజయంగాజరిగాయి.

మొదటిరోజు విద్యావిస్తరణాధికారి శ్రీ టి. వి. శేషయ్య జండా నెగురవేశారు. బి. వ. చేర్మెన్ శ్రీ ఎన్. చంద్రశేఖరరెడ్డిగారి అధ్యక్షతన, సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ బి. సుందరరామరెడ్డికి సన్మానం జరిగింది. డాక్టరు పి. వి. శేషయ్యగారు వుపన్యసించారు. రాత్రి సమితి ఉపాధ్యక్షుడు శ్రీ బి. వెంకటసుబ్బయ్య ఆధ్వరంలో విజ్ఞాన, వినోదప్రదర్శనాలు జరిగాయి.

రెండోరోజు వుదయం శ్రీ అబ్దుల్ ఖాదర్ అధ్యక్షతన ప్రతినిధుల సమావేశం జరిగింది. శ్రీ శింగరాజు రామకృష్ణయ్య వుపన్యసించారు. సాయంకాలం డాక్టరు బి. వై. కోటారెడ్డిగారి అధ్యక్షతన జరిగిన బహిరంగసభలో ట్రయినింగు కాలేజీ ప్రిన్సిపాల్ ఆర్. దీనదయాల్, ఎం. ఎల్. సి. రామకృష్ణయ్య, బి. సుందరరామరెడ్డి, బీ. డి. ఓ. అభిషేకం, బి. రామయ్య, టి వి. శేషయ్య, కె. చలపతిరావు, వై. వి. రత్నం, బి. వి. నరసింహాచార్యులుగారలు వుపన్యసించారు.

బి. వి.

నర్రవాడ విషాదవార్త

గుంటూరు మునిసిపల్ కౌన్సిలరుగా వుంటున్న నర్రవాడవాసి శ్రీ అబ్బూరు వెంకటయ్యచౌదరి పిచ్చికుక్క కరచిన కారణంగా గత 31 తేదీ ఆకస్మిక అకాల మరణానికి గురియయ్యాడు. వెంకటయ్య మరణం నర్రవాడగ్రామస్తులకు దిగ్భ్రాంతి కల్గించింది. వెంకటయ్య సహృదయుడు. సర్పంచ్ శ్రీ మాదాల తిమ్మయ్యకు అత్యమిత్రుడు. గుంటూరులో శ్రీ చేబ్రోలు హనుమయ్యకు సన్నిహితుడుగా వుండినవాడు. వారి ఆత్మకు భగవంతుడు శాంతిని ప్రసాదించుగాక. వారి కుటుంబానికి మా సానుభూతి. —ఎ. చెంచయ్య.

సి. ఎస్. పురం ప్రత్యారోపణ

హైస్కూలు దుస్థితి-గూర్చి ఫిర్యాదు చేసిన సర్పంచ్ శ్రీ బొనపాటి నారాయణస్వామిగారిపై ప్రత్యారోపణలుచేస్తూ 30 మంది సంతకాలతో ఒకపత్రం వచ్చింది ఇదేదో గ్రామపార్టీల గొడవగా వున్నట్లుంది. విచారిస్తాం.

వెంకటగిరి వార్తలు

వెంకటగిరికి టెలిఫోన్ సౌకర్యం వున్నదని పేరేగాని, ఎప్పుడూ సరిగావుండదు. వెంకటగిరినుండి ఏక్స్ఛేంజి దొరకడమే దుస్తరం; దొరికినా పలకదు; పలికినా అడిగినసంబరుకాకుండా వేరే నంబరు ఇస్తారు ఇదేమి అన్యాయమయ్యా అంటే చెడిపోయింది అంటారు. ఒకవేళ నంబరు సరిగాయిచ్చినా, అవతల నంబరునుండి మాటవినబడదు. అవసరానికి పనికిరాని టెలిఫోనువుంటేనేమి? లేకుంటే ఏమి? అప్పుడప్పుడు తనిఖీచేసి సక్రమంగా వుండేట్లుచూడడం టెలిఫోన్‌శాఖ ధర్మంకాదా?

, , ,

మేనకూరు సెంటరుస్థాను సభలో పాల్గొన్న సమితిరాజు శ్రీ గోపాలకృష్ణ యాచేంద్రగారికి – తమ శ్రేయోభివృద్ధికి వుపయోగించమనే ఆప్రకటిత అకాంక్షతో–ఒక పార్కర్ పేనాను; కానససభ్యుడు శ్రీ పోలేపల్లి వెంకటసుబ్బయ్యకు-తమ కోర్కెలు విజ్ఞప్తులు, అర్జీలు ఆవేదనలు హైదరాబాదుకు మోసుకపోవుటకు అనుకూలంగా కాటోబ–ఒకసంచిని ఉపాధ్యాయులు బహూకరించి, సన్మానించారు. ఈ సందర్భంలో శ్రీ కొట్టడి విశ్వనాథం అధ్యక్షతన సభజరిగింది. ఉపాధ్యాయులు స్వామిదాస్, సి. వి. కృష్ణయ్య, రమణయ్య ప్రభృతులు తమ కోర్కెలు నివేదించుకున్నారు. సమితి అధ్యక్షుడు తీవర్లకు హితబోధచేసి, సానుభూతి సహాయాలను వాగ్దానంచేశారు. శ్రీ చెంచు కృష్ణయ్య వందనసమర్పణం గావించారు.

, , ,

వెంకటగిరిలో విద్యుద్దీపాలు రోజుకు నాలుగైదు సార్లయినా పోతూ, ప్రజలను ఇబ్బంది పరుస్తున్నవి. దశరా మొదలు ఇదేదరువు! విద్యుచ్ఛాఖాధికార్లు కొంచమైనా శ్రద్ధ వహించకుంటే ఎట్లా?

పెదగోవిందుపల్లి చక్కెర

గ్రామస్థులకు చక్కెర రుచిని బాగ మరపిన మల్టీపర్సస్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీయే, అటుపైన అరుచి మరచిపోయేట్లు చేసింది. ఇంకో డీలర్ను ఏర్పాటు చేయించాము. ఆయన కిలో రూ 2-20 లకు అమ్ముతూ, నాసిరకమైనధర ఇంతే; మాట్లాడితే ఇచ్చేదికూడా ఇవ్వను పొమ్మంటున్నారు. ప్రజలను అందరూ బెదిరించేవాళ్లే; వాళ్లనెత్తిన అందరూ చెయ్యిపెట్టేవాళ్లే! తాసిల్దారుగారు మా చక్కెర సంగతి కొంచం విచారిస్తే బాగుంటుంది.

నెల్లూరు సబ్‌జడ్జివారి కోర్టులో

Scs. No. 94 of 1966.

E. P. No. 90 of 1967.

కాకుటూరు రాఘవరెడ్డి —వాది.

చేవూరు ఆదిశేషయ్య —ప్రతివాది.

యీ నెంబరు డిక్రి బాకీకిగాను ప్రతివాది తాలూకు ఇందుక్రింద వుదహరించిన షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తిని 27-11-1967 తేదిన పగలు 12 గంటలు మొదలుకొని, సాయంత్రం 5 గంటల లోపల నెల్లూరు సబ్‌కోర్టువద్ద యాలము జరుపబడును.

షెడ్యూలు:-

నెల్లూరు రి. డి. జిల్లా, నెల్లూరు తా. ముత్తుకూరు సబ్ రి. లో చేరిన, మల్లాము గ్రామంలో నెం. 70 రు పట్టా కోరుమాగాణి సర్వే నెం. 140/8 రు, య 6-77 సెంట్లు, 0-312 హెక్టార్ల వాటిక్రిస్తుకు రు. 500/- అమీనా కిమ్మతు రూ. 2310/- లు.

డిటో నెం. 406 రు పట్టా సర్వే 142/1A య 1-00 సెంట్లు (405-26 హెక్టార్లు) మాగాణి. వాదికిమ్మతు రు. 1000/- లు, అమీనాకిమ్మతు రు. 3000/- లు.

—పి. వి. రమణారెడ్డి–అడ్వకేటు.

హైబ్రిడ్ సజ్జ విత్తనపు సాగును చిన్న అభ్యుదయ రైతులకూ ఇవ్వాలె!

వ్యవసాయశాఖ డైరెక్టరుకు శ్రీ అల్లూరు కోటారెడ్డి విజ్ఞప్తి

వ్యవసాయశాఖ డైరెక్టరు శ్రీ టి. వి. రెడ్డి 5 తేది నెల్లూరు వచ్చినపుడు, జిల్లా టన్నేజిక్లబ్బు అధ్యక్షుడు, అభ్యుదయ కర్షకుడైన శ్రీ అల్లూరు కోటారెడ్డి వారిని కలుసుకొని రైతుసమస్యలు కొన్ని వారికి వివరించి, కొన్ని సూచనలు చేశారు.

హైబ్రిడ్‌సజ్జ విత్తనపుసాగు విషయం ముఖ్యంగా డైరెక్టరుగారితో చర్చించడం జరిగింది. ఈసాగు పెకొద్దిమందికి, ఎక్కువ విస్తీర్ణం యివ్వడం వుచితంకాదని; అధునిక వ్యవసాయ పద్ధతుల్లో, అధిక దిగుబడినిచ్చే రకాలసాగులో ఆసక్తిగల రైతులకు వీటిని పంపకం చేయడం అవసరమని శ్రీ కోటారెడ్డి చెప్పారు. జిల్లాలో ఏఏరైతు ఏ విధంగా సాగుచేసేది, ఎవరెవరు అభ్యుదయరైతులైంది, కొత్త పద్ధతుల్లో ఎవరెవరికి ఆసక్తి వుండేది స్థానికంగా వున్న వ్యవసాయశాఖాధికార్లకు తెలిసి వుంటుంది కాబట్టి, జిల్లా వ్యవసాయశాఖాధికారిద్వారా యివ్వడం బాగుంటుందని శ్రీ కోటారెడ్డి సూచించారు. నేషనల్ సీడ్స్ కార్పొరేషనువారు ఈ సాగుకు అగ్రిమెంట్లు యివ్వడం కాకుండా, వ్యవసాయశాఖ అనుమతించే సాగును పర్యవేక్షించడం, సాంకేతికమైన సలహాసంప్రదింపులు మాత్రం రైతులకు అందుబాటు చేయడం బాగుంటుందని శ్రీ కోటారెడ్డి అభిప్రాయం వెలిబుచ్చారు.

డైరెక్టరు శ్రీ టి. వి. రెడ్డిగారు కోటారెడ్డిగారి అభిప్రాయంతో ఏకీభవిస్తూ, హైబ్రిడ్ విత్తనపు సాగువిషయం ఇక తామే చేపట్టగలమని, నేషనల్ సీడ్స్ కార్పొరేషనువారికివ్రాసి వారు అగ్రిమెంట్లు యివ్వకుండాచూచి, తమశాఖ ద్వారానే జరిగేటట్లు చేయగలమని, సాధ్యమైనంత వరకు ఈ సీజనుకు, లేక కనీసం వచ్చే సీజనుకైనా ఈ ఏర్పాటు అమలుకు వచ్చేటట్లు చూడగలమని శ్రీ టి. వి. రెడ్డి చెప్పినట్లు తెలుస్తున్నది. హైబ్రిడ్ సజ్జవగైరా విత్తనాలు తయారుచేయుటలో ఆసక్తి వున్న రైతులు నేరుగా తమకే దరఖాస్తులు పంపితే, తామే పరిశీలించి అగ్రిమెంట్లు యివ్వగలమని డైరెక్టరు గారు చెప్పినట్లుకూడా తెలుస్తున్నది.

రైతులనుండి కొనుగోలుచేసే హైబ్రిడ్ సజ్జ విత్తనం ఖరీదు కిలో రూ 5 లు గా తాము నిర్ణయించినట్లు శ్రీ టి. వి. రెడ్డి గారు వెల్లడించారట.

కోటారెడ్డిగారు చర్చించిన రెండవ విషయం ధాన్యం ధరలకు సంబంధించినది. టి. కె. ఎం.-6 కంటె మేలురకమైన దొంగసంబర్ల (కల్చర్ 6522) ను, రెండవ రకంలోచేర్చి, ధర నిర్ణయించడం

—కొరవ 7 వ పేజీలో

ఈవారం విశేషాలు

(2 వ పేజీ కొరవ)

మంత్రి ఇందిరాగాంధీ. ఈ బావ గారు శాశ్వత రాజ్యాంగంమీద, న్యాయశాఖమీద బాలరోజులనుండి ధ్వజమెత్తివున్నారు. ఇప్పుడాయన న్యాయశాఖ పుస్తకాలను తగులబెట్టాయ్యమని వాగుతున్నాడు. న్యాయమార్గులను ప్రజలు ఎన్నుకోవాలని చెప్తున్నాడు. కేంద్రంతో పోరాటానికి సిద్ధంకమ్మని ప్రజలను రెచ్చగొడుతున్నాడు.

ఈ దేశద్రోహులు, అరాజకవాదులు యింకా అధికారంలో వుండవలసిందేనా?

అండమానులు

అండమాను దీవులంటే మన జ్ఞాపకాలు అభిప్రాయాలు వేరు. ఆరోజుల్లో శిక్షింపబడిన హంతకులకు నెలవు అవి. పూర్వం మాట్లాడితే నిన్ను అండమాను దీవులకు పంపిస్తాననేవాళ్లు. యావజ్జీవ శిక్షకు ద్వీపాంతరవాసం అనే పేరుకూడా వీటి వల్లనే వచ్చి వుంటుంది. అటువంటి అండమానులు ఇప్పుడు యెంతో అభివృద్ధి చెందుతున్నవి; దేశంతో సన్నిహితమవుతున్నవి; దేశరక్షణకు అవసరమైనవనే గుర్తింపును పొందుతున్నవి. ఈ అండమాన్ల ప్రతినిధులు మన పార్లమెంటులో వున్నారు. వారు ప్రతిసమావేశానికి వస్తూనే వుంటారు; కాని మన మంత్రులుమాత్రం వాటి ముఖం చూచేట్లు లేదు. ఎప్పుడో స్వర్గీయ లాల్‌బహదూర్ శాస్త్రి హోం మంత్రిగా ఒకసారి ఈ దీవులను సందర్శించాడట. ఇంత కాలానికి మొన్న ఇప్పటిహోంమంత్రి శ్రీచవాణ్ పోయి వచ్చాడు. అంటే స్వతంత్రంవచ్చిన ఇరవై ఏళ్లలో ఇద్దరు మంత్రులుమాత్రం యీదీవుల మీద అడుగుపెట్టారన్నమాట! రక్షణకు కీలకమైన ప్రదేశాలనుకున్నవ్వాటు, వాటినిట్లా అనామకంగాచూస్తే ఎట్లా?

ఏడేళ్ల శిక్ష

తమిళనటుడు, డి.ఎం.కె. నాయకుడు ఎం. జి. రామచంద్రన్‌ను అతని యింటిలోనే రివాల్వర్‌తోకాల్చిన మరోనటుడు ఎం. ఆర్. రాధకు మద్రాసు అడిషనల్ సెషన్సుజడ్జి ఏడేళ్లశిక్ష విధించారు.

మరణం

స్వర్గీయ జవహర్లాల్ నెహ్రూ - శ్రీమతి విజయలక్ష్మిపండిట్‌ల చెల్లెలు శ్రీమతి కృష్ణహఠీసింగ్ లండనులో మరణించింది.

THE NELLORE DISTRICT

SPORTS AND GAMES MEET

It is proposed to conduct the District Sports and Games Meet to Olympic and other popular Games by the Nellore District Sports and Games Association, Nellore from the first week of December '67. Intending teams and individuals are requested to send their entries to the Secretary District Sports, and Games Meet, Nellore (District Educational Officer, Nellore) on or before 20—11—67 which is the last date for receipt of entries.

Compititions will be held in the following:—

MEN:-

GAMES:—

(1) Hockey (2) Foot-ball (3) Volley-Ball (4) Basket-ball (5) Ball Badminton (6) Kabadi (7) Table-Tennis (8) Tennis (9) 22 Bore Rifle Shooting for all (10) Soft Ball (11) Cricket.

SPORTS EVENTS:—

(1) 100 Meters run (2) 200 Mts. run (3) 400 Mts. run (4) 800 Mts. run (5) 1500 Mts. run (6) 5000 Mts. run (7) 10,000 Mts. run (8) 110 Mts. Hurdles (9) 400 Mts. Hurdles (10) High Jump (11) Broad Jump (12) Triple Jump (13) Pole Vault (14) Shot-Put (15) Javelin Throw (16) Discus Throw (17) 4X400 Mts. Relay (18) 4X100 Mts. Relay (19) Weight lifting.

FOR BOYS UNDER 18 YEARS.

GAMES:—1. Basket-ball 2, Ball-Badminton 3. Table Tennis.

SPORTS:—

1. 100 Metres run	9. Pole Vault
2. 200 „ „	10. Shot-Put
3. 400 „ „	11. Javalin Throw
4. 800 „ „	12. Discus-Throw
5. 1500 „ „	13, 4X100 Mts. Relay
6. High Jump	14. 4X400 „ „
7. Broad Jump	15. 110 Mts. Hurdles
8. Trigle Jump	16. 300 „ „

FOR GIRLS (NO AGE RESTRICTION)

GAMES:— 1. Basket-Ball 2. Ball-Badminton 3. Table-Tennis.

SPORTS:—

1. 100 Metres run	6. Broad Jump
2. 200 „ „	7. Shot-Put
3. 400 „ „	8. Javelin Throw
4. 80 „ Hurdles	9. Discus Throw
5. High Jump	10. 4X100 Mts. Relay

Entrance Fee will be charged for:—

a) Games: Rs. 2—00 for each Game.
b) Sports: Rs. 0—25 p. for each sports event.
c) Tennis: Rs. 5—00 for Singles.
Rs 10—00 for Doubles,
d) Cricket: Rs, 20—00

Names of players competing in Games and Sports countersigned by the Heads of Department of Institution or Organisation and the entrance fees should reach the Treasurer (The District Educaiional Officer, Nellore) on or before 20—11—67. Entries received after that date will not be considered.

The entries for Tennis will be accepted conditio-nally subject to availabitity of Tennis Balls.

Draws will be drawn on 22—11—67 at the office of the District Educational Officer, Nellore at 3 p. m. Representatives may be present.

BYELAWS

1. Eligibility: All bonafide citizens of the Nellore District are eligible. A native of the District should have put in Six months residence immediately preceeding the commencement ot the sports and that this condition is not operative in case of Government Servants who are working in this District.
2. Rules for the competitions: (a) All Games and sports shall be conducted according to the rules in latest ebition of rules.
3. Games: No competition shall be held unless atleast four teams enter for the game concerned. The tournment shall be conducted on the knock out basis.
4. Misconduct and breach of rules: (a) Players and competitors whose behaviour on and off the filed towards the referees and officials is unsatisfactory are liable to be debarred from compitions for a period as may decided upon by the Executive Committee.
(b) Teams walking off the field protesting against the decision of the officials or for any other reason are liable to be debarred from further participation: (c) Managers of the competing teams shall be responsible for the good discipline and behaviour of their teams on and off the field.
5. Protests: The decision of all the referees and officials on all points connected with the games and athletics shall de final without appeal. On all disputed questions of law an appeal may be made in writing to the Protest Commitee which shall be nominated by the Executive and the decision shall be final; such appeal shall be preferred by the Captain orally on the spot to the referee or official as the case may be and later by the Manager of the team in writing within two hours of the conclusion of the game or event. Such written protest should be accompanied by a fee of Rs. 5.00 which shall be refunded only in case the protest is upheld.
6. The A. P. sports council requested the Govt. of Andhra Pradesh to issue orders sanctioning D. A. & T. A. to the Govt. and non-Govt. Employees participating in the sports and games meets. The Orders will be sent to the Departments.

A. Nagabhushana Rao,
SECRETARY
The Nellore Dt. Sports & Games Association & D. E. O., Nellore.

N. K. Muralidhara Rao,
PRESIDENT
The Nellore Dt. Sports & Games Association & Collector, Nellore.

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at The Zamin Ryot Press. 170, Thipparajuvari Street, Nellore (A. P.)